

glasilo delavce
sozd
revirski
energetski kon
edvarda kardel

Celje - skladišče

D-Per

539/1983

1119830997,11

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

november 1983

leto XIX

št. 11

srečno

Ob dnevu
republike ~
29. novembru
čestitamo
vsem
delavcem
kombinata,
krajanom
in občanom,
poslovnim
prijateljem
ter bralcem
našega
glasila!

*Samoupravni organi,
družbenopolitične organizacije,
poslovodni organi
in
uredniški odbor glasila Srečno*

Stojan Batič: Spomenik Revolucije na Trgu revolucije v Trbovljah.

Foto: B. Klančar

Štirideset let SFRJ

Ob prazniku republike navadno pišemo priložnostne uvodnike in poudarke o tem, kaj smo storili in kaj nas še čaka. Navada je naštevati razvojne dosežke, odpiranje novih proizvodnih zmogljivosti na vseh področjih. To nas kar bahavo spremlja vso povojno zgodovino.

Marsikje so temeljni kamni postali temelji bodoče gospodarske rasti. Tako kot vsako zrno v še tako žlahtni prsti ne vskali, tako marsikje niso želi plovov volje in vznosenosti, proletarskega zagona. Velikokrat smo vseeno živeli v brezskrbnosti za nadaljnje letine.

Zdaj je težje. Drug drugega smo opozarjali, da bo tako, da se mora enkrat tako ali drugače obrniti, pa tega iz znanih vzrokov nismo bili pripravljeni verjeti, kaj šele, da bi začeli drugače ravnati že mnogo prej. Ne verjamem, da rudar v jami, železar v železarni ali tekstilna delavka nosijo krivdo za take razmere. Če pa, so krivi zato, ker niso glasneje zahtevali odgovornost za napake, za nedosledno spoštovanje samoupravnih odgovornosti za zadolževanje v tujini, za birokratsko samopašnost raznih struktur, za tiste, ki so nenehno dokazovali upravičenost vsakršne naložbe, bodisi v temeljni organizaciji združenega dela, v občini, republiki ali pa še širše.

Veliko je bilo in je še besed v imenu delavcev. Tudi besed tistih, ki so jim delavčev položaj in njegova stvarna hotenja kaj malo mar. Govorijo: Delavci zahtevajo, delavci so proti, med delavci je prepričanje. Pa ga v resnici sploh ne poznajo.

Zdaj je navada, da vse kritiziramo. Kdo zna bolje z več

žolča, temu jih včasih več verjame kot onim, ki raje poskušajo pomagati reševati težave. Četudi v zadnjem času ni tako lahko najti pametnih rešitev. Ne smemo dopustiti, da bi vsakršna kritičnost postala merilo uspešnosti našega vsakodnevnega dela. Seveda ne gre tega razumeti kot slepilo. Toda tudi namesto kritičnosti naj bolj velja, da mora biti skrb slehernega namenjena nalogam, ki jih lahko opravimo le s skupnimi, združenimi močmi.

V našem kombinatu se prav v teh dneh, ko se pripravljamo na 40. obletnico ustanovitve nove demokratične samoupravne socialistične republike, močno prizadevamo pri izvajanju gospodarske stabilizacije, da dosežemo racionalno in učinkovito gospodarjenje, da dosežemo in realiziramo naloge na področ-

ju zahtevnejše preskrbe z energijo, najsi bo pri pridobivanju premoga kot pri preskrbi z električno energijo.

Nekateri mislijo, da je treba zamenjati politični sistem in če kdo tako misli, je v hudi zmoti. Če ne zmoremo in se ne potrudimo dovolj, da bi izpolnili to, kar smo se dogovorili potem spreminjajmo oblike, namesto vsebine in načine dela. Na preteklih kongresih so delavci zahtevali, da je treba socialistično samoupravljanje uresničevati dosledno, odgovorno ter brez parol in fraz. Potem bo treba menjati kaj drugega. Menjati bo treba tiste, ki nočejo, ne znajo ali pa niso sposobni trdo delati, se spopadati s slabostmi in pogumno stopati brez omahovanja, samo naprej.

I. O.

Dosedanja prizadevanja in problematika v pripravah na gradnjo TE-TO Trbovlje III

TE — TO Trbovlje III je v Samoupravnem sporazumu o temeljih plana na Interesne skupnosti elektrogospodarstva Slovenije uvrščena med objekte kontinuitete, njena gradnja pa bi se morala pričeti v obdobju 1981—85, tako da bi pričela obratovati koncem leta 1986. Gospodarske težave, ki so nastopile, so našo celotno družbo prisilile, da smo morali želje po načrtovanem razvoju prilagoditi realnim možnostim, zato je enako usodo doživela tudi realizacija gradnje energetskih objektov po navedenem sporazumu. Upočasnjena je bila izgradnja objektov, ki se že gradijo, začetek gradnje novih pa je še vedno nedoločen. Med temi objekti, ki bi jih pravzaprav že morali graditi, če želimo obdržati količnik toliko normalen trend razvoja, je tudi TE — TO TRBOVLJE.

Investicijski program za ta objekt, ki naj bi nadomestil stare agregate 12,5 MW, 24 MW in 20 MW, pozneje pa tudi blok 125 MW, je bil izdelan 8. 12. 1981, strokovna

revizija pa je bila izvršena 13. 4. 1982. Revizijska obravnava investicijskega programa za TE — TO Trbovlje ni ugotovila zadržkov za izgradnjo tega objekta. Vse predhodne temeljne raziskave ustrezajo in potrjujejo, da so podani vsi potrebni pogoji za izgradnjo.

Ker so bili med termoeenergetskimi objekti kontinuitete predvideni trije objekti, in to v Trbovljah, Mariboru in Ljubljani je po dogovoru v elektrogospodarstvu in Interesni skupnosti energetike tekel postopek izbora vrstnega reda izgradnje. Strokovna komisija, ki je ta postopek vodila je svoje delo zaključila 25. 11. 1982 in predlagala, da se z ozirom na ekonomske in tehnične pokazatelje prične graditi najprej TE — TO Trbovlje III. Predlagani vrstni red je potrdil tudi centralni delavski svet SOZD EGS dne 28. 12. 1982. Odločitev strokovne komisije in delavskega sveta EGS je logična posledica nekaterih dejstev, ki v trenutni težki gospo-

darski situaciji in potrebi po električni energiji dajejo objektu v Trbovljah nedvomno prednost.

Gradnja novega 210 MW bloka v Trbovljah je pravzaprav dograditev obstoječega kompleksa, kjer je že vrsto zgrajenih objektov kot so: 360 m visoki dimnik, deponija pepela in deponija premoga, potrebna infrastruktura, upravna zgradba in še nekateri pomožni objekti. Na razpolago je tudi ustrezen kader, kajti proizvodnja električne energije v Trbovljah ima že dolgoletno tradicijo, saj so tu pričeli z gradnjo prve termoelektrarne že leta 1903. Surovinska baza je ugotovljena in dokazana, je pa tudi v neposredni bližini, zato so transportni stroški minimalni. Elektroenergetska vključitev na tej lokaciji je zelo ugodna, saj je to področje deficitarno z električno energijo, vključitev pa je mogoča v 110 kV sistem brez potrebe po izgradnji novega daljnovoda. Geološke in geomehanske raziskave zagotavljajo enostavno temeljenje objekta, gradnja pa pomeni tudi minimalen poseg v okolje. Premog, ki ga bo nova enota uporabljala zaradi svojih primesi ni primeren za daljši transport, zaradi nizke kurilnosti in visoke vsebnosti pepela pa bi daljši transport pomenil veliko obremenitev cene električne energije.

TE — TO Trbovlje III bo energetski objekt, ki bo imel 210 MW električne moči. V sklopu bloka bo odjemno — kondenzacijska turbina, ki bo tudi ob maksimalnem toplotnem konzumu dajala sorazmerno visoko električno moč. Letna proizvodnja bo nekaj nad 1 mrd. kWh. Analize, izvršene v času pripravljalnih del, so potrdile, da je za daljinsko ogrevanje Zasavja (Trbovlje, Hrastnik, Zagorje) upravičen sistem daljinskega ogrevanja s centralnim toplotnim virom. Če pa poznamo ekološke razmere na tem področju, potem pa lahko trdimo, da je tudi nujno. Zlasti občini Trbovlje in Hrastnik sta v samem vrhu onesnaženosti zraka med slovenskimi občinami in zgraditev centralnega vira ogrevanja, ki bo priključen na že zgrajeni 360 m dimnik, in bo odpravil večino manjših lokalnih kotlarn in individualnih kurišč, je življenjskega pomena za prebivalce revirskih občin. Sanacija ozračja v Za-

savju je bila predvidena v nekaj fazah: zgraditev 360 m dimnika, postavitev merilne mreže v najbolj izpostavljenih področjih, ukinitve premogovne tehnologije v stari elektrarni (Pauker) in zgraditev centralnega vira ogrevanja v novi TE — TO Trbovlje III. Prva faza, to je dimnik, je realizirana. Študija, ki jo je izdelal Meteorološki inštitut v Ljubljani kaže, da je bila naložba smotrna in da je poseg bloka 125 MW, ki je sedaj priključen na ta dimnik v okolje v dopustnih mejah. Tudi nova študija o vplivu TE — TO Trbovlje III na okolje ugotavlja, da bo z nadomestitvijo lokalnih kotlarn in individualnih kurišč sedanja 24-urna emisija SO_2 , ki znaša $1,5 \text{ mg } SO_2/\text{m}^3$ zmanjšana na vrednost $0,3$ v dolinah Hrastnika, Trbovelj in Zagorja. Na višje ležeče kraje, kot so Dobovec, Kolk, Šavna peč se bo emisija sicer nekoliko povečala, vendar bo v dopustnih mejah, razen nekaj dni v letu, kar pa je z učinkovito merilno mrežo in alarmnim sistemom mogoče preprečiti z zniževanjem proizvodnje ali prehodom na gorivo z manj žvepla oziroma tudi trenutnimi zaustavitvami, odvisno pač od možnosti v danem trenutku. Druga faza je delno realizirana. Postavljene so merilne postaje na Dobovcu, Zeleni travi, Prapretnem in Kolk, zgraditi pa jih je potrebno še v središču urbanih naselij. Tretja faza se odlaža že vrsto let. Ker pa je naraščanje potrebe nesorazmerno z možnostmi gradnje novih objektov, morajo stari agregati $12,5 \text{ MW}$ in 20 MW še vedno obratovati. Četrta faza sanacije ozračja v zasavskih občinah je torej zgraditev centralnega vira ogrevanja v TE — TO Trbovlje III in ukinitve lokalnih kotlarn, ta pa se zaradi težke gospodarske situacije, pa tudi zaradi določene nedorečenosti v perspektivi razvoja elektrogospodarstva Slovenije vse bolj odmika.

Ko govorimo o gradnji TE — TO Trbovlje III, gre vsekakor za objekt, ki je z ozirom na planirani razvoj zasavskih občin, ki temelji na razvoju energetike, pomemben objekt za to družbeno politično skupnost, ki praktično nima druge alternative razvoja kot razvoj na področju energetike — premogovništva in proizvodnje električne

energije — na razvoju domačega energetskega potenciala, na katerega pravzaprav vsi prisegamo. Zato mislimo, da je taka usmeritev pravilna in želimo, da čim prej pričnemo z realizacijo razširitve in modernizacije premogovnikov in gradnjo TE — TO. Oba programa sta v življenjski soodvisnosti, saj bi izpad enega ali drugega pomenil izpad obeh. Racionalno pridobivanje premoga v Zasavskih premogovnikih je povezano z izkopom vsega premoga v določenem nahajališču, premog pa vsebuje sorazmerno velike količine takojmenovanega »rovnege« premoga, ki je zaradi svoje sestave in kalorične vrednosti sprejemljiv le za velik kotel elektrarne v neposredni bližini, ker ne prenese ne transporta ne daljšega deponiranja (samovžigi). Taka objektivna povezanost obeh razvojnih programov pomeni za nas v TET še posebno obvezo, da po svojih močeh čimveč pripomoremo, da bi se realizacija TE — TO ne vlekla predolgo. Zavedamo se, da je Zasavje za Velenjem drugi energetski potencial, ki ga je možno na osnovi najnovejših raziskav razviti do proizvodnje treh milijonov ton premoga letno in seveda potencial, ki ga je potrebno le dograjevati, ker že imamo vso potrebno infrastrukturo in kadre. Zato si prizadevamo, da bi z obsežno raziskavo obstoječe ponudbe, na tržišču opreme za energetske objekte pomagali najti poleg tehnične tudi čim ugodnejšo finančno možnost za realizacijo programa.

Večje aktivnosti smo pričeli zlasti po dopisu Sektorja za razvoj EGS z dne 24. 8. 1981, s katerim nas obvešča, da je v dogovoru med Republiškimi komitejem za energetiko, Republiškimi komitejem za plan in Elektrogospodarstvom Slovenije sporazumno odločeno, da bomo v okviru Sporazuma o gospodarskem in tehničnem sodelovanju pri izgradnji in rekonstrukciji industrijskih in drugih objektov med ZIS in vlado SSSR realizirali uvoz opreme za TE — TO Trbovlje III v vrednosti 30 mil. dolarjev. V dopisu je zahtevano, da mora TET storiti vse potrebno, da bo investicijsko tehnična dokumentacija čimprej izdelana in bo program možno čimprej realizirati. S tem dopisom smo bili tudi obveščeni, da bo uvozne

posle iz SSSR vršila firma Slovenijales, finančne pa Ljubljanska banka. Koncem februarja 1982 so v Ljubljano že prispeli ruski strokovnjaki in skupaj s predstavniki Slovenijalesa, TET, Inženiringa Termoelektrarne Šoštanj, ki bo vodil investitorski inženiring na TE — TO Trbovlje III in s projektanti iz IBE Ljubljana opredelili osnove za tehnični projekt. Na osnovi tega bo izdelana situacija in obseg dobav iz SSSR v vrednosti odobrenega blagovnega kredita. Poslovni odbor ISE je 14. 12. 1982 odobril sredstva za izdelavo in uvoz tehničnega projekta ter druge storitve, ki bodo spremljale izdelavo. Pridobili smo tudi vsa potrebna ostala soglasja, tako da so bili 30. 12. 1982 izpolnjeni vsi pogoji za veljavnost pogodbe s TEHNOPROMEXPORTOM iz Moskve. Tehnični projekt je bil pred nekaj dnevi gotov in nam je že odposlan iz Sovjetske zveze. Opreme bo približno 7630 t, ponujena cena pa je 32,6 milijona klirinških dolarjev. Dobili smo tudi posamezne cene, in sicer za turboagregat 11,8 milijona cl. dolarjev, za generator 5,3 milijona cl. dolarjev in za blokovni transformator 1,21 milijona cl. dolarjev. Ostala oprema je po ceni približno 4200 dolarjev na tono. Cena delavniške dokumentacije je 310 tisoč cl. dolarjev. Obseg opreme po tehničnem projektu predstavlja vso opremo strojnice.

Druge aktivnosti potekajo v smislu zbiranja informativnih ponudb za opremo TE — TO III. Trenutno imamo več informativnih ponudb, in sicer za izdelavo turboagregata, ki je sicer predviden iz SSSR, se zanimata tudi Jugoturbina iz Karlovca in Rade Končar iz Zagreba. Za kotel pa imamo zelo zanimivo ponudbo od Poljakov, ki nudijo kotlovsko postrojenje v okviru kompenzacijskega posla med poljsko letalsko družbo LOT in Genexom ter Slovenijalesom na drugi strani. Razgovori med omenjenimi partnerji so potekali v Ljubljani, zraven pa smo bili vabljeni tudi predstavniki TET. Druga ponudba za kotel je od firme Wagnerbiro iz Avstrije. Ob priliki obiska predstavnikov TET in TEŠ Inženiring pri tej firmi so naši predstavniki dobili zagotovilo, da tudi v Avstriji obstoja interes za kom-

penzacije s protidobavami izdelkov slovenske industrije. Ker še vedno nimamo statusa investitorja za gradnjo elektrarne — toparne, se v razgovore seveda nismo mogli vključiti kot resen partner, čeprav so ponudbe z vidika možnosti zapiranja finančne konstrukcije zelo zanimive. Status TET pa je zelo neopredeljen, če gledamo z vidika prej navedenega sporazuma s SSSR, kajti po tem sporazumu se bo do leta 1986 uvozila oprema v vrednosti 265 milijonov dolarjev za objekte:

TE Tuzla, TE Ugljevik, TE Bitola, TE — TO Trbovlje in TE Kovin. Sodelovanje TET v navedenih aktivnostih je precej formalno, kajti tudi omenjeni izbor vrstnega reda gradnje termoelektričnih objektov

ni bil dovolj, da bi se v okviru elektrogospodarstva in v ISE odločili, kaj bomo pričeli graditi. Dogovorjena je bila izdelava optimizacije, ki naj določi kako in kdaj bomo dograjevali naš energetski sistem na področju proizvodnje električne energije. Ta strokovni dokument je bil izdelan, na odločitev o pričetku gradnje posameznih objektov pa še vedno čakamo kljub temu, da roki za dokončanje zahtevajo naprimer za TE — TO Trbovlje takojšen prestop k gradnji.

Med 65 variantami dolgoročnih energetskih bilanc je bila izbrana razvojna smer »D«, ki je prikazana v naslednji tabeli, pri čemer pomeni letnica pred objektom planirani začetek rednega obratovanja:

RAZVOJNA SMER »D«

Naziv objekta		instalirana moč	
leta 1986	HE MAVČICE	38 MW	(NA SAVI)
	1987 HE BISTRICA	10 MW	(PRITOK DRAVE)
	1988 HE VRHOVO	36 MW	(NA SAVI)
	TE UGLJEVIK	100 MW	(V BIH)
leta 1989	HE BOŠTANJ	36 MW	(NA SAVI)
	HE HRASTJE	22 MW	(NA MURI)
	HE FALA 9. AGR. 3	30 MW	(NA DRAVI)
	ČE KOZJAK 2 AGR.	140 MW	(NA DRAVI)
leta 1990	HE BLANCA	36 MW	(NA SAVI)
	HE VERŽEJ	22 MW	(NA MURI)
	TE — TO TRBOVLJE III	210 MW	(ob sedanji TET II)
	SKUPAJ:	680 MW	

Odbor za razvoj delavskega sveta sestavljene organizacije elektrogospodarstva Slovenije je na svoji 12. redni seji dne 24. 8. 1983 v zvezi z »OPTIMIZACIJO PROIZVODNIH OBJEKTOV KONTINUITETE« sprejel sklep:

Optimizacija je bila v roku izdelana in nudi dovolj strokovnih osnov za odločanje o možnih proizvodnih objektih kontinuitete za pokrivanje porabe električne energije v obdobju 1986—1990. Naloga o izbiri proizvodnih objektov kontinuitete v višini okoli 700 MW je izdelana na osnovi zahteve 3. člena spremembe SaS o temeljih plana ISE za obdobje 1981—1985 in kontinuitete do leta 1990.

Odbor za razvoj predlaga delavskemu svetu SOZD EGS, da se v nadaljnjih odločitvah upošteva razvojna smer »D« za pokrivanje porabe električne energije v obdobju 1986—1990 in razvojna smer »F« samo kot osnutek ali informacija pokrivanja graditve in porabe v obdobju 1991—1995.

Odbor ugotavlja, da je razvojna smer »D« do leta 1990 glede postavljenih zahtev in časa graditve najbolj realna, zato se naj vse poslovne odločitve o graditvi posameznih proizvodnih objektov kontinuitete sprejema iz razvojne smeri »D«.

Poslovni odbor ISE je na svoji 54. seji dne 31. 8. 1983 razpravljal o postopku in rezultatih optimizacije ter soglašal s sklepi Odbora za

razvoj EGS in kot dodatni predlog sklepa predlagal, da se o Predlogu o spremembah in dopolnitvah dogovora o temeljih družbenega plana SRS kot objekti kontinuitete navedejo objekti kontinuitete iz razvojne smeri »D«. Skupščina ISE oziroma zbor uporabnikov mora na osnovi predlagane razvojne smeri »D« določiti prioriteten vrstni red graditve teh objektov za obdobje 1986—1990 na osnovi razpoložljivih finančnih sredstev.

Da bi dosegli planiran rok izgradnje in pričetek obratovanja, je potrebno uvrstiti TE — TO Trbovlje v plane izgradnje elektrogospodarstva Slovenije z zagonom v letu 1990. Za doseg tega roka pa je treba v letošnjem letu izvesti samoupravno potrditev investicijskega programa in skleniti pogodbo z LB za investicijska sredstva I. stopnje izgradnje. Obsega izdelavo dela tehnične dokumentacije in postavitev železniške proge. Konča se konec leta 1985. Tej stopnji sledi II. stopnja z izgradnjo platoja v letu 1985 z izgradnjo in montažo objekta v letih 1987, 1989 in poiskusnim obratovanjem v letu 1990.

Težka gospodarska situacija zahteva, da vsak dinar, predno ga investiramo, dvakrat obrnemo. Seveda pa to ne sme pomeniti predolgega oklevanja, ker sedanje instalirane kapacitete pravzaprav že težko pokrivajo potrebe, vsekakor pa moramo imeti v mislih dejstvo, da če takoj pričnemo z gradnjo kateregakoli energetskega objekta, lahko pričakujemo novo energijo šele okoli leta 1990. V TET pravzaprav ne želimo polemizirati s tistimi, ki menijo, da je v sedanjem trenutku primerneje graditi HE na Savi. Ker pa se zaradi izdelave investicijskega programa za gradnjo elektrarne v Trbovljah poglobljamo v probleme energetike z vseh aspektov, smo prepričani, da je optimalna rešitev gradnja TE—TO Trbovlje, ker z *najnižjim* investicijskim vložkom v *najkrajšem času* dobimo največjo količino električne energije, ki je na razpolago v vsakem času. Seveda smo zelo zainteresirani tudi za gradnjo Savske verige, saj smo prepričani, da bo investitor tudi te naložbe Revirski energetski kombinat Edvard Kardelj, kajti elektrarne na Savi bodo daljinsko vodene iz di-

spečerskega centra EGS, vzdrževalna dela pa lahko vršijo preizkušeni vzdrževalci iz TET in Elektrarne Brestanica, ki so pravzaprav v neposredni bližini novih elektrarn na Savi od Litije do Brežic. Prav tako pa lahko z delavci iz TET in EB pokrijemo ostala dela na Savski verigi, kot je npr. zaščita itd. Zavedamo pa se tudi, da je investicijski vložek v HE sorazmerno visok, in da bo energija iz Save dokaj sezonska z ozirom na hudourniški značaj te reke, zato v danem trenutku verjetno ta naložba ne bi v celoti pokrivala vseh interesov naše družbe, posebno pa ne potrebe po električni energiji zaradi značaja hidrologije te reke. O višini investicijskega vložka v HE in TE poteka sicer nekaj polemik, zlasti v smislu dokazovanja, da je pri TE potrebno sofinancirati tudi rudnik, vendar mislimo, da je v Zasavju stvar dokaj specifična, saj rudniki že obstajajo, razvijati se bodo morali tudi zaradi ostalih porabnikov (široka potrošnja, Kidričevo, Toplarna Ljubljana itd), tako da bo pravzaprav le najslabša vrsta

premoga namenjena za velik kotel v novi TE — TO Trbovlje III.

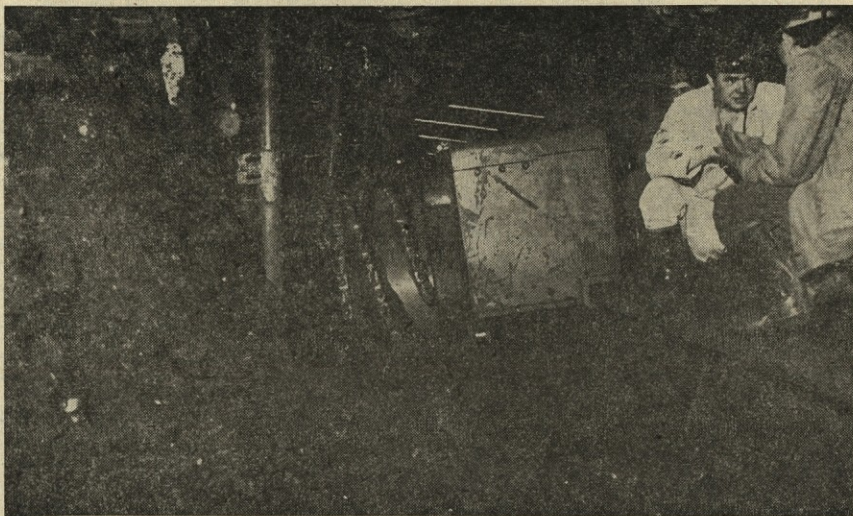
Drugi del polemike gre v smeri udeležbe domače strojegradnje pri gradnji HE ali TE. Res je, da poleg gradbenih del, ki so domača tako pri TE kot pri HE, opremo za HE lahko v celoti izdelamo doma, vendar moramo tudi v tej domači opremi upoštevati sorazmerno visoko uvozno komponento, ki je v nekaterih materialih, orodju ali strojih. Nasprotno pa je v pregledu, ki ga je nedavno izdelal JUGEL ugotovljeno, da je tudi v izgradnji TE udeležba domačih izvajalcev izredno visoka in to okrog 80 %. Če pa na koncu upoštevamo še to, da investitorji energetskih objektov ne plačujejo z gotovino, in če upoštevamo kreditne sposobnosti domače strojegradnje, vemo, da bomo morali tudi tu poiskati ustrezen optimum.

Upamo, da bodo odgovorni vsaj nekatera od navedenih dejstev upoštevali in se odločili za smer razvoja elektrogospodarstva, ki bo trdna osnova razvoju vsega gospodarstva.

Miro FLORJANC

Trboveljski rudarji izpolnili plan 26. oktobra, zagorski pa 17. novembra

Letošnji proizvodni načrt zasavskih premogovnikov je zelo napet. Vendar so trboveljski rudarji, združeni v TOZD Premogovnik Trbovlje, dosegli svoj letošnji proizvodni načrt že 26. novembra. Proizvodni načrt trboveljskega premogovnika je določal za l. 1983 skupno 575.000

Kratek pomenek na odkopu premoga na AB polju v jami Premogovnika Trbovlje. SHP Hydro marrel in rezalna glava Eickhoff.

Foto: I. Glavač

ton premoga. Plan za letošnje leto je višji od lanskega za 13.000 ton. V ta plan ni všteta proizvodnja površinskega kopa Lakonca.

Premogovnik Trbovlje ima štiri odkopna delovišča, od tega je le eden mehaniziran, ostali trije so klasični. Povprečna dnevna proizvodnja je znašala 2500 do 2600 ton. Plan so dosegli v 217 delovnih dneh in z delom ob sedmih prostih sobotah.

Okoli 530 rudarjev in drugih delavcev tega tozda je doseglo ta uspeh predvsem zavoljo požrtvovalnega dela, pa tudi razmeroma dobrih pogojev za rudarjenje. Letos ni bilo dosi hudih pritiskov na odkopnih deloviščih, ne vdorov vode in blata, pa tudi ne ognja, kar je bilo tako značilno za leto poprej. Do konca leta računajo, da bodo nakopali še preko sto tisoč ton premoga.

Dne 17. novembra t.l. pa so svoj letni proizvodni načrt dosegli tudi rudarji TOZD Premogovnik Kotredež v Zagorju. Njihov letošnji načrt proizvodnje je znašal 228.000 ton premoga. To količino premoga so nakopali v treh jamah, in to v jami Kisovec 109.231 ton, v jami Kotredež 34.099 ton in v jami premogovnika Trbovlje 85.749 ton. Kot je znano, je pomladi l. 1981 voda zalila jamo Kotredež, zato so se morali angažirati pri proizvodnji premoga v drugih jamah. Premog v jami Kotredež so pridobili ob izva-
janju sanacijskih del. Do konca leta naj bi nakopali še okoli 25.000 ton premoga v vseh treh jamah. Kotredežani, teh je okoli 460, so si izredno prizadevali za doseg tega rezultata. Izkazali so se z dvigom produktivnosti, manjšim številom izostankov z dela, z delom ob dela prostih sobotah in drugimi uspešnimi prizadevanji. Čestitke vsem, ki so soudeleženi pri predčasni izpolnitvi proizvodnih načrtov v Premogovniku Trbovlje in Premogovniku Kotredež.

Janez Zemljarič v revirjih

V torek, 15. novembra tega leta je obiskal revirske občine Trbovlje, Zagorje, Hrastnik, predsednik izvršnega sveta skupščine SR Slovenije, Janez Zemljarič. Spremljali so ga tudi štirje člani izvršnega sveta Slovenije, med njimi tudi predsednik republiškega komiteja za energetiko Jakob Piskernik. Revirske občine je obiskal na povabilo izvršnega sveta skupščine občine Trbovlje. Z naše strani so sodelovali pri razgovoru poleg predstavnikov vseh revirskih občin tudi mgr. Srečko Klenovšek, predsednik poslovnega odbora našega kombinata, Ivan Berger, dipl. inž., predsednik poslovnega odbora DO ZPT in Miro Florjanc, inž., direktor DO TET.

Po programu so si od 10. do približno 11. ure ogledali nedokončano zasavsko cesto od Zagorja proti Trbovljam, od 11. do 12. ure so si ogledali Termoelektrarno Trbovlje, od 12. do 12.30 ure so si ogledali površinski kop premoga Lakonca. nato pa je sledil pet ur trajajoči razgovor v dvorani skupščine občine Trbovlje.

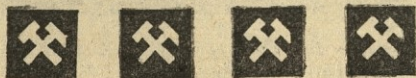
V večernih urah so si gostje ogledali Steklarno Hrastnik in imeli z revirskimi izvozniki razgovor. Nekako ob 20. uri se je končal obisk visokih gostov v revirjih.

V razgovoru je bil predsednik izvršnega sveta z ostalimi gosti seznanjen z najaktualnejšo problematiko revirjev in njihovih razvojnih ciljev. Posebna točka razgovora je veljala rudarsko energetskemu projektu v zvezi z nadaljnjimi investicijami in pridobivanjem premoga ter gradnjo TE — TO 3. Govor je bil tudi o realiziranju nalog nosilcev gospodarskega razvoja revirjev in vpliv ukrepov tekoče ekonomske politike na gospodarjenje in razvoj. Razgovor pa je bil namenjen tudi dograditvi zasavske ceste. Podana je bila posebna informacija o likvidnostni problematiki v revirjih in vplivu bančne politike na revirsko gospodarstvo ter o vplivih posameznih oblik omejevanja osebne in splošne porabe ter preskrbe na varnostno politično situacijo v revirjih.

Po informacijah, ki smo jih prejeli pred zaključkom redakcije te številke našega glasila, je obisk v celoti uspel in vsi odgovorni upajo na izpolnitev pričakovanih rezultatov.

V pogledu nadaljevanja gradnje zasavske ceste so bili gostje seznanjeni z vso dosedanja problematiko, pa tudi z zaviralnimi okoliščinami. S tem v zvezi je dal nekaj vzpodbudnih misli in menil, da je treba cesto čimprej dokončati in jo usposobiti za promet. Najdalje so se navzoči v razgovoru zadržali pri glavni smeri dolgoročnejšega razvoja v revirjih, to je pri nadaljnjem razvoju premogovništva in energetike. V zasavskih premogovnikih namreč ob eni toni komercialnega premoga nakopljejo 4 tone kotlovnega premoga, ki pa ga je možnost pokuriti v bližnji termoelektrarni. Zaradi tega si člani kolektiva kombinata in delovne organizacije že od leta 1974 prizadevamo za postavitev tretjega termoelektrarnega objekta. Čeravno vsa investicijska dokumentacija govori v prid čimprejšnjega pričetka gradnje, še danes ni dokončne odločitve zaradi določenih optimizacij. Predsednik IS SRS Janez Zemljarič je s tem v zvezi dejal:

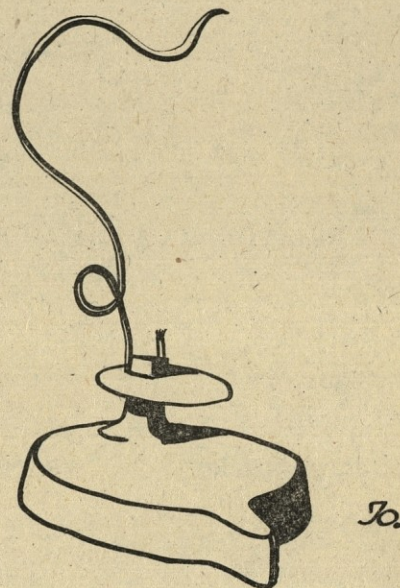
»V Sloveniji moramo zbrati moči, da nadaljujemo z gradnjo elektroenergetskih objektov, predvsem tistih iz tako imenovane kontinuitete. Energija se je že potrdila kot pomemben strateški izvozni in gospodarski artikel, tu pa imamo pri nas velike rezerve. Nimamo sicer večjih

možnosti za širjenje predelovalnih kapacitet, zato pa imamo velike možnosti v proizvodnji energije. Poslušanje in govorjenje o tem, kaj in kje naj bi postavili kakšnega od energetskih objektov, ne vodi nikamor. Le čisti računi, ki naj pokažejo, kateri od objektov bo ob najmanjših možnih stroških dal željeno količino energije, naj bodo vodilo za odločanje, kaj, kje in kdaj bomo gradili.»

V razgovoru je poudaril, da je vesel napredka v spreminjanju gospodarjenja in njegovih rezultatov, ki so bili doseženi ob najrazličnejših težavah, ki pestijo revirske občine in združeno delo.

V dolgem razgovoru je omenil, da je zadovoljen z delom delavcev revirskega energetskega kombinata Edvarda Kardelja, z doseženimi rezultati s prizadevanji za večjo proizvodnjo premoga in električne energije, večjo storilnost, cenejšo proizvodnjo, pa tudi v pogledu povezovanja rudarstva oziroma slovenskih rudnikov rjavega premoga v REK EK. (tl)

Jama Kotredež

Kdaj bomo pričeli z normalno proizvodnjo premoga v tej jami?

V teku so sanacijska dela čiščenja zalitih jamskih prostorov pod 6. obzorjem, t.j. odkopnih polj —74, 75 in spodnjih prostorov v polju —77. V vpadniku V-74 izdelujemo definitivno zadelko pod 4. etažo. Ko bomo končali ta dela, bomo ob znižanju nivoja vode v dolomitu do nivoja 6. obzorja lahko pričeli s pripravljalnimi deli za 4. etažo v tem polju.

V polju 75 izdelujemo prekop pod vznožje na novo lociranega vpadnika s 5. etaže vpadnika V-77. Iz vpadnika V-77 je že v izdelavi od zgoraj navzdol vpadnik V-77/1 na 5. etaži. Izdelali smo ga že 8 m. S povezavo 5. etaže in 7. obzorja bo vzpostavljeno pretočno zračenje severnega krila kotredeške jame z južnim krilom in s tem neposredno z izstopnim zračilnim tokom po »H« nadkopu. S tem bi nato lahko pričeli tudi s pripravljalnimi deli za izdelavo smernih prog po premogu za polje 74. Nadalje je s tem omogočeno tudi delo pri pripravi in odkopavanju 4. etaže v polju —77.

Nadaljevali bomo s pripravami za odkopavanje v polju 74, in sicer prekopa in smernih prog po premogu. Po tem programu bi se odkopavanje v jami Kotredež nepre-

kinjeno nadaljevalo v severnem krilu kotredeške jame še skozi celo leto 1984.

V polju 74 je predviden pričetek odkopavanja v 3. kvartalu, dočim odkopavanja v polju 73 sedaj ni mogoče predvideti, saj je potrebno nivo talne vode v triadnem dolomitu znižati 20 m pod nivo 6. obzorja, to je do kote —130. To pa je odvisno od hitrosti napredovanja investicijskih del na 8. obzorju, kjer

Jože Ovnik: Stara rudarska svetilka — oljenka

bi nato spustili vodo iz dolomita in s tem znižali nivo vode na nivo 8. obzorja ter tako omogočili odkopavanje premogovega sloja v južni kadunji kotredeške jame do 8. obzorja.

Anton Prebil

IZPOLNJEVANJE DELOVNEGA NAČRTA V ČASU OD 1. I. DO 15. 11. 1983

1. PROIZVODNJA PREMOGA (ton)

TOZD DO	načrt ton	doseženo ton	dos. + — ton	ob dela % prostih sobotah in nedeljah	
PH	280.630	201.086	— 79.544	71,7	7.155
PO	198.480	159.651	— 38.829	80,4	5.790
PT	503.700	617.265	+ 113.565	122,6	16.862
PKO	199.790	227.973	+ 28.183	114,1	7.963
SKUPAJ	1.182.600	1.205.975	+ 23.375	102,0	37.730
PK Lakonca	145.050	101.455	— 43.595	69,9	2.253
DO ZPT	1.372.650	1.307.430	— 20.220	98,5	39.983
RPS	104.400	104.903	+ 503	100,5	
RPK	104.152	105.567	+ 1.415	101,4	
RPL	35.150	29.020	— 6.130	82,6	
SOZD REK EK	1.571.352	1.546.920	— 24.432	98,5	

2. PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE (Mwh)

TOZD	načrt	doseženo	%
PEE — PP	14.500	37.212	256,6
PEE — N	470.000	405.122	86,2
KE	—	— 474	—
DO TET	484.500	441.860	91,2

3. PROIZVODNJA OSTALIH PROIZVODOV

TOZD	letni načrt	doseženo	%
GRAMAT			
opekarna (enot)	10.000.000	5,961.064	59,6
kamnolom (m ³)	50.000	47.492	95,0
Avtoprevoz »Zasavje« (t/km)	9,200.000	8,067.259	87,7
PKO			
kamnolom (m ³)	110.000	83.090	75,5
RESH			
toplarna (mwh)	26.200	15.910	60,7

4. STORITVE (do zadnjega v preteklem mesecu)

TOZD	letni načrt	doseženo I — X/83	%
DO ZPT			
RESH H (din)	241,695.000	173,457.559,50	71,8
RESH T (din)	182,180.000	169,036.954,45	92,8
RESH Z (din)	108,999.000	100,087.795,65	91,8
PJL (din)	82,576.000	73,269.888,15	88,7
DO RGD			
RIG (din)	804,500.000	594,132.237,70	73,9
ESMD (din)	142,000.000	137,981.385,25	97,2
Avtoprevoz »Zasavje« (din)	102,374.000	93,073.139,60	90,9
GRAMAT			
opekarna (din)	46,136.000	33,713.060,65	73,1
kamnolom (din)	8,171.000	7,173.084,30	87,8
gradb. skup. (din)	7,743.000	12,627.886,85	163,1
DO TET			
vzdrževanje naprav (din)		96,586.966,40	
DO IMD			
SIMD (din)	102,424.000	115,080.262,80	112,4
EIMD (din)	57,956.000	51,468.525,85	88,8

Erika Kavčič

Proizvodna in finančna**PROBLEMATIKA RUDNIKA
LAŠKO V DEVETIH
MESECIH LETOS**

1. Proizvodnja premoga je bila v devetih mesecih dosežena v višini 26.000 ton, kar predstavlja 85,5 % doseganje plana. Pri gramozu, ki je stranska dejavnost rudnika, je bila dosežena proizvodnja 76.082 m³, kar je 92 % planirane.

Vzroke, zaradi katerih ne dosežemo planiranih obveznosti pri proizvodnji premoga, smo že navedli v deveti številki glasila »Srečno«. Eksploatacija premoga se vrši samo v enem polju, ker drugih nimamo odprtih. Izpad proizvodnje v tem polju zaradi višje sile (vdor vode) je že izpad celotne proizvodnje. Ponovno apeliramo na tehnične strokovne službe REK EK, da v najkrajšem možnem času zgotovijo investicijski program, ki je osnova za pridobitev prepotrebnih sredstev za investicijsko odpiranje zalog v drugih poljih. Sredstev iz naslova Združenih sredstev za investicije v premogovništvo zaradi neizdelanega programa ne moremo pridobiti, čeprav so ta namenska sredstva pri Plansko poslovni skupnosti že na razpolago.

Vzrok nedoseganja plana pri proizvodnji gramozu so občutne restrikcije pri investicijski izgradnji v gradbeništvu. Proizvodne kapacitete so vsaj za 50 % večje od dosežene proizvodnje.

2. Finančna problematika

Celotni prihodek, dosežen v devetih mesecih, je bil v višini 126.380.000 din in je v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta večji za indeks 168. V strukturi prihodka odpade na realizacijo premoga 76,89 %, na realizacijo gramozu 12,12 % in na ostalo prodajo 10,99 %.

Rezultat poslovanja v devetih mesecih z minimalnim ostankom čiste ga dohodka je v višini 983.000 sičar navidezno pozitiven, vendar je treba poudariti, da je zaradi takšnega rezultata za lastne rezerve obračunan le del zakonsko določene višine, ki za devet mesecev znaša 1.830.000 din.

Formiran ni splošni del sklada skupne porabe v zakonsko dovoljeni višini 2.800.000 din, prav tako tudi ni formiran prepotreben stanovanjski prispevek v višini din 2.983.000.

Likvidnostna situacija je iz meseca v mesec pereča zaradi nedoseganja dohodka iz čistega dohodka. Poleg rezultata poslovanja je potrebno omeniti, da se vsa investicijska odpiralna dela financirajo iz minimalne amortizacije, ki jo začasno uporabljamo kot obratna sredstva. To ima za posledico občutno omejitev nabav osnovnih sredstev, ki so nujno potrebna za nemoteno proizvodnjo.

Pri izplačilih osebnih dohodkov smo bili primorani koristiti tudi kratkoročne kredite.

Franc Teršek

Po končanem šihu v čakalnici v Hrastniku.

Foto: J. Kirič

DEVETMESEČNA PROIZVODNJA IN PROGNOZA DO KONCA LETA 1983 V DO ZPT

Za letošnje leto smo načrtovali proizvodnjo premoga v višini 1.510.000 ton, in sicer 1.350.000 ton iz posameznih jam, 160.000 ton pa s površinskega kopa Lakonca.

V 9. mesecih je bila dosežena naslednja proizvodnja:

Ta proizvodnja je bila dosežena v 199 rednih delovnih dneh ter 6 1/3 prostih sobot, TOZD Premogovnik Kotredež pa v 8 prostih sobotah. Jamska proizvodnja je znašala 958.056 ton, površinski kopi pa so dali 138.126 ton, in sicer Retje 22.320 ton, Ojstro 12.071 ton, Lakon-

ca 94.328 ton in Blate 9.407 ton.

Iz zgornje tabele je razvidno, da imajo izpad proizvodnje jama Hrastnik, jama Ojstro in površinski kop Lakonca. Primerjava proizvodnje za enako obdobje v letu 1982 je naslednja:

TOZD	1983		1982		Razlika
	ton/9 mes.	ton/dan	ton/9 mes.	ton/dan	
Pr. Hrastnik	170.122	855	251.589	1.264	—81.467
Pr. Ojstro	136.391	685	172.029	864	—35.638
Pr. Trbovlje	512.929	2.577	469.690	2.352	+50.239
Pr. Kotredež	182.412	917	173.042	869	+9.370
Lakonca	94.328	474	—	—	—
DO ZPT:	1.096.182	5.508	1.059.350	5.323	+36.832

TOZD	Plan	Doseženo	Razlika	Dos. v %
Pr. Hrastnik	236.180	170.122	—66.058	72,0
Pr. Ojstro	166.280	136.391	—29.889	82,0
Pr. Trbovlje	423.200	512.929	+89.729	121,2
Pr. Kotredež	167.940	182.412	+14.472	108,6
Lakonca	127.550	94.328	—33.222	73,9
DO ZPT:	1.121.150	1.096.182	—24.968	97,8

Pri proizvodnji ton/dan so v tabeli upoštevani samo redni delavniki (lansko leto in letos 199 delovnih dni). Pri tem je treba poudariti, da je lanskoletna proizvodnja v 12 2/3 prostih sobotah znašala 63.578 ton, v letošnjem letu za enako obdobje pa le 6 1/3 prostih sobot (Kotredež 8) samo 33.345 ton. Če bi obratovali enako število prostih sobot kot lansko leto,

ne bi bilo izpada proizvodnje oziroma bi bil celo manjši višek.

V devetih mesecih je proizvodnja višja od lanskega leta za 36.832 ton predvsem na račun proizvodnje s površinskega kopa Lakonca (94.328 ton), jame Trbovlje, ki je povečala proizvodnjo za 50.239 ton oziroma 11 % in TOZD Premogovnik Kotredež za 9.370 ton oziroma 5 %. Največji izpad proizvodnje je v jami Hrastnik in sicer 66.058 ton. To pomeni, da se je proizvodnja znižala od 1.264 ton/dan na 855 ton/dan ali za 32 %. V jami Ojstro se je proizvodnja znižala od 864 ton/dan na 685 ton/dan ali za 21 %.

V jami Hrastnik so normalno odkopavanje ovirali pogosti vdori vode in mulja, predvsem v Talnem skladu, kjer je moralo čelo večkrat napredovati zaradi varnostnih ukrepov le s podkopnim delom. Čelo s podporjem Klöckner Becorit pa je večkrat zadelo v staro delo (presipni jašek, izogibna proga vse zidano z betonskimi oblikovanci). V D polju pa so bili in so še večji dotoki čiste vode, poleg tega pa je normalno odkopavanje oviral zelo kompakten in trd premog, ki se je rušil v velikih blokih, s tem pa ustvarjal nevarne večje praznine v nadkopnem delu širokega čela, da ni staro delo sledilo odkopavanju.

Tudi v jami Ojstro so bili večji in manjši izlivi tekočih mas, kar je povzročilo občutna neproduktivna, očiščevalna dela in omejeno pridobivanje premoga iz nadkopnega dela oziroma celo brez pridobivanja. Planiranemu vdoru vode in mulja na dolgem stebru v Terezija II polju na k. 160 sta sledila še dva večja vdora. Ti planirani vdori imajo namen odvodniti 100 m dolg v letu 1979 opuščen steber, ki smo ga morali pustiti oziroma preskočiti zaradi vdora vode in mulja, ki je bil v letu 1979. Trenutno zdaj že odkopavajo v Terezija II. polju k. 160 s SHP Klöckner Becorit, vendar samo podkopno.

Glavna proizvodnja je le v Javor polju k. 150, kjer je vgrajeno Salzgitter podporje.

TOZD Premogovnik Trbovlje je presegel plan za 89.729 ton oziroma 21,2 %, kar je delno rezultat odkopnega stroja Eickhoff ESA 60—L in izboljšanih odkopnih pogojev v odkopnih poljih, ki so omogočali večje dnevne napredke oziroma boljše pridobivanje premoga iz nadkopnega dela.

TOZD Premogovnik Kotredež je presegel proizvodni plan za 14.472 ton oziroma 8,6 %. Plan je dosežen zaradi izboljšanja pogojev odkopavanja v Zg. VII. polju k. 358 v jami Trbovlje in boljših pogojev v jami Loke.

V primerjavi z lanskim letom za enako obdobje so bile storitve sledeče:

TOZD	Odkop		Jam. III.		Rud. II.	
	1982	1983	1982	1983	1982	1983
Pr. Hrastnik	17,38	12,93	3,43	2,44	2,58	1,84
Pr. Ojstro	12,96	10,69	3,51	2,76	2,61	2,05
Pr. Trbovlje	16,12	16,47	4,65	4,79	3,75	3,94
Pr. Kotredež	9,31	8,66	2,21	2,31	1,50	1,58
DO ZPT:	14,74	13,69	3,78	3,66	2,93	2,89

Kot je razvidno iz tabele, so se v glavnem vse storitve v posameznih jamah znižale, razen v jami Trbovlje in TOZD Premogovnik Kotredež, kar je posledica povečanja planirane pro-

izvodnje na obeh tozdih.

Iz navedenega je razvidno, da je izpad proizvodnje za 9 mesecev v višini 24.968 ton. Za zadnji, četrti kvartal je prognoza proizvodnje sledeča:

TOZD Premogovnik Hrastnik	42.000 ton oz.	640 ton/dan
TOZD Premogovnik Ojstro	49.000 ton oz.	740 ton/dan
TOZD Premogovnik Trbovlje	165.000 ton oz.	2.500 ton/dan
TOZD Premogovnik Kotredež	66.000 ton oz.	1.000 ton/dan
Lakonca		40.000 ton
DO ZPT:		362.000 ton

Razlika do plana v zadnjem kvartalu znaša — 26.850 ton oziroma za celo leto 1983 — 51.818 ton.

Z doslednim planiranim sobotnim delom in vsaj nekoliko

večjo proizvodnjo s površinskega kopa Lakonca bi celoletni plan za leto 1983 lahko dosegli.

Jože Herman

PREGLED PROIZVODNJE IN PROBLEMATIKA V DO TET V RAZDOBJU I—IX

Za proizvodnjo električne energije v DO TET za obdobje januar — september so prisotne naslednje značilnosti:

- prekoračitev proizvodnje na bloku 1—3 (kotel Pauker)
- nedoseganje proizvodnje na bloku 4 (blok 125 MW)
- eksplozija parovoda sveže pare
- sušno obdobje in njegov vpliv na pogoje obratovanja
- padanje kvalitete premoga
- velika iztrošenost naprav

Proizvodnja električne energije je bila v obdobju I—IX prekoračena na bloku 1—3 (kotel Pauker) za 48 %. Planirana je bila v višini 12 GWh, dosežena (na pragu elektrarne) pa 17,757 GWh. Proizvodnja na bloku 1—3 je planirana predvsem v zimskem obdobju zaradi ekoloških zahtev, stara enota naj ne bi obratovala v času, ko je vegetacija v rasti. Vendar so bile energetske razmere take, da nismo mogli spoštovati teh načel, kar je povzro-

čilo povečanje škode zaradi onesnaženja okolja.

Proizvodnja električne energije na bloku 4 (125 MW) pa je bila realizirana le 85 %. Planirano je bilo 395 GWh, realizirano pa 335 GWh. Izpad proizvodnje je nastal zaradi eksplozije parovoda sveže pare. Drugače pa je bilo obratovanje bloka dokaj zanesljivo, predvsem dinamično stanje turboagregata, ki nam je v preteklosti delalo nemalo težav je sedaj zelo dobro.

Od leta 1980 je padla od 10040 na 8836 KJ/kg, kar je za 14 %. Neustrezna kvaliteta premoga pogojuje večjo porabo kurilnega olja, večjo obrabo naprav in s tem večje stroške v združevanju ter več zastojev. Zagotovitev primerne kvalitete premoga predstavlja rešitev ključnega problema pri obratovanju termoelektrarne.

Slabi pogoji obratovanja povzročajo tudi veliko iztrošenost naprav, kar ima za posledico velika sredstva za tekoče in investicijsko vzdrževanje in občasna večja vlaganja. Tako smo v tem obdobju pričeli z aktivnostmi, da bi v letu 1985 zamenjali vrelne cevi na K 4 bloka 4, da bomo lahko zagotovili življenjsko dobo do časa ki ga planiramo. Naša aktivnost pa je bila usmerjena tudi v reševanje problematike izgradnje TE —TO Trbovlje, saj se zavedamo, da edino izgradnja tega objekta daje daljšo perspektivo TET pa tudi verjetno celotnemu REK EK.

Tabela 1

	BLOK 1—3	blok 4	KPE
1. Proiz. el. energije (GWh)	17,757	335,099	—
2. Poraba premoga (t)	42.471	455.843	—
3. Kurilnost premoga (KJ/kg)	8836,4	8836,4	—
4. Poraba kur. olja (kg)	129.084	806.558	49.794
5. Obratovanje (h)	930,18	3.711,2	1,0
6. Defekt (h)	6,43	1.405,21	6,552
7. Nega (h)	48,42	78,0	—
8. Rezerva (h)	5.621,42	321,25	6.551
9. Remont (h)	—	1.035,54	—

Tabela 2

	BLOK 1—3			BLOK 4			SKUPAJ		
	plan.	real.	ind.	plan.	real.	ind.	plan.	real.	ind.
Proizv. el. energ.									
GWh	12	17,757	148	395	335,099	85	407	352,856	87
poraba premoga									
kg/KWh	2,474	2,39	97	1,27	136	107			
poraba kur. olja				0,00	0,00				
kg/KWh	0,012	0,00727	61	312	241	77			
kurilnost									
KJ/kg	9656	8836,1	92	9656	8836	92			

Blok 4 je bil zaradi eksplozije parovoda sveže pare iz pogona od 5. 8. do 17. 9. 1983, to je 42 dni. Če upoštevamo dnevno proizvodnjo 2 GWh je to 84 GWh električne energije, ki je nismo proizvedli zaradi defekta, kar predstavlja 15 % letnega plana. Glede na svojstvo defekta je bila napaka izredno hitro odpravljena, predvsem po zaslugi Poljakov, ki so nam hitro dobavili material, in Hidromontaže, ki je izvajala montažna dela.

Sušno obdobje je precej vplivalo na pogoje obratovanja v tem času. Ti vplivi so se izražali:

- v večji angažiranosti bloka 1—3,
- v boljši transportibilnosti premoga iz deponije do kotlov (ni bilo

dežja, da bi zmogli premog),

— v večjih samovžigih premoga na deponiji premoga,

— v pomanjkanju hladilne vode.

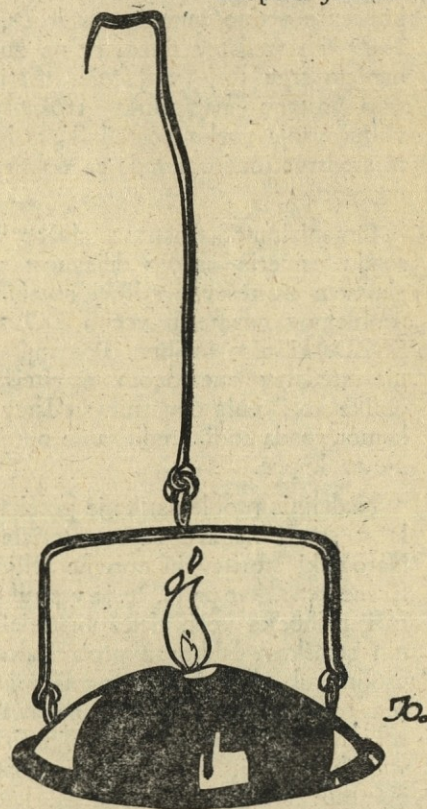
Predvsem samovžig premoga in pomanjkanje hladilne vode sta neposredno vplivala na zmanjšanje izkoristka posameznih enot.

Kvaliteta premoga je planirana 9656 KJ/kg, dosežena (za obdobje I—IX) pa je bila 8836 KJ/kg, kar je 92 %. Zaskrbljujoče je to, da kvaliteta premoga stalno pada.

Tabela 3

leto	1980	1981	1982	1983 (1—9)
kvaliteta premoga KJ/kg	10040	9396	9089	8836

Leopold Jamšek

DO IMD v letošnjih devetih mesecih

Kljub napovedanim težavam, ki naj bi objektivno delovale pri gospodarjenju v letu 1983, lahko ugotavljamo ob zaključku tretjega trimesečnega poslovanja v DO IMD razmeroma dobre rezultate. Notranja nelikvidnost celotnega našega gospodarstva se odraža tudi pri poslovanju posameznih gospodarskih objektov, med katerimi delovna organizacija DO IMD ni izvzeta.

DO IMD, ki deluje v okviru SOZD REK E. Kardelja in izvaja storitve v okviru tega združenja ter investicijska dela izven njega v razmerju z drugimi DO izven REK nima nekaterih prednosti, ker ni izvozno usmerjena. Mislim na kreditiranje investicijske opreme preko Temeljne banke Ljubljanske banke, ki je kljub visokim obrestim za kupce še vedno zanimiva. Ker DO IMD teh sredstev nima, se na zunanjem trgu težje vključuje, ter ji zato ostane največkrat možnost vključevanja preko posrednikov, ki ta sredstva imajo, seveda za določeno ceno.

Organizirana finančna služba v sozdu usmerja svojo dejavnost v glavnem za reševanje likvidnostnih problemov nekaterih večjih DO v SOZD, ki niso majhne. Pomanjkanje sredstev onemogoča razvitejša oblike koriščenja denarnih sredstev, kamor spada tudi kreditiranje opreme za kupce.

Nadaljnja problematika je potekala v smeri nabave repromateriala. Naročniki storitev in opreme želijo fiksne cene, kar pa je, če je v strukturi prihodka večji delež materialnih stroškov, lahko za proizvajalca usodno ob skokovitem naraščanju cen repromateriala. Dolgi nabavni roki repromateriala so odraz proizvodnih motenj, večja angažiranost obratnih sredstev in ostalega, kar temu sledi.

Velika nihanja v potrebah po storitvah in izdelovanju investicijske opreme otežkočajo planiranje proizvodnje.

Navedel sem samo nekaj glavnih elementov poslovanja, ki so v DO

IMD v treh kvartalih poslovanja tega leta odigrali pomembnejšo vlogo.

Kar se tiče deležev pridobivanja prihodka, se mi zdi pomembno omeniti sodelovanje z DO ZPT na osnovi sporazumov, v katerih ni odrejen samo način ovrednotenja storitev, ampak tudi odgovornost za kvaliteto izvajanja, kar se kvaliteto odraža pri pridobivanju premoaga. Pri zunanjih povezavah smo, in še dobro sodelujemo s Strojno tovarno Trbovlje, pa naj si bo na področju montaže elektro opreme, strojne obdelave, ali izdelovanje opreme. V povezovanju s poslovnimi partnerji izven REK se kažejo močnejše in trajnejše povezave, kar je za bodoči razvoj in delovanje zelo pomembno.

Z boljšo organizacijo komercialne in tehnične službe v DO IMD ter večjim angažiranjem vseh ostalih, dosega DO z ozirom na splošne gospodarske težave naše skupnosti dobre rezultate, katere pa bomo s še večjim prizadevanjem in izboljšano tehnologijo še povečali.

Zdi se mi potrebno, da spregovorim nekaj besed o notranji organiziranosti in odnosih med delavci tozdov in DS SS DO IMD ob devetmesečnem poslovanju tega leta.

V začetku leta smo skazili notranje odnose, ker delavci v tozdih niso hoteli sprejeti plana delavcev DS SS za leto 1983. Vztrajali so, da bi bil plan DS SS enak kot v letu 1982. Da bi odpravili notranja neskladja, smo sklicali celo arbitražo. Končno so delavci v tozdih dojeli, da so delavci DS SS ravno tako del celote in da je njihov vpliv pri ustvarjanju dohodka lahko zelo velik.

Po devetmesečnem obračunu poslovanja lahko ugotavljamo, da smo tako plane tozdov kot DS SS v začetku leta pravilno izdelali, odstopanja pa so nastala zato, ker na žalost resolucijskih izhodiščnih veličin nismo uspeli zadržati, tako kot ostale organizacije združenega dela, na planiranih nivojih.

Miha Eržen

problematika GRAMATA V OBDOBJU JANAR — NOVEMBER 1983

TOZD Proizvodnja gradbenega materiala — GRAMAT z dejavnostjo gradbene skupine, proizvodnjo peska in opeke se je v obdobju od I—IX 1983 srečevala z mnogimi problemi, katere pa je z omejenimi možnostmi razmeroma uspešno reševala.

Pri pregledu proizvodnje opeke ugotavljamo, da smo v tem obdobju izdelali 4.934.790 enot opeke, in da planirane proizvodnje nismo dosegli.

Vzroke za nedoseganje proizvodnje je treba iskati v povečanem obsegu izdelave fasadne opeke in s tem sorazmerno manjši proizvodnji modularnega bloka. Za leto 1983 smo planirali izdelavo opeke v razmerju 75 % modularnega bloka in 25 % fasadne opeke.

V obdobju januar — september pa smo izdelali le 42 % modularnega bloka in kar 58 % fasadne opeke.

Ta spremenjena razmerja je po gojeval trg v Sloveniji in SR Hrvatski, ki je zahteval fasadno opeko.

Izdelava fasadne opeke je izredno zahteven postopek, ki količinsko ne da takšnih rezultatov kot izdelava modularnih blokov.

Prav zaradi zahtevnosti in visokih materialnih stroškov ostale slovenske opekarne izdelavo fasadne opeke počasi opuščajo ter se preusmerjajo na izdelavo modularnega bloka. V letošnjem letu je proizvodnjo zidaka opustila celo opekarna KOŠA-KJ iz Maribora.

Na zahtevo po večji proizvodnji bistveno vpliva tudi velika fluktuacija delovne sile, za katero je glavni vzrok težko delo (delavke zložijo v 8 urah do 25 ton opeke) in nizki osebni dohodki. Že v letu 1982 je iz TOZD odšlo 37 delavcev in se na novo zaposlilo 29 delavcev od skupno zaposlenih 70 delavcev, v obdobju od I—IX pa se ta situacija nadaljuje — iz TOZD je odšlo 22, prišlo pa 30 delavcev.

Pri sami proizvodnji opeke nastajajo zastoji in s tem manjša proizvodnja predvsem zaradi okvar na zastarelih strojih, ki jih bo v naslednjem obdobju potrebno postopoma zamenjati z novimi.

V kamnolomu smo v tem obdobju pridobivali dolomitni drobljeiee skladno z načrtom, zastavljenim v letnem planu. Proizvodnjo smo celo presegli za 6 % napram planu za to obdobje. Tako kot v preteklosti pa je obseg proizvodnje tega materiala tudi sedaj v popolni odvisnosti od potreb zasavskih delovnih organizacij.

Gradbena skupina je v tem obdobju uspešno realizirala vse zastavljene naloge pri izvajanju specialnih gradbenih del predvsem za potrebe TOZD oziroma delovnih organizacij, združenih v SOZD REK.

Glede na precejšnje naraščanje potreb po teh delih v okviru SOZD nameravamo to dejavnost izvajanje specialnih gradbenih del postopoma okrepiti, skupino ustrezno opremiti ter dejavnost dopolnjevati v skladu z zahtevami trga, tako v okviru SOZD kot tudi izven njega.

Rajko Klemenc

Nesreči v jamah

RUDNIKA SENOVO IN
PREMOGOVNIKA HRASNİK

V nedeljo, 30. oktobra tega leta smo pokopali na pokopališču v Senovem rudarja Milana Kozoleta II., ki se je smrtno ponesrečil med delom v jami rudnika Senovo. Ob veliki udeležbi rudarjev in drugih delavcev ter občanov smo ga pokopali z vsemi rudarskimi častmi.

Dne 29. oktobra v zgodnjih jutranjih urah se je dogodila huda nesreča tudi v jami Hrastnik, v vzhodnem talnem skladu. Zaradi nenadnega vdora blata in vode, je izgubil življenje rudar — učnik Drago Tršek. Njegov pogreb je bil 3. novembra popoldan na pokopališču Dol pri Hrastniku. Tudi pokojnega D. Trška smo pokopali z vsemi rudarskimi častmi in z veliko udeležbo rudarjev in drugih delavcev ter občanov.

Naše globoko sožalje svojcem in sodelavcem obeh ponesrečenih rudarjev!

Nesreča v jami Hrastnik

Dne 29. 10. 1983 ob 3. uri in 35 minut je kruta narava terjala svoj davek in iz naše sredine iztrgala komaj 25 let starega Draga Trška, sina hrastniške rudarske družine.

Nesreča se je pripetila v jami Hrastnik na mehaniziranem čelu v Vzhodnem Talnem skladu. Mehanizirano čelo je bilo normalno brez kakršnihkoli znakov pritiska, katerega posledica je tonjenje podporja. Tudi povečanih dotokov vode ni bilo zaznati; premog iz nadkopnega dela je bil suh. Zaradi tega se nikakor ni dalo predvidevati kaj posebnega. Rudarji na čelu so izvajali delo kot so narokovale faze dela in sicer skenčevanje pridobivanja premoga iz nadkopnega dela in na napredovanju čela v fazi podkopnega dela.

Teršek Drago je bil odrejen na začetku nočne izmene na vzdrževalno številko. Delovišče te vzdrževalne številke je bilo v bližini širokega čela. Ker se je pri vzdrževalnih delih zlo-milo toporišče motike, je prvopisani kopač poslal Trška na čelo po drugo motiko.

Naključje je hotelo, da se je ravno v trenutku, ko je prišel na čelo, zgodilo tisto, česar ni nihče pričakoval. Nenadoma je brez predhodnega znaka prišlo do silovitega vdora vode, spremljanega z blatom. Samo delček sekunde je bilo dovolj, da je ostal v blatni gmoti. Ostali rudarji na čelu so imeli v tem slučaju trenutek prednosti, da so se rešili iz mrzlega smrtne-gobjema. Z grenkobo so ugotovili, da je bil siloviti in nenadni vdor vode in blata hitrejši in močnejši kot pa človekovo znanje in vztrajna medsebojna rudarska pomoč.

Vsi predhodni izrivi blata in vode na čelu so bili takega značaja, da se je predhodno pojavil povečan pritisk, pronicanje

vode s stropa, tonjenje in s tem deformacije podporja na čelu. Teh predhodnih znakov v tem primeru ni bilo.

Vsi naporji za čimprejšnji do-stop do ponesrečenega so bili veliki. Reševalci rudnika Hrastnik so neumorno od prvega do zadnjega trenutka utirali pot do njega. Menjavali so se na mestu reševanja in odstranjevali gmote blata z upanjem, čeprav brezplodnim, da mu bodo rešili življenje. Ko so se dokopali do njega, je skupini reševalcev stisnilo srce ob spoznanju, da je neusmiljena brezsrčna usoda spet kruto posegla v vrste rudarjev.

Kot mlad fant, poln hrepenenj in upov, se je Drago Teršek odločil, da nadaljuje očetovo rudarsko pot. V jami Hrastnik se je zaposlil 4. 10. 1982. V najlepših fantovskih letih, takorekoč na začetku življenjske poti je v trenutku omahnil sredi naporenega dela, za vedno. Bil je dober, marljiv in zvest tovariš in rudar.

Spomin nanj bo ostal živ v srcih tistih, ki so ga poznali in z njim delali ter sodelovali.

Jože Čič

Potek izgradnje

DELAVNIŠKIH
PROSTOROV

Gradiš je pričel 1. avgusta 1983 z deli na platoju Gvido. S tem se je pričela izgradnja nadomestnih delavniških prostorov za TOZD SIMD. Dolgoletna želja vseh zaposlenih, da bi v prihodnosti opravljali svoje delovne naloge in opravila v primernejših in predvsem ogrevanih prostorih, se je pričela ureničevati. Tudi tisti delavci, ki so bili glede na izkušnje in prazne obljube o izgradnji novih prostorov skeptični, so morali priznati, da gre zares.

Kljub predvidevanju, da bodo zemeljska dela potekala brez

večjih ovir, se je kmalu izkazalo, da temu ne bo tako. Izvajalec je naletel na stare temelje drobilca in žičnice, ki jih ni predvideval nihče. Ves teren je bil prepleten z različnimi vodovodnimi cevmi in energetskimi kablji. Nekateri deli instalacije so še služili svojemu namenu, kar je povzročilo še dodatne težave. V prihodnjem letu bomo morali prestaviti in obnoviti glavni dovod pitne vode.

Kljub težavam so bila zemeljska in betonska dela končana v roku oziroma po planogramu del prekoračena za nekaj dni. Poleg temeljev za nosilno konstrukcijo hale so bili istočasno izdelani tudi temelji strojev, ki jih bomo montirali v halo. Zaradi velikosti smo že pred montažo nosilne konstrukcije hale postavili na temelje hidravlične škarje.

Nadaljevanje del je potekalo izredno usklajeno. Takoj ko smo končali s temelji, je bila dobavljena in montirana nosilna in strešna konstrukcija, istočasno smo pričeli z zaščito nosilne in strešne konstrukcije ter z zidanjem parapetnega zidu do višine 1,6 m. Po montaži konstrukcije smo takoj pričeli s krovskimi in kleparskimi deli, ki so že končana. Položen je že betonski tampon in liti asfalt, trenutno izvajajo fasadna dela, tem pa bodo sledila še steklarska dela in zunanja kanalizacija. S tem pa bodo tudi gradbena dela končana. Istočasno TOZD EIMD izvaja elektroinstalacijska dela na osnovi pogodbe, ki jo je sklenil z Gradisom.

Po izjavi nadzornega organa IBT so vsa dela opravljena izredno kvalitetno in glede na majhnost objekta je Gradis pristopil izredno resno, s polno odgovornostjo. Razen pri izdelavi izkopa in betoniranja temeljev ni bilo do sedaj obračunanih niti izvedenih nobenih dodatnih del in podražitev.

Če pogledamo sedanje stanje, smo lahko prepričani, da bodo vsa gradbena dela končana v

roku, to je do konca leta 1983. V letu 1984 pa moramo dokončati vsa elektroinstalacijska dela, toplotno instalacijo, montažo mostnega dvigala in strojev. Sredstva za ta dela bomo zagotovili iz ostanika dohodka za materialni razvoj, ki ga bomo glede na devetmesečno poslovanje ustvarili v zadostni višini.

Adi Polak

Poljske izkušnje

PRI ZAPOLNJEVANJU JAMSKIH PRAZIN

V času od 12. do 15. oktobra smo se nekateri sodelavci iz SOZD REK EK (DO ZPT in DO TET) mudili na Poljskem, da bi razčistili določena vprašanja in si ogledali rezultate dela pri zapolnjevanju jamskih prazin v nekaterih poljskih rudnikih. Ugotovili smo naslednje:

V jamah REK EK uporabljamo že vrsto let odkopno metodo po kateri pridobivamo premog tudi iz rušenega oziroma nadkopnega dela. Odkopna metoda nam je pomagala prebroditi najtežje čase rudarstva, ko so bili namenjeni za likvidacijo vsi rudniki s količnejšo drago proizvodnjo.

Odkopna metoda s pridobivanjem iz nadkopnega dela je nadomestila prejšnji, in sicer odkopno metodo z rušenjem, ter odkopno metodo z zapolnjevanjem odkopanih prostorov.

S časom pa je zaradi nenehnega rušenja postal strop tako razrahljan, da dopušča koncentracijo vdorov vode in mulja. Ta nevarnost se z odkopavanjem v večje globine še povečuje. V nekaterih jamah in nekaterih odkopih se je pokazalo, da je za zanesljivo odkopavanje potrebno strop zopet sanirati. V bistvu sta dva problema, ki bi ju morali rešiti z zapolnjevanjem odkopanih prostoro-

rov. Na eni strani odkopavanje varnostnih stebrov, kjer mora biti zapolnjevanje tako učinkovito da ne pride do premikov površin in poškodb na objektih. Ta primer je trenutno najbolj pereč pri predvidenem odkopavanju varnostnega stebra v polju Kotredež — zahod.

Na drugi strani pa je predvsem v ožstrških in hrastniških jamah razrahljan strop rezervoar za mulj in vodo, ki od časa do časa ogroža proizvodnjo in varnost ljudi. V tem primeru gre za sanacijo, in sicer za utrditev stropa, pod katerim se bo dalo varno delati.

Ti razlogi so dovedli do odločitve med strokovnimi delavci REK EK, da je nujno razrešiti ta vprašanja.

Z oziroma na to, da imamo že pri uporabi prejšnjih odkopnih metod določene izkušnje menimo, da je le-te treba dopolniti še s tistimi, ki že v sedanjem času učinkovito uporabljajo takšne ali podobne odkopne metode.

Znano je, da predvsem v Nemčiji in na Poljskem uspešno zapolnjujejo odkopane prostore, da bi očuvali površino. V Nemčiji smo si ogledali takšen primer v Posaarskih rudnikih, kjer uporabljajo pnevmatski zasip.

Na Poljskem pa smo hoteli ugotoviti še uporabnost pepela, ki naj bi nadomestil do sedaj znane materiale (gramoz, mivka, separacijska jalovina) pri zapolnjevanju jamskih prostorov. Na potovanju na Poljskem smo prvi dan poslušali strokovne razlage o uporabi elektrofiltrskega pepela za sanacijo jamskih odprtih iz dnevnih vdolbin. Ugotovili smo, da s posebnim postopkom pri mešanju z vodo uspevajo zelo gosto mešanico transportirati na razdalji tudi do 3. km.

Najbolj presenetljiva ugotovitev je, da se pepel takoj po iztoku iz cevi prične strjevati in že po nekaj urah dobiva trdnost kompaktne kamnine.

Pri tem pa veže vodo tako, da ni nobenega problema z odvajanjem tako odložene mešanice pepela in vode. Postopek je silno preprost, patentiran na Poljskem, rezultat pa je sposobnost mešanice za hidravlični transport na večje razdalje, velika trdnost odloženega pepela ter odsotnost težav z odvodnjavanjem vode, ker se ta kemično veže na pepel.

Pri teh konzultacijah so bili tudi predstavniki TET, ki jim ta postopek nudi možnost uspešne rešitve odlaganja odvišnega pepela predvsem za izgradnjo nove termoelektrarne.

Prvi poizkusi v domačem laboratoriju kažejo, da lahko uspešno iščemo podobne rešitve tudi z našim pepelom ob eventualnem dodatku nekaterih kemičnih sestavin (slabše vrste cementsa in drugo).

To nam kaže, da je smerrešitve pravilna in možna uporabljenost našega pepela če se bomo odločili za hidravlično zapolnjevanje prostorov.

Naš namen je bil, poleg že omenjenega poizkusa, ugotoviti koliko je bil ta postopek že v praksi uporabljen v njihovih jamah.

Iz tega razloga smo si ogledali rudnik ROZBARK, ki ima največ izkušenj z zapolnjevanjem jamskih prostorov.

Tu smo si ogledali hidravlični zasip na dveh 150 m čelih z višino 2,5 m, katera odkopavajo direktno pod naseljeno okolico mesta Katowice.

Zasipavajo polno s hidravličnim zasipom zato, da obvarujejo površino, kjer so neposredno nad odkopavanim prostorom industrijski objekti (železarne toplotarne), in da se izognemo hujšim gorskim udorom, ki se sicer v tem predelu periodično pojavljajo.

Kot zasipni material se uporablja mivka (70 %), ostalo pa so peščeni materiali nad 30 mm, pridobljeni iz jalovišč po sistemu »Hallex«.

Premog s čel je črn, izredno kakovosten, trd. Pridobivajo ga izključno s kombanji poljske

Del učencev TOZD Rudarski šolski center je sodeloval pri obnavljanju objektov bivšega obrata Dol pri Hrastniku.

Foto: B. Klančar

izdelave. Podporje, ki se uporablja pa je kombinacija železnih hidravličnih stojk, nekaj železnih stropnic, vmes pa so leseni stropniki in tudi lesene stojke.

Pri tem je potrebno povedati, da so strop in tla trdna, voda po zasipavanju pa se odceja po posebnih vrtinah na nižja obzorja, koder se očisti in vrača za zalivalni postopek.

Pravzaprav je to več ali manj klasični postopek s hidravličnim zapolnjevanjem s tem, da je nekoliko moderniziran zalivalni cevovod z zaporami, ki omogočajo, da na sorazmerno dolgem čelu (150 m) lahko vršijo več istočasnih operacij, razdeljenih na posameznih odsekih (rezanje in pridobivanje premoga, podgradnja, zapolnjevanje).

Dobili smo tudi podatke, da poizkušajo v drugih jamah uporabljati hidravlično podporje v kombinaciji s splavnim zasipom, vendar so to le še več ali manj uspeli poskusi v kombinaciji hidravličnega podporja z lesnim stebrom.

To pomeni da moramo sami razvijati in iskati primerno hidravlično samohodno podporje v kombinaciji s splavnim zasipom za naše prilike.

Obisk je poleg strokovnosti doprinesel tudi k medsebojnemu spoznavanju, saj doslej s Poljaki kot priznanimi rudarji še nismo imeli nobenih stikov. Sprejeti smo bili tudi kot v vsaki rudarski sredini, pristrčno, in preprosto, ter poleg strokovnih dobilj v vpogled tudi njihove socialne prilike. Priznati je treba, da so rudarji visoko cenjeni v njihovem težkem položaju.

Obisk je precej razjasnil našo osnovno nalogo, in sicer kaj je in kaj ni možno doseči pri zapolnjevanju jamskih odkopnih prostorov pa naj bo to zaradi zavarovanja površine ali sanacije stropa za varnejše odkopavanje v naših sredinah.

S. K in I. B.

Referendum v Hrastniku

Od letošnjega julija poteka javna razprava o uvedbi novega samoprispevka na področju Hrastnika. V našem glasilu smo v prejšnjih številkah pisali o tem, kakšne objekte naj bi z

novim samoprispevkom zgradili v Hrastniku v naslednjih petih letih.

O tem pa se bodo občani Hrastnika odločali v naslednjih dneh in to:

— 8. decembra delavci v organizacijah združenega dela,

— ostali občani v krajevnih skupnostih pa 11. decembra.

Čas in kraj volišč oziroma referendumskih mest je na področju Hrastnika javno objavljen.

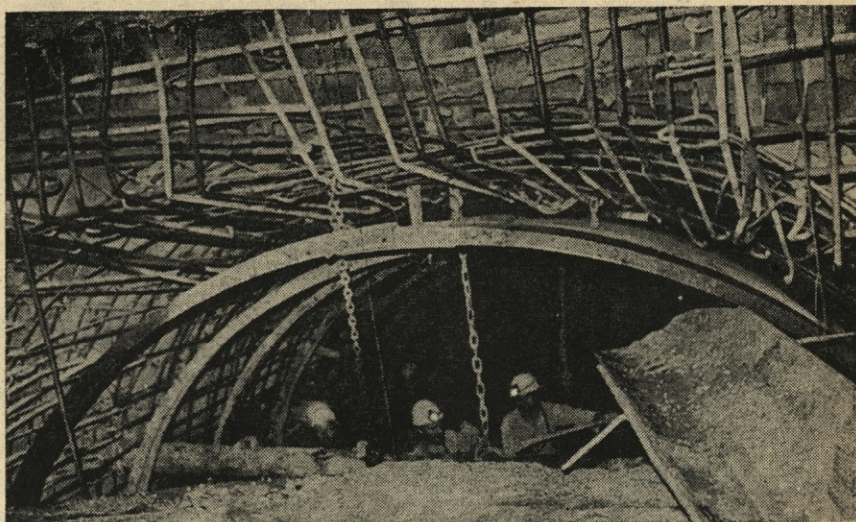
V primeru, če bo referendum uspel, bodo občani Hrastnika od 1. 1. 1984 dalje plačevali 1,5 % od čistih osebnih dohodkov vseh zaposlenih, upokojenci 1 % od pokojnin, svojo stopnjo pa bodo imeli tudi obrtniki, kmetje in drugi. V petih letih naj bi zbrali skupno 92,5 milijonov din. S temi sredstvi bi nadzirali šolo na Logu in zgradili telovadnico, s čimer bi zagotovili pogoje za uvedbo celodnevne šole. Del sredstev bi namenili kot prispevek Hrastnika za dograditev srednješolskega centra v Trbovljah, katerega obiskujejo tudi številni dijaki iz Hrastnika, nadalje gre za zgraditev zajetij pitne vode, modernizacijo cest, opremo doma za upokojence, ureditev igrišč za rekreacijo v krajevnih skupnostih, obnovo zgradbe TVD Partizan itd.

Vabimo vse delavce, delovne ljudi in občane Hrastnika, da se udeležijo referenduma in ga tudi uspešno opravijo. Le tako bo možno v naslednjih letih nadaljevati z urejanjem kraja in krajevnih skupnosti s postavitvijo oz. obnovo nujno potrebnih objektov.

Problematika

REŠEVANJA POSLOVNIH
PROSTOROV DO RGD

Vzporedno z razvojem delovne organizacije se pojavlja hkratna potreba po razširitvi

Priključek zračilnega kanala na jašek Nove Preloge v REK Titovo Velenje. Opažni remenati in železna armatura.

Foto: I. Slanšek

poslovnih prostorov. Prvi lastni montažni poslovni prostori so bili zgrajeni leta 1968 za potrebe takratnega obrata Zasavskih premogovnikov.

Lokacija in gradbeno dovoljenje je bilo izdano le začasno, saj je bilo že v takratnem urbanističnem programu določeno zemljišče za predvidene gradnje višjih objektov.

Kmalu po vselitvi se je izkazalo, da so prostori že pretesni, zato so v letu 1975 dogradili zahodni prečni trakt. Kmalu po tem, v letu 1979, pa je bil postavljen k prvotnemu objektu še tretji, vzhodni del. Ob tem je razvidno, da ni bilo nikakršnega dolgoročnega načrtovanja, da je vse imelo le začasni značaj ter dejstvo, da so bile v tem času na razpolago tudi vse finančne možnosti.

Danes se delavci delovne skupnosti utesnjujemo na štirih različnih lokacijah, tehnološko nepovezani in delovno nekoordinirani. Pisarne posameznih služb so razmeščene nefunkcionalno.

Problematika poslovnih prostorov se je začela večati v tem srednjeročnem obdobju (1981-1985), ko je urbanistični načrt in srednjeročni plan Samoupravne interesne stanovanjske skupnosti predvidel na našem področju zazidavo, imenovano

kare (K — 3). Gradnja stanovanjskih objektov na tem področju je v pretežni večini namenjena rudarjem. Aktivnosti v zvezi s pridobitvijo dodatnih manjkajočih prostorov in potrebe po nadomestnih prostorih so se pričele že v letu 1981. Takrat so se odgovorni v SOZD, DO ZPT in DO RGD dogovorili o prerazporeditvi prostorov v zgradbi Trg revolucije 4a (bivša Ribičeva vila) tako, da bi naša delovna skupnost za svoje potrebe pridobila vse razpoložljive prostore. Na ta način bi nam bilo možno v teh prostorih urediti zaključeno tehnološko celoto za potrebe delovnega procesa v DS SS.

Do sedaj smo dobili le dva nefunkcionalna prostora, izgledi pa so taki, da bodo obljubljeni prostori ostali le na papirju.

V preteklem, predvsem pa v tem letu so se pričele intenzivne priprave za zagotovitev nadomestnih poslovnih prostorov. Zazidalni načrt K — 3 predvideva tudi izgradnjo našega poslovnega prostora ob obstoječem gasilskem domu vzporedno ob potoku. Razmere za gradnjo poslovnih objektov so se v tem času močno zaostriale, predvsem iz finančnega razloga kot tudi ukrepov investicijske politike.

Ob teh omejitvah smo s strokovno tehnično službo SIS in-

tenzivno iskali ustrezne rešitve. Ugotovili smo, da je dolgoročna ustrežna rešitev le gradnja lastnih poslovnih prostorov, do takrat pa bodo naši montažni prostori prestavljeni na lokacijo nad STT ob vzgojno varstveni ustanovi Ciciban.

Aktivnosti za preselitev na novo lokacijo so se močno komplicirale zaradi neustrezne lokacije in različnih omejitev v zvezi s tem. Zaradi tega bodo premontažo, seveda ob ugodnem vremenu, izvršili v zimskem času. Za čas premontaže iščemo možnost začasne namestitve delavcev na področju Trbovelj in Zagorja. V tem trenutku še ne vemo kako in kaj. Položaj bi nam v mnogočem olajšala dodelitev že dogovorjenih prostorov na Trgu revolucije 4 a.

Hkrati s prestavitvijo prostorov smo želeli obstoječo površino povečati za potrebe delovnega procesa, za razdeljevalnico malic, garaže, arhiv. Vendar brezuspešno. Zaradi tega ostaja velikost poslovnih prostorov skorajda nespremenjena. Novi prostori ne bodo podkleteni predvsem zaradi neprimerne lokacije, za arhivske prostore bomo morali uporabiti ustrezni povečani del poslovnih prostorov.

Na koncu lahko ugotovimo le to, da bomo v tem urbanem okolju še nadalje živeli in delali v barakarskem naselju, potisnjeni na skrajni rob ob življenjsko — delovnem minimalnem standardu, medtem ko imajo ostale negospodarske dejavnosti in združenja napojeni iz dohodka OZD, visok standard in vse prostorske možnosti nadaljnje razširitve; RGD-ju pa je za zdaj vse to še lep čas onemogočeno.

Ustrezni poslovni prostori so del vsega poslovnega procesa neke dejavnosti in pogoj ustvarjalnega dela, ki je v naši sredini še močno zapostavljen.

Stane Poplas

Delo KO OOOZS REK EK

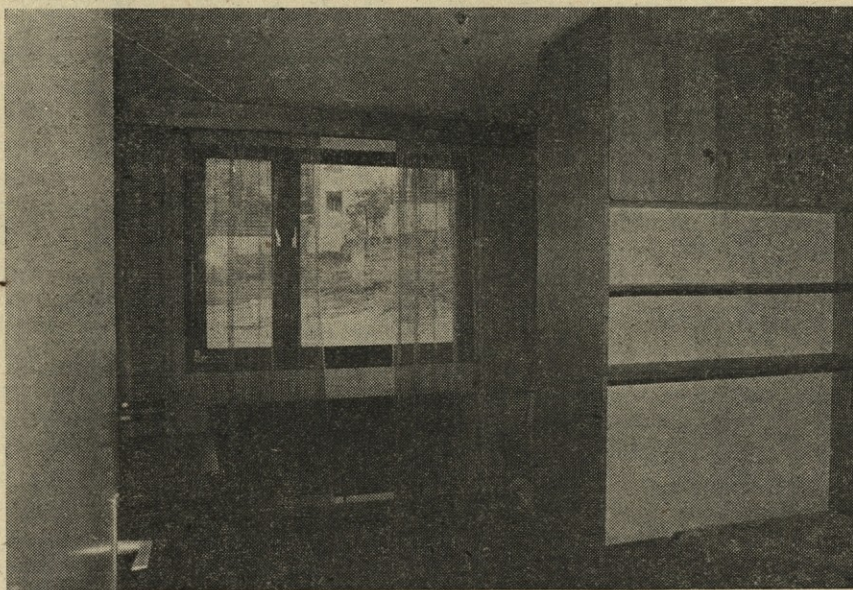
V devetmesečnem obdobju se je koordinacijski odbor sindikata štirikrat sestal in obravnaval tekoče zadeve sindikalnega dela. Aktivnost je bila usmerjena predvsem v zaključni račun iz leta 1982 in zagotovitev skladov za normalno poslovanje. Na tem področju smo se dogovarjali na ROS-u o potrebi najnujnejših sredstev za sklad skupne porabe, ki do cela še danes ni pokrit. Nadalje smo se dogovarjali na občini in medobčinskem sindikalnem svetu o potrebi skupne akcije glede nizkih pokojnin za rudarje in način, kako pridobiti boniteto iz minulega dela upokojenih rudarjev — deputatni premog. V ta namen je zasedal koordinacijski odbor s predstavniki upokojencev iz vseh treh dolin, nakar je sledila akcija pri predsedniku slovenskih sindikatov Marjanu Orožnu. Na posvetu smo se dogovorili, da je nujno potrebno nizke pokojnine rudarjev valorizirati. Imenovana je skupina strokovnih delavcev SPIZ in sindikata, ki naj pripravi gradivo za jesensko sejo skupščine. Glede deputatnega premoga za upokojene rudarje pa smo se dogovorili, da najbolj socialno ogroženim rudarjem po socialni lestvici poinaga REK EK, da tudi ti dobe

potrebni premog ceneje.

Koordinacijski odbor je v svojem delu posvetil veliko časa družbenemu standardu delavcev (prehrana med delom, preventiva, stanovanjska politika, problematika in pritožbe invalidov). Učinkovito je posegel v razpravo o zamiku delovnega časa. Na tem področju so se preveč kazale posamezne želje DO ali tozdov ne pa usmeritve predsedstva sindikata SRS in njene skupščine. Po burnih in glasnih prepričevanjih smo se nazadnje tudi to dogovorili.

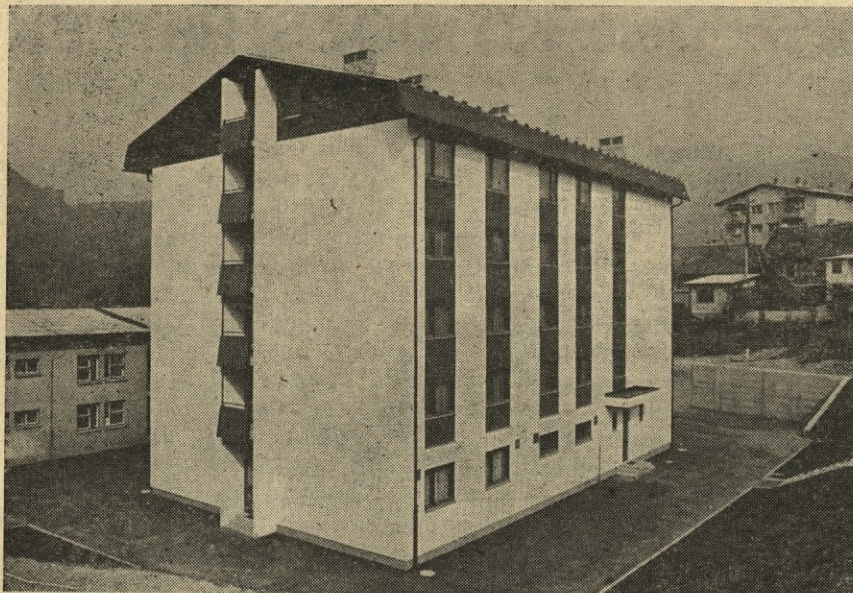
Omenil bi rad še polletno poslovanje kombinata in pa velik izpad sredstev. Koordinacijski odbor je na svoji seji odločno zagovarjal, da ta izpad ni nastal zaradi nedoseganja fizičnega plana, temveč zaradi ne realizirane cene premoga. Delegatu v ROS-u smo posredovali, da sezna ni sindikat s težkim likvidnostnim položajem kombinata, saj naši vodilni vsak mesec iščejo sredstva za izplačilo OD delavcev.

Ena izmed sej je bila posvečena tudi delegatom, ki zastopajo kombinat v občinski skupščini. Tu je nastal problem informiranja delegatov v zvezi z zazidalnim načrtom KA-RE-3, ki je na območju rudniške zemlje. V skupščini smo najprej za-

Ena izmed sob v novozgrajenem samskem domu v Šuštarjevi koloniji v Trbovljah.

Foto: B. Klančar

Nov samski dom za rudarje v Šuštarjevi koloniji v Trbovljah je zgrajen.

Foto: B. Klančar

htevali umik točke z dnevnega reda, nato je sledila ponovna razprava. Šele po tej smo se z delegati v skupščini dogovorili, da lahko pričnejo z gradnjo. Gre tudi za interes našega kombinata, saj bomo pridobili čez sto stanovanj.

Koordinacijski odbor je aktivno sodeloval pri vseh razpravah k spremembi razporejanja dohodka v letu 1983, dal v razpravo osnutek zakona o invalidskem in pokojninskem zavarovanju, zakon o organiziranosti energetike, zakon o zdravstvenem zavarovanju, zakon o stanovanjskem gospodarstvu in razpravljalo o še več drugih pomembnih spremembah v naši družbi.

Vse te aktivnosti še niso docela izpeljane v vseh temeljnih organizacijah kombinata. Ena od zelo pomembnih aktivnosti je zakon o reorganizaciji elektrogospodarstva. Tu se pripravljajo strokovne podlage in je treba aktivnost neposredno izpeljati do 1. 1. 1984. Na tem področju že tečejo posveti v vseh sredinah združenega dela, sedaj pa še preko koordinacijskega odbora in OOZS. Nato ga bomo sprejemali na referendumu.

Vzporedno s tem pa v sindikatu ne smemo pozabiti na izpeljane usmeritve glede letnih konferenc, katere so tokovno opredeljene do konca leta.

Na koncu bi še rad omenil, da si je koordinacijski odbor vseskozi pri-

zadeval, da bi se v vseh sredinah realizirali programi gospodarske stabilizacije, katera naj bo usmerjena v povečanje proizvodnje s čim manjšimi stroški.

Rudi Kreže

Konferenca rudarjev, energetikov in železarjev v Prištini

V dneh 18. in 19. novembra je potekala v Prištini konferenca, ki jo je organizirala Zveza sindikatov Jugoslavije, Zveza inženirjev in tehnikov rudarske, geološke in metalurške stroke Jugoslavije ter Gospodarska zbornica Jugoslavije s svojimi odbori in združenji. Tema konference je bila: Naloge v razvoju proizvodnje premoga, nafte in plina, nekovin, barvne in črne metalurgije v okviru izvajanja dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije v Jugoslaviji. Konferenca je potekala v dvorani hotela Grand Organizacijski odbor je vodil predsednik mgr. Kosta Prstič, podpred-

sednik je bil Ljubo Čuk, dipl. inž., iz Splošnega združenja premogovnikov Jugoslavije.

Cilj konference je bil, da se na temelju znanstvenih in strokovnih analiz in praktičnih izkušenj z izmenjavo mnenj opravi kritična analiza družbenoekonomskega položaja rudarstva v Jugoslaviji, dosedanja in bodoči razvoj premoga, nafte in plina, črne in barvne metalurgije in nekovin ter da se konkretno poudari temeljne smeri in način izvajanja dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije in nadaljnji razvoj samoupravnih, socialističnih produkcijskih razmerij v teh vejah gospodarstva, vse pa z namenom, da bi dosegli večjo proizvodnjo in smotrnejše gospodarjenje.

Udeleženci so prejeli zbornik referatov, ki so jih podali posamezni referenti na omenjeni konferenci.

Med najpomembnejšimi so bili referati o družbenoekonomskem položaju in nalogah pri uresničevanju dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije v rudarstvu Jugoslavije, ki ga je pripravila Zveza sindikatov Jugoslavije s svojimi odbori, nadalje ocena realizacije družbenega načrta razvoja proizvodnje premoga za obdobje 1981—1985 in problemi s katerimi se bomo srečevali v nadaljnjem razvoju na področju proizvodnje premoga. Ta referat pa so pripravili Ljubo Čuk, Luka Sučević in Dušan Stojković.

Na konferenci so sprejeli vrsto priporočil in sklepov, ki naj bi jih upoštevali razni organi pri nadaljnjem razvoju naštetih vej gospodarstva v naših krajih.

Programska seja OK ZSMS Trbovlje

V četrtek 17. 11. 1983 je bila programska seja OK ZSMS Trbovlje. Delegati so najprej obravnavali poročilo o delu OK ZSMS v enem letu in ga tudi sprejeli. V razpravi so opozorili na vrsto problemov, s katerimi se soočajo mladinske orga-

nizacije na vseh ravneh organiziranosti (vprašanje frontnosti, množičnosti, učinkovitosti, samostojnosti in neodvisnosti pri delovanju) in pa pripravljenost storiti korak naprej. Slišati je bilo tudi, da vse bolj pozabljammo na rezultate, ki jih dosegajo mladi, in prevečkrat govorimo o tistem, kar niso dosegli. Takojšnja mobilizacija mladinskih vrst je potrebna tudi zaradi vloge mladine pri uresničevanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Delegati so opredelili in sprejeli tudi naloge OK ZSMS za leto 1984, ki izhajajo iz usmeritev za izdelavo akcijskega programa za leto 1984. Med najvažnejše naloge sodi reševanje problematike brezposelnosti; reševanje stanovanjskega vprašanja, organiziranje mladinske samopomoči ali mladinske solidarnosti, izboljšanje obrambnega usposabljanja in vzgoje mladih ter frontnosti ZSMS.

Nato smo obravnavali in sprejeli pravila o organiziranju in delovanju OK ZSMS Trbovlje ter program mladinske politične šole.

Po programskih usmeritvah OK ZSMS Trbovlje za mandatno obdobje 1982/84 in zaradi kontinuiranega delovanja so razrešili in izvolili šest članov predsedstva. Škrlep Bojan predsednik Osnovne organizacije ZSMS TOZD Premogovnik Trbovlje, je bil izvoljen za podpredsednika OK ZSMS Trbovlje.

Božo Marot

PROBLEMSKA KONFERENCA O MLADOLETNEM PRESTOPNIŠTVU, ALKOHOLIZMU IN NARKOMANIJI

Ker se tudi v naši družbenopolitični skupnosti srečujemo s pojavi mladoletnega prestopni-

štva, alkoholizma in narkomanije, je občinska konferenca ZSMS Trbovlje pripravila problemsko konferenco na to temo. Seja je bila v sredo 19. oktobra 1983.

Slišali smo, da je ta problematika v naši občini pereča in da se stopnjuje, vendar pa zaradi nepopolnih in zastarelih podatkov ni moč dobiti o tem popolne slike. Ugotavljajo, da se je o problemih mladoletnega prestopništva, alkoholizma in narkomanije veliko govorilo, aktivnosti pa ni bilo dovolj.

Na problemski konferenci smo sprejeli zaključke, ki jih moramo nujno realizirati, če hočemo da bo teh pojavov med mladimi čim manj. Ker je reševanje problematike mladoletnega prestopništva alkoholizma in narkomanije povezan z organiziranim preživljanjem prostega časa mladih, je bil sprejet tudi predlog aktivnosti mladih v naši občini za posamezna interesna področja kulture, športa, mladinskega prostovoljnega dela itd.

Božo Marot

Mladinska politična šola v Revirjih

Dne 21. novembra se je pričela v Trbovljah občinska mladinska politična šola. Pripravili so jo občinska konferenca ZSMS, revirska delavska univerza in klub samoupravljalcev iz Trbovelj. Obiskovalo jo bo 25 mladih iz 22 osnovnih organizacij ZSMS iz Trbovelj. Obiskali pa jo bodo tudi nekateri mladinci iz Hrastnika. Predavanja bodo do januarja 1984. in bodo obsegala 66 ur. Slušatelji pa se bodo seznanili s temelji marxizma, družbeno ureditvijo, vlogo družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih socialističnih sistemov in SLO ter DS. V času predavanj bodo slušatelji obiskali tudi nekatere delovne organizacije.

POSEBNA ŠTEVILKA GLASILA SREČNO

SAMOUPRAVNA ORGANIZIRANOST IN DOHODKOVNI ODNOSI

Dne 4. novembra 1983 je potekala v dvorani skupščine občine Trbovlje problemska konferenca Zveze komunistov SOZD REK EK. Na konferenci so bili navzoči poleg delegatov iz vseh DO, TOZD in DS, poslovodnih organov in predstavnikov družbenopolitičnih organizacij, tudi nekateri gostje, med njimi Miha Ravnik, sekretar predsedstva CK ZKS. Na problemski konferenci so bili sprejeti zaključki oziroma osvojeni predlogi za javno razpravo o samoupravni organiziranosti in dograjevanju dohodkovnih odnosov v SOZD REK EK.

Glede na to, da je treba z vsebino predlaganih sprememb seznaniti vse člane kolektiva v vseh temeljnih organizacijah, delovnih skupnostih in delovnih organizacijah, smo se odločili, da bomo izdali posebno številko našega glasila Srečno, ki bo izšla v prvih dneh decembra 1983.

Upamo, da bo tiskarni uspelo čimprej natisniti to posebno številko našega glasila.

Dobili bomo nov zakon o javnem obveščanju

Medobčinski svet SZDL revirskih občin je 16. novembra letos sklical regijski posvet o aktualnih vprašanjih s področja informiranja za Zasavje in Posavje. Potekal je v sejni sobi Doma družbenopolitičnih organizacij v Trbovljah. Tega posveta se je udeležil tudi predstavnik kombinata. Udeležili pa so se ga tudi Marjan Šiftar, član IS SRS in predsednik Republiškega komiteja za informiranje, Boris Muževič iz Republiške konference SZDL in Alenka Pucelj.

Posvet je pričel odprl in vodil Drago Sotler, predsednik MS SZDL revirskih občin, nato pa so podali širšo obrazložitev gostje iz Ljubla-

ne. B. Mužević je govoril o idejno-političnih vprašanjih s področja novinarstva in o aktualnih družbeno-ekonomskih in političnih razmerah. M. Šiftar o vsebini zakona o javnem obveščanju v SR Sloveniji, Alenka Pucelj pa je govorila o racionalnejšem obveščanju delovnih ljudi in občanov na vseh ravneh. Razprava pa je bila namenjena še izjavi mnenj o vseh drugih pomembnih vprašanjih, ki so aktualna v posameznih občinah pa tudi na področjih, republiki in federaciji. Posvet je bil namenjen tudi izjavi izkušenj in konkretnih predlogih za racionalnejše oblike obveščanja.

Na posvetu so bila še posebej poudarjena naslednja vprašanja oziroma problemi:

— uresničevanje programa gospodarske stabilizacije;

— odgovornost sredstev javnega obveščanja, mlačno dožemanje družbeno-ekonomskega bistva dolgoročnega stabilizacijskega programa in opisovanja prednosti in zastojev v delovanju političnega sistema;

— ustvarjalna kritika mora postati stalni vidik pozitivne kontrole nad skupno dogovorjenimi usmeritvami in nalogami;

— vedno se je treba soočiti z dejanskim stanjem in realnim postavljanjem nalog in ciljev na vseh ravneh;

— pojavi izigravanja stabilizacijskih usmeritev ter pojavi etatizma od tozdov do krajevnih skupnosti, občine, republike in federacije;

— več je treba imeti političnega posluha in čuta ter odgovornosti za poročanje, pri čemer morajo svojo vlogo odigrati novinarji, dopisniki, uredništva, družbeni organi upravljanja in drugi, predvsem pa SZDL, ki mora spremljati in analizirati različne vidike in učinke delovanja sredstev javnega obveščanja;

— nadaljnja demokratizacija, da bi lahko vsi delovni ljudje in občani prispevali svoj delež k uresničevanju sprejete politike;

— pravočasna in celovita informacija naj bo osnova in možnost za odločanje;

— sredstva javnega obveščanja morajo posvečati vso pozornost vsem fazam delegatskega odločanja;

— odločno se je treba spopasti z restriktivnim načinom informiranja;

— krepi je treba naše kvalitete in uveljavitev pozabljenih vrednot;

— rasti mora enotnost in se krepi na temelju enakopravnosti in odgovornosti slehernega naroda in narodnosti;

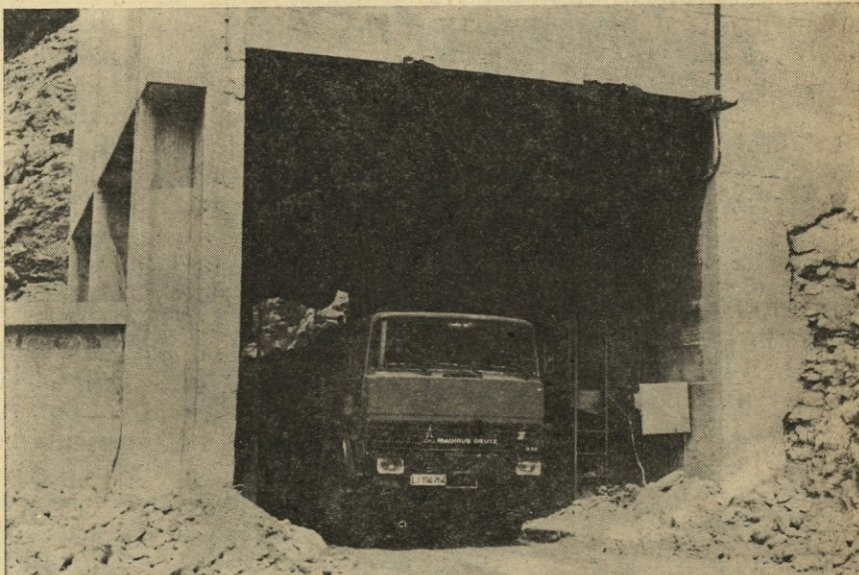
— pred novinarji in sredstvi javnega obveščanja se pojavljajo pritiski posameznih poslovnih in političnih struktur z namenom, da bi popačili odgovornost za napačne odločitve itd.;

— v skladu s sprejetim programom dolgoročne stabilizacije imajo novinarji možnost za pogumnejše in kritičnejše ustvarjalne in argumentirane komentarje.

Sedaj veljavni zakon o javnem obveščanju je bil v naši republiki sprejet l. 1973, t.j. še pred sprejetjem nove ustave in zakona o združenem delu. V tem času pa je seveda prišlo do pomembnih sprememb pri razvijanju in uveljavljanju novih družbeno-ekonomskih odnosov in izgrajevanju sistema socialističnega samoupravljanja. Pripravljen predlog novega republiškega zakona pa vsebuje oziroma upošteva že tudi usmeritve osnutka zveznega zakona o temeljih sistema javnega obveščanja, ki ga bo skupščina SFRJ še letos obravnavala. Glavni namen novega zakona je pospešitev procesov podružbljanja in nadaljnje preobrazbe sistema in sredstev javnega obveščanja v skladu z ustavo, političnimi usmeritvami in razvojem prakse na tem področju, dograjevanje družbeno-ekonomskih odnosov

in delegatskega sistema, pa tudi slabosti in pomanjkljivosti sedanje ureditve, ki bo pospeševala še večjo integriranost sistema javnega obveščanja v samoupravne družbene tokove, ki bodo delovnim ljudem in občanom zagotovili učinkovit vpliv na celotno politiko in graditev sistema javnega obveščanja. Teze za osnutek republiškega zakona o javnem obveščanju vsebujejo poleg uvodnih določil tudi: poglavja o ustanavljanju časopisnih in radiofuzijskih organizacij, upravljanje časopisnih in radiofuzijskih organizacij, družbeno-ekonomski odnosi in planiranje, novinarji, glavni in odgovorni uredniki ter uredniki, ekonomsko-propagandna sporočila, posebne določbe za posamezne vrste sredstev javnega obveščanja (časopisi, radiodifuzija, filmske novice, druga sredstva javnega obveščanja), objava sporočil, mnenj, odgovorov in popravkov, zloraba svobode obveščanja ter kazenske, prehodne in končne določbe.

Razprava o tezah novega zakona se je že začela. Obravnavali jih bodo na različnih ravneh, predvsem pa v SZDL, sindikatih, organizacijah javnega obveščanja, pa tudi v drugih organizacijah. Predlagane novosti, ki jih bo vseboval nov zakon o javnem obveščanju ne bodo terjale dodatnih finančnih obveznosti in kadrovskih širitvev, pač pa bo treba določila samoupravnih aktov prilagoditi določilom novega zakona, potem ko bo sprejet in objavljen. (tl)

TOZD Avtoprevoz »Zasavje« — DO RGD že več let prevaža apnenec z Briš na IGM v Zagorju.

Proizvodnja premoga v Jugoslaviji

Rudarji jugoslovanskih premogovnikov so v oktobru letos nakopali skupno 5,389.735 ton vseh treh vrst premoga — črnega, rjavega in lignita. V primerjavi z lanskim oktobrom je letošnja proizvodnja večja za 8,6%. Precejšnje število rudarjev je redno delalo tudi ob sobotah in deloma ob nedeljah.

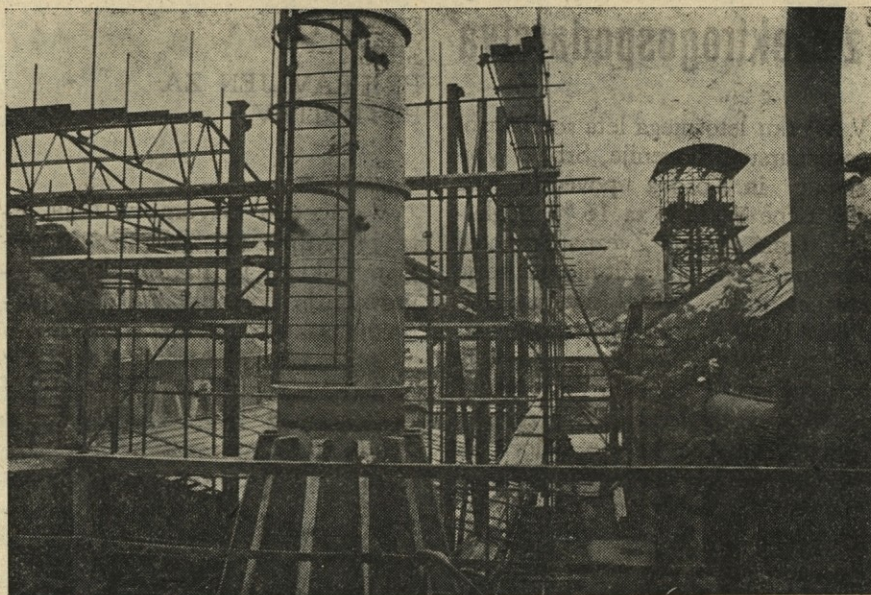
Od januarja do oktobra letos je znašala skupna proizvodnja premoga v Jugoslaviji 48,178.000 ton, kar je v primerjavi z enakim obdobjem lani za 3,677.000 ton ali 8,5% več. Po vsej verjetnosti bo znašala letošnja proizvodnja premoga v Jugoslaviji okoli 58,5 milijona ton vseh vrst premoga, medtem ko naj bi ga po energetski bilanci nakopali 60,7 milijona ton.

Uresničitev tega letošnjega načrta pa je seveda oviralo pomanjkanje denarja za posodobitev premogovnikov in nakup rezervnih delov za obstoječo mehanizacijo. Okvirni načrt za leto 1984 predvideva, da naj bi znašala proizvodnja premoga v Jugoslaviji 64 milijonov ton, kar pomeni, da bi ga morali povprečno nakopati vsak mesec več kot 5,3 milijona ton.

Do 20. novembra tega leta so po doslej znanih podatkih izpolnili letošnji proizvodni načrt poleg premogovnika Trbovlje in premogovnika Kotredež v zasavskih premogovnikih — SOZD REK EK še v rudniku Kakanj oziroma njegovem površinskem kopu in površinskem kopu Borovica v Plevlji. (tl)

O energetiki na zvezni ravni

Koncem oktobra tega leta je Zvezni komite za energijo in industrijo pripravil analizo o stanju energetike v Jugoslaviji. Analizo je obravnaval Zvezni izvršni svet. Iz nje je razvidno, da se bomo po vsej verjetnosti v jesensko — zimskem času srečevali s številnimi težavami, predvsem pa z mrakom in mrazom. Slabo so

V Hrastniku nadaljujejo z rekonstrukcijo toplotarne. Zatika se pri dobavi kotla, vendar upajo, da ga bodo le pravočasno dobili.

Foto: B. Klančar

izkoriščene obstoječe energetske zmogljivosti in prepočasi posodabljammo sedanje in gradimo nove objekte. Analiza zajema tudi premog in vodne zmogljivosti, katerih imamo razmeroma dovolj, vendar tega bogastva ne izkoriščamo zadosti. Za primer lahko navedemo tudi predvideno gradnjo TE — TO III pri našem kombinatu, ko se končna odobritev pričetka gradnje oziroma pripravljalnih del vleče že leta in leta.

Jugoslovanski premogovniki so imeli koncem leta 1982 zmogljivosti za 64,5 milijona ton premoga, dejanska proizvodnja pa je znašala 54,6 milijona ton. Iz omenjene analize lahko povzamemo, da bo znašala proizvodnja premoga v letu 1985 okoli 73 milijonov ton premoga, kar znaša kar 9 milijonov ton manj kot predvideva načrt za to razdobje. Najbolj težaven položaj je pri rudnikih rjavega premoga. Leta 1985 naj bi znašala proizvodnja te vrste premoga okoli 13 milijonov ton, kar je bilo predvideno s planom za leto 1980. Zamuda pri modernizaciji obstoječih in gradnji novih premogovnikov traja od dveh do treh let. To pa seveda vpliva na pričetek obratovanja nekaterih termoelektrskih objektov.

Najpomembnejši vzrok za te zamude so finančna sredstva, delno pa je temu kriv tudi nepravčasen

podpis družbenega dogovora o ukrepih za spodbujanje gradnje novih in posodobitev sedanjih premogovnikov. Ta dokument bi morali podpisati v začetku leta 1981, dejansko pa so ga podpisali šele marca leta 1983.

Težave s hidroelektrarnami so približno enake kot s premogovniki. Sedaj grade pet novih hidroelektrarn, katere bi morali dokončati in izročiti namenu že v prejšnjem planškem obdobju, medtem ko v tem obdobju niso pričeli graditi novih tovrstnih objektov.

Predvidoma naj bi te hidroelektrarne v glavnem pričele obratovati šele po letu 1985. Hidroenergetske zmogljivosti naših rek oziroma voda znašajo okoli 110 milijard kilovatnih ur toka na leto. V začetku leta 1983 je hidroenergetski sistem v Jugoslaviji razpolagal s 7.200 megavati in možno letno proizvodnjo 27 milijard kWh električne energije. To pa je le 38% razpoložljivih vodnih zmogljivosti.

Da bi odpravili zadržke, tako pri modernizaciji premogovnikov in odpiranju novih rudnikov, kakor tudi drugih energetskih objektov, bo treba res »pljuniti v roke« in pospešeno začeti realizirati sprejete načrte, sicer se bodo težave okrog pomanjkanja premoga in električne energije nadaljevale, morda še v hujšem obsegu kot doslej.

z elektrogospodarstva

V začetku letošnjega leta so elektrogospodarstva Slovenije, Srbije, Vojvodine in Kosova povečala cene električne energije za 16 %. Soglasje k temu je dala Zvezna skupnost za cene. S to podražitvijo pa se je strinjal tudi Zvezni izvršni svet. Podražila se je torej električna energija podražitvijo pa se je problem gija linearno v enakem odstotku. S pokrivanja stroškov in izgub v elektrogospodarstvu le odložil na kasnejši čas, ker s podražitvijo ta problem ne bo rešen. V elektrogospodarstvu Slovenije so izračunali, da bi znašal do konca tega leta finančni rezultat zadnje 16 % podražitve električne energije 680 milijonov din, vendar le s pogojem, da bi bila vsa prodana električna energija dejansko že od 10. novembra 1983 po odčitaniu števecov obračunana po višji ceni, in da bi bili vsi računi do konca leta tudi plačani. Dejansko pa je finančni učinek te podražitve do konca leta nekaj manj kot 450 milijonov din. Elektrogospodarstvo Slovenije pa je imelo ob 9-mesečnem periodičnem obračunu dejansko izgubo v višini 4.800 milijonov din.

Proizvodnja elektrarn v Sloveniji je bila v prvih desetih mesecih uspešna. V termoelektrarnah in hidroelektrarnah je bilo proizvedene 7.709 milijarde kWh električne energije, kar je za 8,4 % več kot v lanskih prvih desetih mesecih. V desetih mesecih je bilo nabavljene iz drugih republik 578 milijonov kWh in 39 milijonov kWh iz uvoza. Drugim republikam in pokrajinam pa je elektrogospodarstvo Slovenije dobavilo 1.077 milijonov din kWh, izvozilo pa za 169 milijonov kWh električne energije.

Gradnja HE Mavčiče se draži. Prvotna investicijska vrednost je znašala 1,684 milijarde din. Povečana vrednost pa znaša 5,550 milijarde din. Tudi na tem objektu se kažejo posledice počasne gradnje v inflacijskih razmerah. Na podražitev pa so vplivala tudi dodatna dela zaradi potresne varnosti, večji stroški za geološka dela itd. Rok dograditve je zamujen že za dve leti, sedaj pa računajo, da bo objekt dokončan 31. decembra 1985.

STATUT SPIZ PRIPRAVLJEN ZA POTRDIITEV

V začetku novembra tega leta je skupščina Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja sprejela statut Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Potrditi ga mora še republiška skupščina in, če bo z njim soglašala, bo ta statut skupno z novim republiškim zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju pričel veljati 1. januarja 1984.

Nov pokojninski zakon prinaša kot najpomembnejšo novost obvezno pokojninsko zavarovanje kmetov in spremembo pri varstvu invalidov, vendar velja največja pozornost možnostim bodočega predčasnega upokojevanja in odbitka odstotkov ob predčasnih upokojitvah. Omenjeni statut SPIZ-a pa v svojem 32. členu pravi, da se predčasna pokojnina odmeri tako, da se starostna pokojnina, do katere bi imel pravico zavarovanec glede na pokojninsko dobo, če bi dopolnil starost 60 let oz. zavarovanke, če bi dopolnile 55 let — zmanjša, in to za vsako leto predčasne upokojitve za 1,5 %. Za vsako manjkajoče leto pokojninske dobe do 40 let za moške in 35 let za ženske pa 0,5 %.

Da bi člani kolektiva lažje gotovili možnosti predčasne upokojitve, objavljamo lestvico za zmanjševanje predčasne pokojnine ki jo je sprejela skupščina SPIZ in še ni bila potrjena od republiške skupščine. Ta je naslednja:

Starost (let)			Pokojninska doba				
Moški	Ženske	moški ženske	39 34	38 33	37 32	36 31	35 30
59	54	odstotek	2,0	2,5	3,0	2,5	4,0
58	53	zmanjša-	3,5	4,0	4,0	5,0	5,5
57	52	nja	5,0	5,5	6,0	6,5	7,0
56	51	pokojnine	6,5	7,0	7,5	8,0	8,5
55	50		8,0	8,5	9,0	9,5	10

Po tej lestvici naj bi pri enakih starosti dobil višjo pokojnino tisti upokojenec ki bo imel daljšo pokojninsko dobo. Najmanjši odbitek pri predčasni upokojitvi bo torej znašal 2, najvišji pa 10 %. Tako zmanjšanje pokojnine pa je vezano le na manjkajoča leta in najkasneje po 5 letih preneha.

Zakon, kakor tudi statut, obsežno obravnava invalidsko varstvo. Oba določata, da se varstvo delovnih invalidov zagotavlja tam kjer je invalidnost nastala in je torej tesno povezana z združenim delom. Zato so podrobno opredeljene pravice zavarovancev s preostalo delovno zmožnostjo, da na primer delajo krajši delovni čas, da so razporejeni na drugo ustrezno delo, da imajo možnost prekvalifikacije in ustreznih nadomestil. Nadomestila pa bodo še naprej izplačevali iz sredstev SPIZ.

Čim bodo republiški in zvezni predpisi ter statut uveljavljeni, bodo objavljeni v posebni brošuri.

Revizija beneficiranih delovnih mest

Skupščina Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja je že leta 1981 sklenila, da naj posebna strokovna komisija SPIZ-a opravi postopno revizijo vseh del z beneficirano zavarovalno dobo. To namreč terjata zvezni in republiški zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Celotno revizijo vseh beneficiranih delovnih mest naj bi opravili do konca leta 1984.

Konec leta 1982 je bilo v Sloveniji 121 beneficiranih del, kakršne je opravljalo 39.279 delavcev, kar je nekaj manj kot 5 % vseh zaposlenih v naši republiki. V primerjavi z letom 1981 se je število beneficiranih delovnih mest zmanjšalo za 9, zmanjšalo pa se je tudi skupno število delavcev, ki so delali na tovrstnih delovnih mestih.

V zadnjih dveh letih je bilo več zavarovancev z beneficirano delovno dobo v prometu, nato sledi — rudarstvo z 9.011 delavci, nato še delavci organov za notranje zadeve, železarji v železarnah itd. V letu 1982 so delovne organizacije vplačale 600,5 milijona din prispev-

kov za beneficirano zavarovalno dobo, kar je za 28,5 % več kot v letu 1981.

Koncem oktobra je republiški komite za delo SR Slovenije razpravljal o predlogu zahtevka, da bi rudarjem v Sloveniji povečali beneficiran staž ter da bi ga na novo uvedli za rudarske inšpektorje in delavce, ki prebijejo v jamah manj kot pol polnega delovnega časa. Poleg predloga za zvišanje dosedanje beneficirane delovne dobe, naj bi v pokojninsko osnovo všteli tudi nadurno delo. Delavcem, ki delajo v rudnikih za pridobivanje jedrske surovine in kjer prihaja do ionizirajočega sevanja, bi šteli 12 mesecev za 18 mesecev zavarovalne dobe. Komite je soglašal s tem, da bi rudarjem v proizvodnji premoga povečali beneficiran staž, tako da bi jim 12 mesecev šteli za 17 mesecev (sedaj se šteje 16 mesecev) zavarovalne dobe. Komite pa je bil mnenja, da ni utemeljen predlog, da bi beneficirali delovno dobo tudi tistim delavcem, ki delajo v jami manj kot 50 % polnega delovnega časa. Poudarjamo, da je k temu dal svoje soglasje republiški komite za delo. Kdaj bo sprememba stopila v veljavo, pa bomo seznanili člane kolektiva naknadno.

rejanje javnih parkirišč, dovoznih poti in peš poti, javna razsvetljava, urejanje pokopališč ter pokopališčne in pogrebne dejavnosti, oskrba naselij s toplotno energijo, vzdrževanje in urejanje javnih odlagališč, vzdrževanje varstvenih pasov vodnih izvirov, upravljanje in urejanje stavbnih zemljišč, upravljanje dimnikarske službe, urejanje in vzdrževanje javnih tržnic, saniranje zemeljskih plazov ter opravljanje javnega mestnega prometa v naseljih mestnega značaja.

Nadalje je hrastniška občina sprejela odlok o ravnanju s presežki plodne zemlje. Prav tako pa je sprejela tudi sklep o pooblastitvi Revirskega muzeja ljudske revolucije Trbovlje za opravljanje nalog varstva premične naravne in kulturne dediščine na območju občine Hrastnik.

Na področju občine Trbovlje pa je Samoupravna stanovanjska skupnost sprejela pravilnik o delnem nadomeščanju stannarin imetnikom stanovanjske pravice do družbenega stanovanja in stanovanja v zasebni lasti. Ta pravilnik vsebuje tudi merila za pridobitev pravice do delnega nadomeščanja stannarin.

Občina Zagorje pa je sprejela odlok o spremembi odloka o ureditvi nekaterih vprašanj s področja obrtnega zakona, odlok o ukrepih za zmanjšanje porabe toplotne energije ter odlok o obvezni deratizaciji na območju občine Zagorje — spremembe in dopolnitve. Pri odloku o ukrepih za zmanjšanje porabe toplotne energije pa naj omenimo, da v ogrevalni sezoni stanovanjske zgradbe, poslovni prostori, poslovne zgradbe in prostori izobraževalnih organizacij lahko ogrevajo svoje prostore največ do 19°C z dopustnim odstopanjem $\pm 1^\circ\text{C}$. Ta omejitev pa ne velja za potrebe zdravstvenega varstva, za otroške vrtce in domove za ostarele občane. Sicer pa odlok podrobneje določa kdaj se prične in konča ogrevalna sezona in ostalo.

Novi odloki in sklepi Revirskih občin

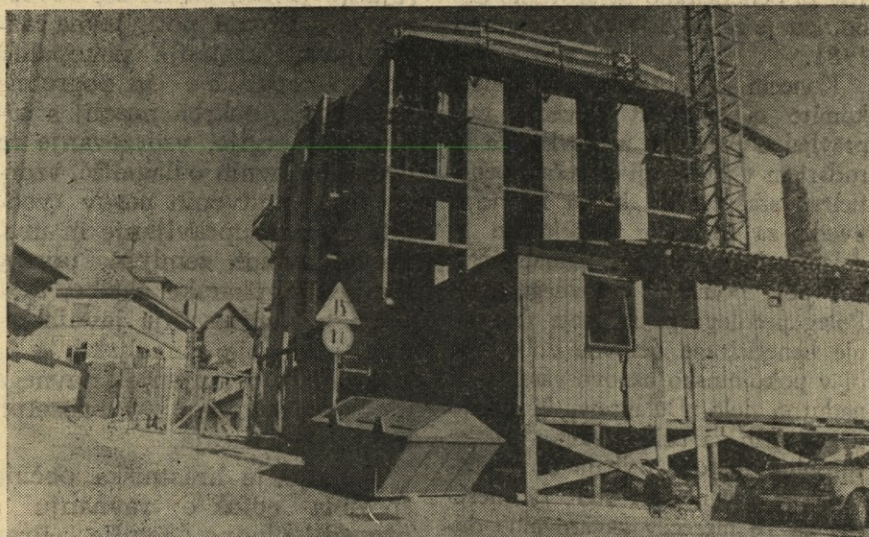
Občinske skupščine Hrastnik, Trbovlje in Zagorje ob Savi so pred nedavnim sprejemale vrsto novih odlokov, pravilnikov in sklepov. Objavljeni so bili v Uradnem vestniku Zasavja, številka 14 z dne 5. 10. 1983.

Občina Hrastnik je sprejela odlok o komunalnih dejavnostih na njenem območju. V okvir te dejavnosti spadajo oskrba naselij z vodo za gospodinjstvo, industrijo in druge porabnike, odvajanje odpadnih in padavinskih vod, vzdrževanje čistoče v naseljih, urejanje javnih parkov, nasadov, otroških igrišč, itd., u-

Nakladanje premoga v lesene vozčke na površinskem kopu Dobrna pred nekako 30. leti.

Foto: M. Cerinšek

Samoupravna stanovanjska skupnost Trbovlje gradi na Partizanski cesti na prostoru bivše Šešlarjeve garaže in stanovanjske hiše, stanovanjski stolpič z enosobnimi stanovanji.

Foto: A. Bregant

MINIMALNI ŽIVLJENJSKI STROŠKI

Po objavljenih podatkih v Uradnem listu SRS števil. 33/83 — odlok o višini minimalnih življenjskih stroškov, so znašali minimalni življenjski stroški na delavca v avgustu 1983 din 9.530.—.

Na temelju tega odloka se obravnava od 15. oktobra 1983 dalje v tej višini najmanjša nadomestitev osebnega dohodka za vse primere, t.j. vsem zaposlenim, ki sicer ne dosegajo s svojo redno zaposlitvijo mesečnih osebnih dohodkov do omenjene višine.

Posvetovanja, konference, simpoziji, predavanja

Elektroinstitut Milana Vidmarja iz Ljubljane je 10. novembra t. l. dopoldan v veliki dvorani Elektrogospodarstva v Ljubljani podelili letošnjo Vidmarjevo plaketo podjetju Energie Versorgung — Schwaben iz

Stuttgarta. Ob tej priliki je predstavnik tega podjetja Peter Schnell, dipl. ing., predaval za vse povablence o temi Racionalno ravnanje z energijo.

Zveza sindikatov Jugoslavije — zvezni odbor delavcev energetike in petrokemije, Zveza inženirjev in tehnikov rudarske, geološke in metalurške stroke Jugoslavije, Gospodarska zbornica Jugoslavije, Splošno združenje premožnikov Jugoslavije in drugi sindikati ter splošna združenja so organizirali v dneh 18. in 19. novembra t. l. v Prištini konferenco na temo Naloge v razvoju proizvodnje premoga, nafte in plina, nekovnih, barvne in črne metalurgije v okviru uresničevanja dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije v Jugoslaviji. Na tej konferenci je bilo prvo plenarno zasedanje z uvodnim referatom in razpravo v plenumu, nato pa se je nadaljevalo delo v posameznih sekcijah, za premog, nafto in tako dalje. Naslednji dan je potekalo delo v sekcijah, na koncu pa so sprejeli sklepni dokument.

KADROVSKE SPREMEMBE V SINDIKATIH

Koncem oktobra t. l. je Republiški svet slovenskih sindikatov sprejel dve kadrovske spremembe. Zdravka Krvino je razrešil funkcije sekretarja Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Na to funkcijo pa je izvolil Lojzeta Fortuno, dasedanjega člana predsedstva jugoslovanskih sindikatov. Na tem mestu v Beogradu naj bi ga nadomestil Zdravko Krvina, L. Fortuno pa razrešil te funkcije.

Življenje in delo Tončke Čeč

V torek 15. novembra tega leta je bila v večernih urah v Delavskem domu v Trbovljah prireditev v počastitev spomina na narodno junakinja — herojinjo Tončko Čeč ob 40-letnici njene smrti.

Revirski muzej ljudske revolucije v Trbovljah je pripravil v likovni galeriji Trbovlje spominsko razstavo na temo življenje in delo Tončke Čeč.

Ob tej priliki je spregovoril in orisal na kratko njeno življenje in delo Janez Očepek, predsednik Kulturne skupnosti Trbovlje. V programu pa je sodeloval tudi Mešani pevski zbor Slavček pod vodstvom Jožeta Skrinarja. Razstava je bila odprta vsak dan do 23. novembra.

Isti dan ob 19. uri je bil v gledališki dvorani Delavskega doma spominski recital. V programu so sodelovali: štiri skupine mladih recitatorjev iz prosvetnega društva Klek, Ida Virt in Riko Majcen kot solo pevca ter Jože Skrinar kot spremljevalec na klavirju. Na platno so projicirali fotografije iz življenja in dela Tončke Čeč. Koncept proslave je pripravil Slavko Gulič.

Med gosti, ki so se udeležili obeh prireditev, je bila tudi Lidija Šentjurs, članica sveta federacije in prvoborci iz Trbovelj, predstavniki družbeno političnih organizacij in skupnosti ter številni občani.

Hkrati s tema dvema prireditvama je izšla brošura z naslovom Oris življenja in dela narodne herojinje

Tončke Čeč, ki jo je napisal Miran Kalšek, izdal pa Revirski muzej ljudske revolucije Trbovlje v 1000 izvodih.

Te obletnice so se spomnili tudi učenci in učitelji osnovne šole Trbovlje — pedagoška enota Tončke Čeč in Radio Trbovlje. (tl)

Branko OMAHNE

Zasavski Revirji v času

GOSPODARSKE KRIZE
IN KRIZE PREMGOVNIŠTVA
V LETIH 1929—1936

1. Uvedba diktature kralja Aleksandra

Zjutraj 6. 1. 1929 je izšel razglas kralja Aleksandra, s katerim je razveljavil ustavo kraljevine SHS z dne 28. 6. 1921, razpustil narodno skupščino, izvoljeno 11. 9. 1927, prepovedal in razpustil vse politične stranke, ki so imele verski ali plemenski značaj. Kralj je postal nosilec vse državne oblasti, izdajal in razglašal zakone, nastavljal in odstavljaj državne uradnike, imenoval predsednika in člane vlade, ki so mu bili neposredno odgovorni. S tem aktom je bila uvedena diktatura kralja Aleksandra ali po času uvedbe šestojanuarska diktatura. Tako se je neslavno zaključilo parlamentarno življenje kraljevine SHS, ki so jo pretresali hudi politični, socialni in nacionalni problemi.

Kralj je imel družbeno in politično osnovo diktature v vojski in njenih komandnih kadrih, v skupinah demokratov in radikalov, v poslušni državni upravi, organih pravosodja, policije in žandarmerije ter v buržuaziji jugoslovanskih narodov, ki je bila zainteresirana za nemoteno gospodarsko poslovanje ter nemoteno cirkulacijo kapitala. Z uvedbo diktature je kralj le zaščitil razredne interese jugoslovanske buržuazije. Zgled za reševanje težav kapitalistične družbene ureditve z uvedbo diktature pa je imel v nekaterih evropskih državah (Bolgarija, Italija).

Še isti dan je bila s posebnim kraljevim ukazom postavljena nova vlada, katere predsednik je bil general Petar Živković. Država je dobila tudi novo ime (3. 10.) Kraljevina Jugoslavija, razdeljena pa je bila na 9 banovin.

Glavni udarec diktature je bil usmerjen predvsem proti KPJ. Diktatura je presekala proces ozdravljenja partije, ki se je začel l. 1928. KPJ je bila dolga leta razcepljena na frakcije, kar je nedvomno škodilo njeni učinkovitosti. Leta 1929 je bila to številčno slaba partija z okoli 3000 člani brez večjega vpliva med širokimi množicami. Kot odgovor na uvedbo diktature je CK KPJ februarja 1929 izdal razglas, v katerem je pozval delavce in kmete na »oboroženo revolucionarno borbo za zrušitev krvavega absolutističnega režima ter za oblast delavcev in kmetov«. Ta direktiva pa je bila v dani situaciji primer skrajnega sektaštva in avanturizma. To prenačljeno odločitev je buržoazija komaj čakala, ker je s tem dobila nov vzrok in opravičilo za končni obračun s komunisti in skojevci. Ogromno število članov partije je bilo ujetih in obsojenih, okoli 400 komunistov in članov SKOJa pa je padlo kot žrtve belega terorja. Najbolj znani so primeri uboja Djura Djakoviča in smrti sedmih sekretarjev SKOJa. Komunisti iz takratnega vodstva so se po 6. 1. pasivizirali oziroma pobegnili v inozemstvo. Na terenu pa so ostale samo izolirane grupe, ki med seboj niso bile povezane, ostale so brez zveze in pomoči vodilnih organov partije. Zategadelj je revolucionarno politično gibanje močno pojenjalo in to se je poznalo tudi v revirjih, kjer je bila pred diktaturo partija zelo močna in imela širok vpliv med množicami.

2. Revirji v času diktature ter gospodarske krize do leta 1932

Dvoje vzporednih dogajanj-gospodarsko in politično je v letu 1929 povzročilo izredno hude posledice za zasavske revirje. Prvo je splošna gospodarska kriza. Začela se je oktobra 1929 s t.i. črnim petkom, to je borznim polomom na Wall Streetu. Kriza je zajela ves kapitalistični svet in je posebno hudo prizadela staro Jugoslavijo, ki je životarila v

polkolonialni odvisnosti od tujega kapitala. TPD je bila tipičen primer tujih finančnih grup, ki so brezobzirno izkoriščale prirodna bogastva in proletariat naših dežel.

Leta 1929 poleg splošne gospodarske krize nastopi tudi kriza premogovništva v Sloveniji zaradi zapostavljanja naših rudnikov s strani države, ki je forsirala svoje rudnike v osrednjih pokrajinah Jugoslavije. Po prevratu l. 1928 in ustanovitvi kraljevine SHS je TPD prevzela dominanten položaj v produkciji premoga.

Proizvajala je skoraj polovico (40 %) vsega premoga v Jugoslaviji. S konsolidacijo kapitala l. 1925 pa so začeli rasti premogovni obrati na jugu države. Državne in privatne družbe so začele izkoriščati bogate premogovne plasti v Bosni in Srbiji. Da bi TPD zdržala konkurenco, je bilo treba obrate tehnično izpopolniti, racionalizirati. Leta 1925 je družba začela s sistematičnim tehničnim izpopolnjevanjem svojih obratov. Posledica tega je bila, da je bilo do konca l. 1926 odpuščenih preko 2000 rudarjev, naslednja leta pa je z odpusti nadaljevala. Kljub težavam je TPD še naprej rastel dobiček. S pritiskom na delavstvo jim je spomladi 1926 vsilila nove mezde ter tako na račun delavstva povečala profit. Tako so od 11. 4. 1926 veljali naslednji pogoji:

I. kategorija (kopač)	din 40
II. kategorija (učni kopač)	din 35
III. kategorija (vozač)	din 30
IV. kategorija (ženske)	din 25
(mladoletni)	din 20

Do leta 1929 proizvodnja premoga stalno narašča ter je to leto dosegla absolutni maksimum 1.628.000 ton. Po tem letu pa se začne kriza premogovništva na Slovenskem, združena s splošno gospodarsko krizo ter s hudimi posledicami za življenje revirskega delavstva. Država je forsirala svoje rudnike, zato je delež nakopanega premoga v Sloveniji stalno padal.

leto	delež Slovenije	delež revirjev
1913	51 %	51 %
1925	44 %	11 %
1935	28 %	19,7 %

Največji odjemalec premoga takrat je bila država, ki rabi premog

za železnice, kurilnice, kurjavo v javnih zgradbah, šolah itd. Železnice so zmanjšale svoja naročila v Sloveniji od 1.020.000 ton v letu 1929 na 438.417 ton v letu 1934. Delež

rudarskega revirja v celokupni proizvodnji v kraljevini Jugoslaviji v letih krize je objavil strokovni časopis »Delavec«, letnik 20, št. 4, in sicer:

	1929/30	1930/31	1931/2	1932/3	1933/4
drž. rud.	28 %	36,3 %	35,5 %	36,7 %	45,1 %
ostali rud.	29 %	35,9 %	35,2 %	37,1 %	34 %
rudniki Dravske banovine	43 %	27,8 %	29,3 %	26,2 %	20,9 %

Proizvodnja in prodaja premoga je nihala v letih konjunktura 1926—1928 in nato v letih krize takole:

Leto	Proizvedeno	Prodano
1926	1.391.260	1.585.345
1928	1.574.210	1.933.204
1929	1.957.640	1.369.301
1931	1.245.345	997.765
1933	921.376	961.258

Gospodarska kriza se je kazala tudi v padcu števila zaposlenih. Število zaposlenih rudarjev v zasavskem revirju je v letih 1925—1935 padlo od 8018 na 3828.

Rudarji, ki so bili reducirani pred letom 1930, so si lahko poiskali delo v tujini, toda s pojavom gospodarske krize v zahodnem svetu je ta možnost odpadla. Nezaposleni rudarji so ostajali doma, brez dela in kruha ter tvorili armado brezposelnih. V letu 1934 je bilo v Trbovljah kar 2101 oseb, ki so bile brez vsakih življenjskih sredstev in so bili navezani zgolj na miloščino. Da bi pomagali revnim v naših največjih industrijskih krajih, zlasti v Trbovljah, je bil pri banovini ustanovljen t.i. bednostni fond. Iz tega fonda in dotacij občine je poseben odbor od jeseni 1932 vzdrževal javne kuhinje za brezposelne. Hrane so bili tu lahko deležni le najbednejši. Iz tega fonda so dajali tudi sredstva za gradnjo cest, kjer so brezposelni dobili začasno delo (cesta na Podmejo). Efekt delovanja bednostnega fonda je najbolj označil članek v klerikalnem listu »Slovenec« z dne 15. 2. 1936: »... Saj je že ime (bednostni fond) sramotno. Še večja sramota je to, da je vanj tekel denar revnih, denarja resnično imovnih ni bilo tja...«

(nadaljevanje sledi)

80 let Delavske godbe Trbovlje

Delavska godba Trbovlje bo 10. decembra t.l. proslavila svoj 80-letni obstoj. Proslavila ga bo s slavnostnim koncertom v Delavskem domu, izdajo četrte gramofonske plošče in kasete ter brošure z opisom svoje blizu stoletne dejavnosti. Sicer pa so godbeniki svoj letošnji jubilej delovno proslavljali vse leto. Sodelovali so pri izvedbi številnih prireditev. Med drugim so 24. junija letos izvedli v Cankarjevem domu — srednja dvorana, koncert

za udeležence kongresa samoupravljalcev Jugoslavije (leto poprej 11. oktobra pa so pripravili koncert v avli tega doma za delegate kongresa slovenskih sindikatov).

Čeravno 80 let v primerjavi s pihalnima godbama v Hrastniku in Zagorju ni tako visok jubilej, pa moramo poudariti, da trboveljska godba slavi svoj jubilej na vnovično ustanovitev Delavske godbe v l. 1903.

Rudarske in druge godbe pa so delovale v Trbovljah že precej pred tem letom. Tako je rudarska godba delovala že pred letom 1872; kasneje je pričela z delom še rudarska godba iz l. 1891, pa »Jurčkova« delavsko-kmečka godba iz l. 1890, »ajmohtarska« godba rudnika Trbovlje iz l. 1903 itd. Lahko bi torej godba praznovala vsaj 110-letni jubilej, kolikor je sedaj znano. Zato naj omenimo v zvezi z 80-letnim jubilejem Delavske godbe Trbovlje le podatke za to obdobje. To godbo je l. 1903 ustanovila strokovna organizacija rudarjev, pomoč pa ji je nudilo takratno konzumno društvo. Kapelniki oz. dirigenti te godbe so bili od začetka do danes Gašper Turnšek (ob pomoči Simona Graharja), Alojz Draksler, Ivan Kerča, Korndorfer, Kačnik, Stanko Kolenc in zopet Alojz Draksler, Tone Hudar in Miha Gunzek, ki godbo vodi še sedaj ob pomoči Alojza Zu-

Delavska godba Trbovlje praznuje letos svoj 80 letni jubilej Slavnostni koncert bodo pripravili decembra 1983 v Delavskem domu v Trbovljah.

Foto: Weiss

pana. V l. 1972 je nekako pol leta godbo vodil Marjan Korošec.

Vloga godbe, v glavnem je vedno veljala kot rudarska godba, je v kulturnem in javnem življenju znana. Z njo so se srečevale generacije rudarjev in drugih delavcev ter občanov Trbovelj na vseh rudarskih proslavah, manifestacijah, zmagovitih končanih štrajkih, drugih številnih prireditvah pa, žal, tudi ob zadnjem spremstvu ponesrečenih in umrlih rudarjev oz. rudniških delavcev. Vemo pa tudi, da so se godbeniki udeležili boja proti okupatorju, ko so septembra 1944 v celoti odšli v NOV. Od skupnih 35 godbenikov v NOV jih je padlo v boju za svobodo domovine 14. Njihovo poslanstvo po osvoboditvi l. 1945 v glavnem poznamo. Težave so se pojavljale tako pri kadrih, instrumentih, notnem gradivu, uniformah, pa tudi pri prostorih za vaje.

Godba je veljala doslej kot zmagovalka na republiških in zveznih tekmovanjih in srečanjih, kot najboljša amaterska pihalna godba v Sloveniji in Jugoslaviji. Višek svojega znanja pa so godbeniki pokazali v letih 1974, 1978 in 1981 z osvojitvijo prvih nagrad in zlasti medalj na svetovnih prvenstvih pihalnih orkestrov v mestu Kerkrade na Nizozemskem.

Delavska godba Trbovlje je po grobi oceni v vseh 80 letih opravila ogromno delo. Računajo, da so nastopili v tem obdobju 8.120-krat. Povprečno so nastopili letno po 102-krat. V povojnem času je število nastopov mnogo višje kot pred vojno. Poleg nastopov v raznih oblikah so godbeniki sodelovali na 6460 vajah; na teh so prebili skoraj 450.000 ur. Če pa bi tem številkam dodali še število nastopov v raznih drugih orkestrih in glasbenih ansamblih (simfonični orkester, salonski orkester, sodelovanje v raznih ansamblih, sestavljenih občasno itd.) pa bi prišli do izredno visokih, skorajda neverjetnih števil.

Naj poudarimo naslednje: kjerkoli so že nastopili, doma ali na tujem, povsod so poželi nedeljena in odlična priznanja publike in strokovnjakov in skorajda vedno so nastopili ob takih prilikah v rudarskih uniformah, s čimer so tudi zunaj pokazali svojo tradicionalno pripad-

nost rudarjem in rudarskemu stanu s tem pa ohranjali sloves predhodnih generacij godbenikov in godbe.

V tem znamenju — s knapovskim pozdravom Srečno, želimo godbi, godbenikom, dirigentu, njegovim pomočnikom vso srečo in uspehe tudi vnaprej. Najtoplejše čestitke ob jubileju!

T. Lenarčič

30 let glasbene šole v Hrastniku

Glasbena šola Hrastnik praznuje letos svoj 30. jubilej. Trideset let ne predstavlja dolge dobe v organiziranosti dejavnosti na nekem področju, vendar že samo dejstvo, da je ta dejavnost postala del našega celotnega vzgojnoizobraževalnega in kulturnega življenja pomeni, da smo jo zavestno gojili in pospeševali. Zavedamo se, da k celoviti človekovi osebnosti, humanim in socialističnim

vrlinamj spada tudi vsestransko kulturna usmerjenost človeka.

Glasbeno žvljenje, ki je bilo v začetku izraženo v prizadevanjih ozkega kroga entuziastov, je postalo družbena potreba in programski del vsega vzgojnega procesa.

Ob jubileju naše šole beležimo z nemajhnim zadovoljstvom nekaj omembe vrednih uspehov ter nadaljnji dvig ravni naših glasbeno vzgojnih prizadevanj.

Glasbena šola Hrastnik je vse od ustanovitve spremljala kadrovska in prostorska problematika. Z maksimalno angažiranostjo ravnatelja Franca Okornja, ki je šolo vodil 12 let, od leta 1968, je šola z zadnjo preselitvijo v bivšo Osnovno šolo Ivana Cankarja in s primerno adaptacijo pridobila ustrezne prostorske pogoje za delo in s tem tudi pogoje za verifikacijo šole.

Ob ustanovitvi se je na Nižji glasbeni šoli Hrastnik, kot se je šola takrat imenovala, izobraževalo 62 učencev na oddelkih za klavir, pihala, trobila, violino in nauk o glasbi. Danes pa se na glasbeni šoli Hrastnik z dislociranim oddelkom v Sev-

Učenci in učitelji zasavskih glasbenih šol pred muzejem 25. maj v Beogradu. V šolskem letu 1982/1983 so gostovali v pobratenih občinah v Srbiji.

nici izobražuje 237 učencev na oddelkih za klavir, godala, pihala, trobila, brenkala, harmoniko, ples, malo glasbeno šolo in nauk o glasbi.

Učitelji in učenci, ki kot cibani v pripravnicah vstopajo v prelepi svet glasbenega doživljanja, učenci, ki se učijo igranja na najrazličnejših instrumentih, sodelujejo v komornih skupinah in orkestru s tem razvijajo smisel za kolektivno igro. Učenci, ki si pri plesu kultivirajo gibe in razvijajo plesni izraz ter si pri pouku nauka o glasbi širijo svoja teoretična in praktična spoznanja, vse bolj prispevajo, da glasbena šola v našem kraju postaja sodobno usmerjeni glasbeni zavod. Učenci se kot solisti ali v komornih in orkestralnih zasedbah predstavljajo vsako leto na različnih nastopih, proslavah, revijah, gostovanjih, snemanjih v občini in izven nje. Tisti, ki so uspešno zaključili šolanje na naši šoli, so se v večini vključili v vokalne in instrumentalne skupine, v godbe na pihala, ali pa so se posvetili glasbi in delujejo kot glasbeni pedagogi in člani profesionalnih orkestrov. Še vedno šola strmi za tem, da vzgoji mlade glasbenike predvsem za amatersko glasbeno dejavnost v naši občini.

Plod načrtnega usmerjanja učencev v študij glasbe v zadnjih šestih letih bo verjetno v bližnji prihodnosti zagotovljen ustrezen pedagoški kader na šoli, ki bo lahko uspešno izvrševal vse naloge pri širjenju in bogatenju glasbene kulture v našem kraju.

Zasluge in skrb za nemoteno delovanje Glasbene šole Hraštovnik v obdobju tridesetih let veljajo vsem, ki so kakorkoli delovali in sodelovali pri razvoju naše šole, kot tudi vsem delovnim ljudem in občanom našega kraja.

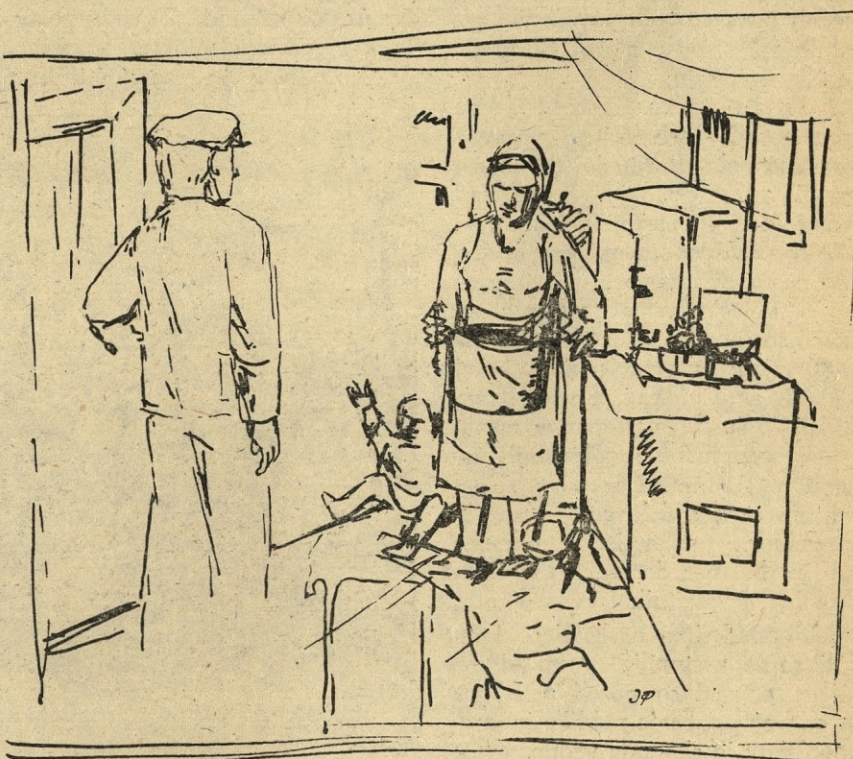
Elizabeta Jakšič

20 let likovne sekcije RELIK

Likovna sekcija RELIK (Revirski likovniki), ki delujejo v okviru DPD Svoboda Center — Trbovlje vse od svoje ustanovitve dalje, proslavlja konec letošnjega leta svoj 20-letni jubilej. Ta jubilej proslavlja sekcija izrazito delovno. V petek, 25. novembra, so ob 17,30 odprli v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu kolektivno razstavo del članov te sekcije. Razstavili so okrog 60 del v različnih tehnikah in na različno tematiko. Ob otvoritvi je sodeloval mešani pevski zbor Slavček pod vodstvom Jožeta Skrinarja. V petek, 2. decembra, pa je ob 16.30 v predavalnici Delavskega doma organizirano likovno popoldne za vse ljubitelje likovne umetnosti.

Govoril je znani umetnostni zgodovinar dr. Cene Avguštin o sedanjem trenutku slovenske likovne umetnosti, akademski slikar Franc Kopitar pa o likovni dejavnosti v revirjih. Isti dan je ob 18. uri v prostorih sekcije v Delavskem domu slavnostna seja na kateri so podpisali listino o pobratenju z likovno sekcijo Dolik Jesenice, in to v znamenju 20-letnega tesnega sodelovanja.

Razgovori o nujnosti ustanovitve likovne sekcije v okviru Svobode Center so se začeli že jeseni leta 1962. Dne 6. marca 1963 so že imenovali poseben odbor, ki ga je vodil Miloš Vastič. Ta odbor je pripravil vse potrebno za ustanovitev sekcije. Dne 27. junija pa je bil v predavalnici Delavskega doma ustanovni občni zbor Relika. Odbor je štel 17 članov in ga je vodil predsednik Miloš Vastič, za strokovno vodstvo sta skrbeli akademski slikar Janez Knez in Milan Rijavec, pozneje pa Leopold Hočevar. Od leta 1975 dalje pa je mentor sekcije ak:

Jože Potokar: Iz življenja in dela v starem rudarskem stanovanju, skica

slikar Franc Kopitar. V 20 letih je opravil Relik veliko in obsežno delo. Trenutno vzdržuje v svojih vrstah trideset aktivnih članov, sicer pa je v sekcijo vključenih tudi več deset podpornih članov. V 20 letih so člani Relika pripravili in izpeljali 130 skupinskih razstav, razstavili 3616 likovnih del, na katerih je bilo zastopanih 1.394 avtorjev. Poleg tega je sekcija pripravila 82 samostojnih razstav teh članov, na katerih je bilo razstavljenih 1795 delstih avtorjev. Za svoje delo je sekcija prejela številna družbeno priznanja, in sicer prvojunjsko nagrado občine Trbovlje v letu 1978, februarja 1981 plaketo Tončke Čec od Kulturne skupnosti Trbovlje in junija 1983 Ažbetovo diplomu od Zveze likovnih skupin Slovenije. Državna odlikovanja za delo na kulturnem področju pa so prejeli člani: Miloš Vastič, Ivo Pinterič in Jernej Kreže, st. Sekcijo sedaj vodi predsednik Ivan Žgalin, sodelavec iz DO Termoelektrarna, ob pomoči drugih odbornikov. Sicer pa je podrobneje opisana dejavnost Relika v zloženki, ki je bila izdana ob letošnjem 20-letnem jubileju. Vrata Relika so odprta vsem ljubiteljem likovne umetnosti in se vanjo lahko vključi sleherni delavec oziroma občan. Svoje prostore ima v Delavskem domu, v njih pa se srečujejo člani sekcije vsak ponedeljek in četrtek v večernih urah.

T. Lenarčič

SLOVENSKE RUDARSKE PESMI

Zveza kulturnih organizacij Trbovlje bo izdala edinstveno pesniško zbirko Slovenske rudarske pesmi. Doslej Slovenci takšne zbirke nismo imeli, po vsej verjetnosti je nimajo tudi ostali naši narodi in narodnosti. Že zdavnaj pa so podobne zbirke rudarskih pesmi izdali večji narodi z dolgoletno rudarsko tradicijo. Ta velik zaostanek bomo sedaj nadoknadili in s tem zapolnili veliko vrzel na tem področju.

Na slovenskih tleh rudarimo že dolga stoletja. V vsem tem času so se porajale številne pesmi na rudarsko temo, ki so jih napisali priznani pesniki ali talentirani rudarji, njihove žene, pa tudi dijaki in učenci. Nekatero pesmi so bile objavljene v raznih pesniških zbirkah, revijah in časopisih, mnogo pa se jih je obrnilo z ustnim izročilom in so sčasoma ponarodele. Tine Lenarčič je več let zbiral pesmi širom po Sloveniji in zunaj meja ter jih uredil v zbirko. Vsebovala bo več kot 400 slovenskih rudarskih pesmi 140 avtorjev. Zbirka ima dva dela. V prvem prinaša antologijo slovenskih rudarskih pesmi in esej o slovenskem rudarskem pesništvu, ki ga je napisal dr. Matjaž Kmecl. Drugi del pa sestavljajo slovarček manj znanih rudarskih izrazov, kratke biografije rudarskih pesnikov ter preostale slovenske rudarske pesmi. V zbirki bo prikazanih tudi dvanaest umetniških prilog znanih slikarjev in kiparjev, opremil pa jo bo dipl. arb. Janez Bizjak.

Vabimo vas, da zbirko Slovenske rudarske pesmi naročite v prednaročilu. Cena je 700 din, po izidu, predvidoma ob koncu decembra, bo zbirka dražja. Zbirko lahko naročite na Zvezi kulturnih organizacij Trbovlje, Trg svobode 11 a, Delavski dom Trbovlje, 61420 Trbovlje

Razmišljanje ob 29. novembru

Ponižana glavo si sklonila,
krvavo rožo na prsi zataknila.
Ko te tujec hotel je za sebe,
za vedno je tvoj sin odšel od tebe.

Sramotno je pobegnil v tujino
namesto, da bi branil domovino.
brani tvojo bolečino, tvojo čast,
le sovragu je prepustil vso oblast.

A iz vrst delavcev se dvignil je srdito,
prišegel domovini ognjevitost!
Jaz se bom zavzel za tebe mati,
pa če bi moral življenje žrtvovati.

Odšel v predele je gorate,
poklical v boj vse svoje brate.
Na čelu se boril je silovito
zvesti sin, naš dragi TITO.

Vsa prepojena s krvjo in grozo
ponosna odložila si krvavo rožo.
V peterokrako zvezdo in granitni cvet
se zastrmel je ves ta širni svet.

In kot čarobna gorska vila
si na novo se rodila.
Pod vodstvo tvojega junaka TITA
slavna si in močna, silovita.

Veliko rojstnih dni si proslavila,
ko v sreči TITOVA je roka nas vodila,
naposled pa je tvoj heroj,
naskočil svoj poslednji boj.

Tokrat v beli halji se je bojeval
in v njej polagoma omagoval,
smrtno utrujen se je zgrudil,
več nihče ga ni obudil.

Domovina in ves narod tvoj
se je v žalni prt ovil s teboj.
Ves miroljubni svet je čutil z nami,
da v nesreči nismo bili sami.

Neuklonljiv in zvest je bil granitni cvet,
velikanu se poklonil je ves napredni svet.
Na Dedinju, pod belo ploščo, zdaj pokrito,
počiva slavní sin Jugoslavije, JOSIP BROZ-TITO.

Marica Grešak

Lojzka Mikanovič

Rudarska

Pod zemljo se vsak dan potimo,
črno zlato tam kopljemo.
Sonce rudarska je svetilka
in kamen naše je nebo.

Težko je delo dolj v jami
in dnevu v rovu je dan enak.
Ko vračamo zvečer se z dela,
počasen, truden je korak.

Doma nas čakajo družine
in sonce, cvetje, svetel dan.
Spet jutri šli bomo v globine,
da dan ne mine nam zaman.

Sadove znoja, truda, žuljev
sedaj uživamo sami;
zato z veseljem gremo v rove,
čeprav so vlažni, temni vsi.

In jutri spet bo kramp z lopato
v naših rokah udarno pel,
rudar se s kameradom šalil
bo v zemlji srečen in vesel.

Zakaj si nas zapustil sinko

Srce plamteče in goreče
ob krsti beli glej stoji,
srce iz sveč sestavo kaže
plamenov petindvajset gori.

OPRAVIČILO

V glasilu Srečno številka 9/83
je bila objavljena na strani 23
pesem Viharnik, posvečena Mi-
hi Marinku (1900—1983). Na-
vedeno je bilo, da je pesem na-
pisal Maks Marinčič. Napako po-
pravljamo. Avtor te pesmi je
Mihael Gošak. Za spodrsrljaj se
opravičujemo avtorju in tudi
bralcem glasila.

IZPOSOJENI TRENUTKI RESNICE

Kdor je začel, je opravil že polovico
dela.

Horac

Človek je razumno bitje, toda ali so
takšni tudi ljudje?

R. Aron

Izkušnja je beseda, s katero vsakdo
označuje svoje neumnosti.

Wilde

Ne verjemite ničesar, če tega ne
morete preveriti.

Kipling

Življenje popravljamo s podrobnost-
mi...

Poenostavimo ga, poenostavimo.

Thoreau

Zgled je eden najboljših učiteljev,
čeprav poučuje brez besed.

Smiles

Mnogo umov, nadarjenih po naravi,
propada po krivdi učiteljev, ki pre-
tvarjajo konje v osle, ker ne znajo
zapovedovati plemenitim in svobod-
nim duhovom.

Plutarh

Moški je toliko star, kolikor se po-
čuti, ženska je toliko stara kot je
videti.

Unger

Prva dolžnost tistih, ki so na viso-
kem položaju je, da dajejo drugim
dober zgled.

Toparelli

Živeti kakorkoli, vendar živeti.

Dostojevski

V krsti mlad fantič spi,
ne sliši klicev žalostnih,
smrt kruta dih mu je zaprla,
še staršev klicat časa ni.

Globoko tristo metrov v zemlji
je premog sinko moj kopal,
naenkrat pride šum mogočni,
za večno sinko v rovu je zaspal.

Med tisoč belimi ovetovi
krsta bela zdaj stoji,
nad njo se sklanjata v bridkosti
očka in mati s solznimi očmi.

Bridkost je strašna za očeta,
kaj kliče: »Sinko, vstani mi,«
a sinko dragi mirno spi,
ne sliši klicev očetovih.

Omedleva mati, strašno blede,
ko vidi sinka mrtvega,
tvoj glas naj sliši mati tvoja,
saj bil si srca zlatega.

Kaj rad bi še povedal Drago
ljubečim svojim?
A sonce zate je utonilo,
besed iz ust več tvojih ni.

Petindvajset kratkih let ti je
odmerila usoda...
Naenkrat življenje je ušahnilo
Dragota — rudarja mladega.

To pesem poklanja Rezka Lavrenčič svojemu nečaku rudarju Dragotu Teršku, ki je preminil v rudarski nesreči dne 29. oktobra 1983 v jami Hrastnik.

ZADOVOLJNI S PRVO PREDSTAVO LETOŠNJEGA GLEDALIŠKEGA ABONMAJA

Tudi Hrastnik se je letos vključil v 18. Boršnikovo srečanje, največji slovenski gledališki dogodek. V naši gledališki dvorani so se nam predstavili člani SNG Maribor z delom Iva Brešana PREDSTAVA HAMELETA V SPODNJEM GRABO-NOŠU. Predstava se je namesto na odru pričela kar v sami avli in veliko število obiskovalcev, bilo jih je okrog dve sto, je bilo zelo prijetno presenečenih, posebno zadovoljni so bili tisti, ki so jih uspeli igralci, pogostiti s pravim rizlingom. Vse za dober začetek in prijetno počutje. Tone Partljič je delo izvrstno po-

slovenil in ga priredil za naše razmere in naš jezik, saj je bilo delo izvedeno v slovenjegoriškem narečju. Narečje ni oviralo gledalcev oziroma razumevanja dela. Smeh, vesel in grenkejši je spremljal predstavo do konca. Buren aplavz in dobre kritike nam dajejo slutiti, da ste bili z delom zadovoljni in vam je bila predstava res všeč. Mariborsko gledališče se nam bo v drugi polovici sezone predstavilo še enkrat. V naslednji gledališki predstavi, ki bo že 18. novembra, pa se vam bo predstavilo Šentjakobsko gledališče iz Ljubljane z Machiavellijevim delom Mandragola. Tokrat se bomo vrnili v 16. stoletje in se nasmejali ljubezenskim spletkam, ki se nedvomno dogajajo tudi danes.

Sonja Juvan

Nove knjige

ČZP Kmečki glas je letos založil in izdal dve knjigi, ki jih je napisal Marko Prašnikar, član Društva za vzgojo ptic pevk v Trbovljah. Prva nosi naslov Kanarčki in je izšla v 4.000 izvodih, druga pa Vrste kanarčkov in ocenjevanje v 1.500 izvodih. Tovrstnih knjig je Slovencem primanjkovalo že dalj časa. S pridom so jih hitro odkupili številni rejci malih živali, posebno pa še člani društva ptic pevk. V zadnjih 15 letih se je namreč gojenje vseh vrst kanarčkov zelo razširilo predvsem za tekmovalne namene. Teh pa je kar precej, od društvenih pa do slovenskih in jugoslovenskih.

Pregled kulturnih prireditev

Kot običajno tudi tokrat objavljamo nekaj kulturnih prireditev v krajih, kjer delujejo in živijo delavci našega kombinata. Navajamo le nam znane prireditve. Domnevamo pa, da je bilo tovrstnih prireditev vsaj še enkrat toliko, kot smo jih tokrat zabeležili.

Gledališče:

Gledališče Svobode Center Trbovlje je izvedlo dve igri — enodejanki »Kaj nam pa morejo«, prirejeni po delih Seana O Caseya: Prihranjeni funt in Branislava Nušiča: Analfabet. Prepisal in dopisal je Jože Andrej Čibej, režiral Janez Drozg, scena Franc Kopitar. Predstave v dneh 7., 8., 10. in 17. novembra 1983 v Delavskem domu Trbovlje. V Delavskem domu v Hrastniku je bila gledališka predstava v okviru Boršnikovega srečanja.

Koncerti:

MOPZ Svoboda II. Hrastnik je koncem oktobra slavil svoj 75-letni

jubilej. Jubilejni koncert je vodil dirigent Vili Petrič, ki vodi zbor že 20 let. Koncert pa so pripravili tudi v drugih krajih.

MoPZ Zarja Trbovlje je organizirala v soboto 5. novembra 1983 ob 19 h v Delavskem domu Trbovlje II. revijo pobratenih pevskih zborov. Nastopili so:

- MoPZ Franc Zgonik, dirigent Gvido Filipčič, Branik
- MoPZ Edinost, dirigent Forti Hartman, Pliberk — Avstrija
- MoPZ Tabor, dirigent Sveto Grgič, Opčine pri Trstu — Italija
- MoPZ Vres, dirigent Joško Kert, Prevalje
- MoPZ Zarja, dirigent Rihard Majcen, Trbovlje

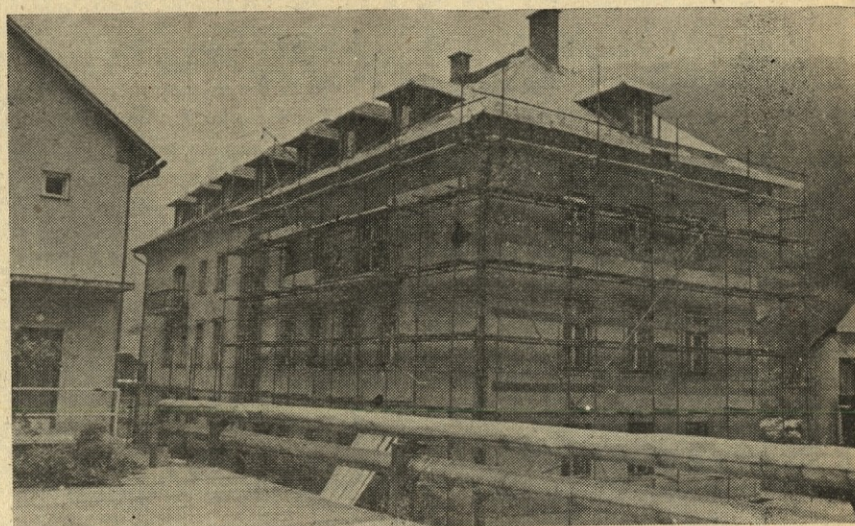
Vsak zbor je zapel po štiri pesmi, skupno pa so jih zapeli pet. Skupno je nastopilo okoli 180 pevcev.

Delavska godba Trbovlje je pripravila na svojem gostovanju od 3. do 8. novembra 1983 v Makedoniji naslednje koncerte in nastope:

- 4. nov. koncert v pobratenem mestu Valandovo,
- 5. nov. nastop ob otvoritvi tovarne rudarske investicijske opreme STT v Valandovem,
- 6. nov. koncert v Ohridu v bolnišnici kostne tuberkuloze,
- 6. nov. koncert v zgodovinskem Kruševu.
- 7. nov. koncert v Skopju. Dirigent Miha Gunzek.

V petek, 18. novembra, ob 19. uri je bil v dvorani doma Svobode II Trbovlje večer lovskih pesmi in zborov. Ob petletnem jubileju je nastopil pevski zbor Zveze lovskih družin Zasavje — Trbovlje pod vodstvom Jožeta Skrinarja in zasavski rogisti pod vodstvom Daneta Namestnika iz Šmartnega pri Litiji.

V torek, 15. novembra, ob 19. uri je bil v gledališki dvorani Delavskega doma Trbovlje spominski recital ob 40-letnici smrti narodne herojinje Tončke Čeh-Olge. Pripravili so ga Prosvetno društvo Klek, ZKO Trbovlje in Kulturna skupnost Trbovlje. Nastopili so recitatorji iz Kleka, solo pevca Ida Virt in Rihard Majcen ob klavirski spremljavi Jožeta Skrinarja ter prikazovanju diapozitivov iz življenja in dela T. Čeh.

Zob časa je temeljito načel upravno zgradbo DO ZPT SOZD REK EK. Vsaj zunaj bi jo bilo nujno vsaj deloma obnoviti. Prekrita je bila streha in prepleškana fasada. S tem je bila preprečena nadaljnja škoda na objektu.

Foto: A. Bregant

Dne 18. novembra je pripravil MoPZ Zarja p. v. R. Majcna, priložnostni koncert v glasbeni šoli Trbovlje ob krajevnem prazniku KS Fric Keršič. V petek, 25. novembra, ob 18. uri je Mešani pevski zbor Slavček Trbovlje pod vodstvom Jožeta Skrinarja pripravil celovečerni koncert partizanskih pesmi ob dnevu republike, v Delavskem domu Trbovlje.

Likovne razstave:

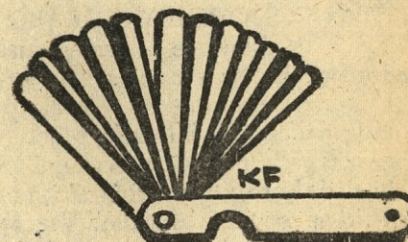
Janez Knez, ak. slikar iz Trbovelj, samostojno razstavlja v razstavišču Fortuna v Zagrebu 29 svojih del v olju na temo: Fragmenti iz moje mladosti. Predstavlja se kot slikar, čeravno je tudi grafik. Razstava traja od 15. novembra dalje.

Likovna sekcija RELIK pri Svobodi Center Trbovlje je pripravila v novembru dve razstavi del svojih članov. Dne 17. nov. so pripravili razstavo 16 del v raznih tehnikah v upravni zgradbi SOZD REK Edvarda Kardelja. Razstava traja do 5. dec. 1983. Drugo razstavo so odprli v petek 25. nov. ob 17.30 v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu ob svojem 20-letnem jubileju. Ob otvoritvi je sodeloval Mešani pevski zbor Slavček p. v. Jožeta Skrinarja. Odprta je do 6. dec. t.l.

Ostale razstave:

Dne 15. nov. ob 18.30 je bila odprta spominska razstava fotografij in dokumentov na temo: Tončka Čeh — njen čas. Odprl jo je Janez Očepek, predsednik kulturne skupnosti Trbovlje. Sodelovanje MoPZ Slavček p. v. Jožeta Skrinarja. Razstava je bila odprta do 23. nov. 1983. Pripravil jo je Revirski muzej ljudske revolucije Trbovlje.

Od 12. do 19. nov. 1983 je bila v avli Delavskega doma Trbovlje tradicionalna razstava ptic pevk — kanarčkov in drugih eksotičnih ptic in papig. Pripravilo jo je Društvo za vzgojo in varstvo ptic Trbovlje. Za obiskovalce so organizirali tudi srečolov. (tl)

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

NA HRVATSKEM O RAZVOJU ENERGETIKE

Na Hrvatskem so pripravili študije o koncepciji in dolgoročnem razvoju energetike v SR Hrvatski. Pred nedavnim so o njej razpravljali v Gospodarski zbornici Hrvatske. Posveta so se udeležili znanstveniki in gospodarstveniki, in sicer v okviru splošnega združenja energetike Hrvatske. Gre za največje možno izkoriščanje domačih virov energije do leta 2000. To je namreč osnovna orientacija v njihovem dolgoročnem razvoju. Pri pripravi študije je sodelovalo več znanstvenih in raziskovalnih delavcev. V orientaciji na domače vire energije na Hrvatskem pridejo v poštev v prvi vrsti raziskave in eksploatacija nafte in plina v vseh nahajališčih. Poleg tega je v prvi vrsti predvideno izkoriščanje črnega premoga iz Istrskih premogovnikov za proizvodnjo električne energije ter rjavega premoga in lignita iz nahajališč, za katera kaže, da bi bila eksploatacija upravičena. Orientacija pa se opira tudi na izkoriščanje vseh ostalih vodnih zmogljivosti v republiki, kakor tudi na sodelovanje v izgradnji termoelektrarn na lignit v drugih republikah in na Kosovu. V dolgoročnem načrtu je tudi izgradnja treh jedrskih elektrarn do konca tega stoletja. Mnenja so, da je treba kontinuiteto gradenj teh elektrarn obdržati, hkrati pa pripraviti program izgradnje teh jedrskih elektrarn po letu 2000.

BALJEVAC — NOVA NAHAJALIŠČA PREMOGA

Po večletnih raziskavah na območju Gračevine in Podbrd-

ja so našli rezerve črnega premoga. Sloji leže na globini od 500 do 900 m, njihova debelina pa je okoli 5 m, kar smatrajo za dovoljno. Tudi kakovost ugotovljenega ležišča premoga je primerna za eksploatacijo. Pri Gračevini so poleg tega nahajališča našli novo, ki se razteza na več desetinah hektarjev. Podrobnejše raziskave so v teku. Te raziskave izvaja GEO-Zavod iz Skopja skupno z Ibarskimi rudniki, sredstva pa zagotavljajo porabniki premoga, Republiška in Regionalna samoupravna interesna skupnost za geološke raziskave ter Sklad za pospešitev razvoja nezadostno razvitih področij Srbije.

PROIZVODNJA NAFTE V BENIČANCIH

Največje jugoslovansko naftno polje Beničanci se nahaja na področju slavonske občine Donji Miholjac. V letošnjih prvih devetih mesecih so prekoračili proizvodni načrt surove nafte za 2,1 %. Pač pa načrta niso dosegla druga manjša naftna polja. Tako so v Slavoniji proizvedli v tem času skupno 800377 ton surove nafte. Beničanci dajejo preko 90 % slavonske proizvodnje nafte, Slavonija pa je udeležena v proizvodnji nafte na Hrvatskem z več kot 37 %. Po podatkih INA — Nafta plina so na Hrvatskem v prvih devetih mesecih letos proizvedli skupno 2 milijona 155.000 ton surove nafte, kar je 3 % manj od načrta.

PORABA TOKA NARAŠČA

V Jugoslaviji porabimo dnevno 180 do 185 milijonov kWh električne energije. Toka pa ni toliko, da bi lahko zadostili po-

trebam vseh porabnikov. Zato se poslužujejo raznih redukcij, tako da znašajo le-te do 10 milijonov kWh dnevno. Še nadalje je elektroenergetska situacija precej napeta, posebno v Makedoniji, Črni gori, na Hrvatskem ter Bosni in Hercegovini. Napovedi za krajši in daljši čas je težko izreči. Bolj pa so nagnjene k temu, da lahko prej pričakujemo poslabšanje, kakor poboljšanje situacije. Glavna opora vse proizvodnje električne energije so TE na premog, deloma pa jedrska elektrarna v Krškem. HE namreč dobavljajo v oktobru in novembru t.l. komaj tretjino predvidene proizvodnje. Rečna korita so namreč skorajda prazna ali zelo plitka. Akumulacijska jezera pa prav tako kažejo »rebra« ob bregovih. TE na mazut ne obratuje s polno močjo, ker nimajo goriva. So pa zanesljiva rezerva z obratovalnega in tehnično-tehnološkega stališča. Ker le-te večinoma stoje, je treba uvažati dnevno okoli 14 milijonov kWh za potrebe vseh republik in pokrajin. Vsa sreča je, da rudarji pospešujejo delo, zato so depozite premoga pri TE dobro založene, čeprav ne v celoti. TE Kosovo B1, ki je začela s poskusno proizvodnjo pred dve mesecema, dobro obratuje. Če bo namesto dežja prevladal mraz, se bo obdobje suše še podaljšalo, kar bo povzročilo večjo porabo električne energije po eni, po drugi strani pa še manjšo proizvodnjo te energije. Pred vrati so seveda dodatna varčevanja in racionalna poraba.

KIČEVO — GRADNJA NOVE HE

Elektro — Kičevo v Kičevu načrtuje zgraditev nove hidroelektrarne na Bačiški reki. Izgradnja te HE bo trajala okoli dve leti, računajo pa, da bodo vložili vanjo 220 milijonov din. Letno pa bo proizvedla 17 milijonov kWh električne energije.

je, kar naj bi bilo polovico potreb občine Kičevo.

TURČIJA — GRADNJA JEDRSKIH ELEKTRARN

Turčija sklepa pogodbe za izgradnjo treh jedrskih elektrarn. Pri financiranju in izgradnji teh elektrarn naj bi sodelovale kanadske, ameriške in zahodnonemške družbe. Z deli naj bi pričeli prihodnje leto. Dve jedrski elektrarni bodo postavili na sredozemski obali, tretjo pa na obali Črnega morja.

RESAVICA — PROIZVODNJA NAD NAČRTOM

Rudnik rjavega premoga Resavica, ki je združen v DO Rembas — Zastava, je do konca septembra proizvedel oziroma nakopal 118.600 ton premoga, kar je za 10 % več kot je bilo predvideno z načrtom. Računajo da bodo letni načrt, ki znaša 150.000 ton prekoračili za okoli 10.000 ton. Rezultate pa so dosegli ob dejstvu, da imajo na voljo le 3/4 potrebnih delovnih moči. Rezerve premoga v obeh jamah, ki jih sedaj eksploatirajo, so izčrpane. Pred kratkim so v jami Resava odprli novo odkopno polje, iz katerega bodo eksploatirali premog v naslednjih dveh, treh letih. Tudi v jami Ravna Reka potekajo določena dela, kar naj bi v naslednjih letih omogočilo, da bi proizvedli okoli 6.000 ton premoga letno. Sicer pa bi morali za odpiranje novega ležišča premoga v tej jami zagotoviti okoli 900 milijonov din.

SVETOVNA PROIZVODNJA PREMOGA

Svetovna proizvodnja črnega premoga je v letu 1982 dosegla 2,918 milijarde ton, kar je za 114 milijonov ton ali 4,1 % več napram letu 1981. Podatki

izvirajo iz poročila Organizacije združenih narodov. Iz tega poročila je razvidno, da so bile tri največje svetovne proizvajalke črnega premoga ZDA — 24,2 %, Kitajska — 21,9 % in SSSR — 19 %. Razlika se nanaša na ostale države. Proizvodnja premoga v Evropi vključno z SSSR je znašala preteklo leto 1,79 milijarde ton, kar je za 46 milijonov ton ali 2,6 % več napram letu 1981. Poleg tega je delež tega območja v skupni svetovni proizvodnji zmanjšan od 62,3 na 61,5 %. V Vzhodni Evropi se je povečala proizvodnja premoga za 12,4 %, v zahodnoevropskih državah, ki niso vključene v Evropsko gospodarsko skupnost za 3,8 % v Sovjetski zvezi za 2,1 % in v Severni Ameriki za 1,6 %. V državah Evropske gospodarske skupnosti pa se je proizvodnja črnega premoga preteklo leto zmanjšala napram letu poprej za 0,9 %.

Skupna svetovna proizvodnja rjavega premoga je znašala 1,061 milijarde ton in se je lansko leto povečala za 35 milijonov ton ali 3,5 % napram letu 1981. Nemška demokratična republika je bila preteklo leto največji svetovni proizvajalec rjavega premoga s 26 % od skupne svetovne proizvodnje. SSSR ima delež 15,6 %, ZR Nemčija pa 12 %. Evropska proizvodnja rjavega premoga vključno z ZSSR je znašala lani 974 milijonov ton, kar pomeni 91,7 % skupne svetovne proizvodnje, kar pa je za 27 milijonov ton ali 2,8 % napram letu poprej. Proizvodnja rjavega premoga v Severni Ameriki se je povečala prav tako za 5,9 %. Deloma se je povišala tudi v nekaterih zahodnoevropskih državah, pa tudi vzhodnoevropskih državah in Sovjetski zvezi, medtem ko se je proizvodnja rjavega premoga v državah Evropske gospodarske skupnosti zmanjšala za 1,9 %.

Svetovna proizvodnja koksa se je lansko leto zmanjšala za 23 milijonov ton ali za 6,1 % in je znašala 347 milijonov ton. V

Evropi so ga skupno s Sovjetsko zvezo proizvedli 222 milijonov ton, kar je za 9,1 % manj kot v letu 1981. V severni Ameriki se je zmanjšala proizvodnja koksa za 39 %. Kot glavni vzrok za splošni padec proizvodnje koksa v svetu lanske leto navajajo krizo v železarski in jeklarski industriji.

V FRANCIJI ZMANJŠANJE PROIZVODNJE PREMOGA

Francoska vlada predvideva, da bo prihodnje leto namenila pomoč premogovnikom v znesku 6,5 milijarde frankov, to je toliko kot letos. Predvideno je zapiranje nekaterih premogovnikov v prihodnjem letu, o čemer bo sklepala njihova družba CDF in pokrajinske oblasti. Kakor ocenjujejo industrijski krogi, bodo zaprli tiste premogovnike, ki imajo najmanjšo proizvodnjo in to v bazenih na jugu in srednjem delu države. Proizvodnja črnega premoga je lansko leto znašala v Franciji 19,9 milijona ton, kar je nekoliko manj kot leto poprej. Letos pa nameravajo nakopati 18,5 milijona ton. Izgube rudarske industrije so lansko leto znašale precej. Stroški so porasli za 27 %, produktivnost pa je padla za 6,7 %.

VEČ ZEMELJSKEGA PLINA

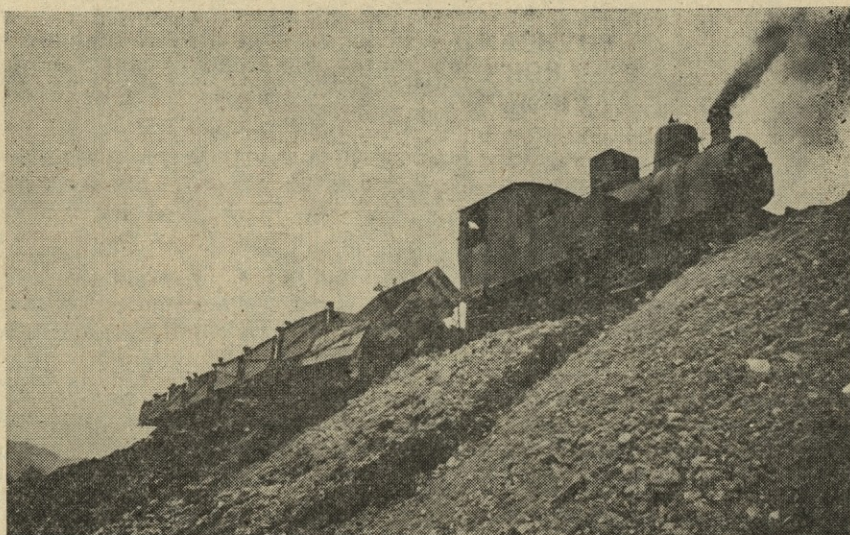
Prihodnje leto naj bi pridobili več zemeljskega plina iz domačih virov. Računajo, da bi v v prihodnjem letu pridobili okoli 2 milijardi m³. Če bodo načrti proizvajalcev uresničeni, bodo plinska polja prihodnje leto za 10 % izdatnejša kot letos. Novosadski Nafta — gas naj bi pridobil milijardo, drugo milijardo pa zagrebški Ina — nafta — plin. Prihodnje leto naj bi aktivirali le eno novo polje, medtem ko večjega števila novih vrtin ne bodo mogli navrtati zaradi pomanjkanja deviz za uvoz opreme. Računajo pa

na povečanje tovrstnih del v letu 1985.

KITAJSKA NAČRTUJE OBSEŽEN RAZVOJ PREMOGOVNIKOV

Kitajska je tretja država po vrsti po rezervah in obsegu proizvodnje premoga. Odločili so se, da bodo proizvodnjo premoga povečali bodisi z modernizacijo obstoječih, ali pa z odpiranjem novih premogovnikov. Tako so v preteklih osmih mesecih začeli z deli pri odpiranju 14 novih in razširitvi 17 obstoječih premogovnikov. Lansko leto so proizvedli 666 milijonov ton premoga, kar predstavlja najpomembnejši energijski vir po velikosti. Okoli 40 odstotkov rezerv premoga leži v severnem delu Kitajske, 32 % na severozahodu in 21 % na severovzhodu. V letu 1949, ko so ustanovili Ljudsko republiko Kitajsko, so proizvedli letno le 32 milijonov ton premoga. Danes pa deluje preko 500 velikih premogovnikov, ki so pod neposredno kontrolo in upravljanjem države. Drugo polovico proizvodnje premoga pa zagotavlja 19.500 majhnih premogovnikov pod lokalno upravo ali upravo večjih industrijskih podjetij.

Z dolgoročnim načrtom za naslednjih 15 let nameravajo še nadalje razvijati tovrstno industrijo, tako da bi koncem tega stoletja dosegli letno proizvodnjo 1,200 milijarde ton. Letna rast proizvodnje naj bi naraščala po 3,1 % v prvih osmih letih, ki jih ima obdobje velikega prilagajanja in pripravljanja na modernejši način proizvodnje premoga. V kasnejših letih pa naj bi znašala stopnja rasti 3,5 %. Nova kitajska politika napram malim premogovnikom temelji na temelju lokalnih investicij. Tem zmanjšujejo državni davek ali ga celo ukinjajo v prvih letih eksploatacije. Pomembno je tudi to, da pri razvijanju lokalnih premogovnikov medsebojno so-

Pred 30. leti na takratnem dnevnem kopu Dobrna v Trbovljah. Izsipanje jalovine.

Foto: M. Cerinšek

delujejo tudi pokrajine, ki premoga nimajo. Poleg tega Kitajska na široko odpira vrata tujemu kapitalu za razvoj premogovnikov.

PREMOGOVNIKI V BIH IZPOLNJUJEJO NAČRT

Rudarji Bosne in Hercegovine so do 10. oktobra t. l. proizvedli 11.428 milijona ton premoga. To je za 1 % več kot so predvideli z načrtom. Proizvodnja pa bi bila še večja, če ne bi občasno nastopali problemi zaradi pomanjkanja železniških vagonov in rezervnih delov. Odgovorni v tej republici domnevajo, da se bo takšna proizvodnja nadaljevala vse do konca tega leta pod pogojem, da se bo izboljšalo oskrbovanje z rezervnimi deli in pravočasno dostavo vagonov. Na ta način bodo v celoti izpolnili letošnji načrt proizvodnje premoga, ki znaša za SR BiH 14,5 milijona ton.

NOVI PREMOGOVNIKI

Na področju podonavskih območij bodo v prihodnjih letih vložili v odpiranje in modernizacijo obstoječih premogovni-

kov okoli 30 milijard dinarjev. Med prioritetaimi premogovniki so Poljana, Jasenovac v Krepoljnu, površinski kop Klenovik in Meljnica. Skupna vlaganja v te objekte bodo znašala okoli 7 milijard dinarjev. V Podonavju je v teku izgradnja rudnika Drmno, ki bo letno dajal 3,5 milijona ton premoga. Računajo, da bodo ta dela končana leta 1987. Takrat pa bodo vsi premogovniki iz Podonavja dajali letno preko 11 milijonov ton premoga.

PORABA ENERGIJE V ZR NEMČIJI

Zahodnonemška poraba primarnih virov energije, ki je stagnirala v času od leta 1973 do 1982 kljub gospodarski rasti za 17 % najverjetneje ne bo prišla s porabo tovrstne energije do konca tega stoletja na raven leta 1979. Tako pravijo naftaši. Ti namreč ugotavljajo, da bodo z nafto pokrivali do leta 2000 tretjino skupnih zahodnonemških potreb napram sedanjim 45 %. Drugo tretjino v skupni porabi energije predstavlja premog skupno z lignitom, tretjino pa zemeljski plin, atomska energija in drugi viri energije.

POVEČANJE PORABE PREMOGA

Mednarodna agencija za energijo IEA, ocenjuje, da bo do konca tega desetletja premog vse pomembnejši energetski vir ob predvideni rasti porabe v industrijsko razvitih državah zahoda, za 47 % na 1,176 milijarde ton ekvivalenta nafte. Najpomembnejša rast porabe bo na industrijskem področju, kjer iščejo cenejše alternative za dražjo nafto in plin. Poraba premoga na industrijskem področju v državah članicah organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj — OEC bo do leta 1990 povečana za 54 %, na 346,6 milijona ton ekvivalenta nafte, tako da bi se delež premoga kot energetskega vira v industriji do leta 1990 povečal na 25 % od 20 % v letu 1981. Skupna proizvodnja premoga v teh državah se bo do leta 1985 najverjetneje povečala za 14 % in za nadaljnjih 20 % do leta 1990. Tudi v naslednjih desetih letih bodo ZDA največji proizvajalec premoga v tej skupini držav. IEA ugotavlja, da bo tudi v bodoče odločilni faktor pri povečanju porabe premoga cena, premog pa ima pri tem pomembno prednost.

VARČEVANJE Z ENERGIJO V SLOVENIJI

I V prvih devetih mesecih t.l. smo v Sloveniji proizvedli več električne energije, porabili pa manj kot je bilo predvideno. Do konca septembra so slovenske elektrarne proizvedle skup- 6,802 milijarde kWh električne energije in so načrt za to razdobje prekoračili za 10 %. Proizvodnja pa je večja za 8,4 % od lanskoletne v istem razdobju. Po elektroenergetski bilanci za to razdobje je bila predvidena poraba v višini 6,617 milijarde kWh, dejansko pa je bilo porabljen 300 milijonov kWh električne energije manj kot je bilo načrtovano. Poraba

se je torej gibala na ravni preteklega leta. Dotok vode za hidroelektrarne je bil letos pod 40-letnim povprečjem, tako da načrt proizvodnje električne energije iz HE ni bil dosežen. Proizvedene je bilo le 2,1191 milijarde kWh, medtem ko je proizvodnja v TE s 3,5 milijarde kWh visoko prekoračena. Proste zmogljivosti, na primer TE Šoštanj, so koristile tudi druge republike, kar je urejeno z medsebojnimi sporazumi. Pomemben delež je prispevala tudi jedrska elektrarna Krško, ki je do konca junija proizvedla 2,5 milijarde kWh toka. Čeravno sedaj normalno obratuje, pa je ta elektrarna tri mesece stala zaradi obsežnejših popravil in zamenjave goriva.

ZENICA — METAN KOT GORIVO

V rudniku Zenica so objavili zanimivo misel. Metan naj bi v bodoče izkoriščali kot energetsko gorivo v tamkajšnji industriji. Dovajali bi ga z jamskih območij s posebnimi črpalnimi metodami. Po mnenju strokovnjakov ta projekt ne bi bil drag in bi prinašal dvojno korist. Po eni strani bi prispeval k varnosti rudarjev po drugi pa bi metan porabili kot gorivo v industriji.

TE NIKOLA TESLA OBRATUJE

V začetku novembra je največja proizvodna enota TE Nikola Tesla v Obrenovcu pričela obratovati. Njena moč je zelo velika in je skorajda enaka moči jedrske elektrarne v Krškem, vendar še ne dela s polno zmogljivostjo.

SKOZI OGENJ DO PREMOGA

V rudniku Kakanj so v jami Haljiniči opravili izjemen podvig v zgodovini rudarstva. V metanski jami so z vso mehani-

zacijo za široko odkopno čelo prodrli skozi goreči sloj premoga do novega odkopnega sloja premoga. Bitka z ognjem je trajala 14 dni. 80 rudarjev in članov reševalnih ekip je delalo noč in dan, da so z mehanizacijo prodrli skozi tleči sloj premoga. Tveganje je bilo izredno. Vemo, da sta ogenj in metan najhujša sovražnika rudarjev. Najprej so v največji možni meri lokalizirali ogenj in preprečili njegovo širjenje, nato pa so se odločili za prodor in uspeli priti do novega sloja premoga.

PLIN IZPOD MORJA

Na področju severnega Jadrana bodo kmalu pričeli izkoriščati zemeljski plin. Ekipa zagrebškega INA — Naftaplina so odkrile le-tega na našem delu morskega dna. Gre za lokacijo Ivana in Ika pred Puljem. Pripravljalna dela bo opravila vrstna ploščad Panon, ki je te dni izplula iz ladjedelnice Laminjan na otoku Ugljan.

TITTOVI PREMOGOVNIKI — RUDARSKA OPREMA IZ ČSSR

Pred kratkim so v Tuzli podpisali pogodbo o uvozu rudarske opreme iz Čehoslovaške v vrednosti 114 milijonov dolarjev. Dobavitelji opreme so čehoslovaške firme Strijeksport in Transport. Uvozili bodo rotacijske bagre, samohodne trakove in odlagalce in celokupni transportni sistem za dva površinska kopa z letno zmogljivostjo 6 milijonov ton premoga in odkrivko, ki bo obsegala 28 milijonov m³ letno. Opremo bo uvozila sarajevska hiša Fero-elektro. V to delo pri izdelavi in dobavi opreme pa je vključen tudi sarajevski Energoinvest, ki bo kot kooperant čehoslovaškega izdelovalca sodeloval pri izdelavi opreme v vrednosti 56 milijonov dolarjev. Čehoslovaki pa so se obvezali,

da bodo kupili v Jugoslaviji razne proizvode v vrednosti 38 milijonov dolarjev. Vsa oprema po tej pogodbi bo dobavljena in montirana na bodočih površinskih kopih do konca leta 1987. Titovi premogovniki Tuzla pa so že v začetku tega leta podpisali pogodbo s firmo Tarkaf iz ZR Nemčije o uvozu opreme za površinski kop v vrednosti 49,5 milijona dolarjev.

SOVJETSKA ZVEZA — MODERNIZACIJA PREMOGOVNIKOV

V Sovjetski zvezi premogovniki v zadnjih letih ne dosegajo načrtov, ampak se postopno zmanjšuje. V letu 1982 je znašala proizvodnja 718 milijonov ton, leta 1981 704, leta 1980 716, leta 1979 724 milijonov in leta 1978 prav tako 724 milijonov ton. Po sedanjih rezultatih sodeč bo znašala letošnja proizvodnja okoli 700 milijonov ton. Tudi pri njih je občutiti, da se je obdobje hitrega razmaka pridobivanja in uporabe nafte končalo, zato so pred kratkim pričeli s prizadevanji za modernizacijo in racionalizacijo dela v premogovni industriji. Zato pospešeno proizva-

jajo nove vrste rudarske opreme, s katero nameravajo povečati pridobivanje premoga. Hkrati pa usposablajo tudi rudarje za nov način pridobivanja premoga. (tl)

NESREČA V JAMI MRAMOR

V začetku novembra se je dogodila v jami premogovnika Mramor, DO rudnik Dobrnja — Lukavac pri Tuzli, huda rudarska nesreča. Zavrholo eksplozije oz. posledic te nesreče je umrlo pet rudarjev, 20 pa je bilo ranjenih. Pogreb ponesrečenih rudarjev je bil 10. novembra v petih okoliških vaseh, kjer so bili ti rudarji doma.

Pogrebni sprevod se je razvil od rudarskega doma »Moša Pijade« v Tuzli. Tu so bile na oder položene krste s ponesrečenimi rudarji. Od pokojnih rudarjev se je posovilo več kot 10.000 sodelavcev, rudarjev, mladine in drugih občanov Tuzle, pa tudi več uglednih javnih in političnih delavcev ter predstavnikov drugih delovnih organizacij.

Izraze naše globoke prizadetosti ob tej hudi nesreči smo posredovali kolektivu premogovnika Mramor in sorodnikom ponesrečenih rudarjev.

naj bi znašal celotni prihodek tega obrata 155 milijonov din. Imenoval se bo Tovarna investicijske opreme Valandovo, in bo sodelovala v okviru STT — TOZD Tovarna strojev Trbovlje. Obstaja možnost, da se kasneje razvije v samostojno temeljno organizacijo. V poletnem oziroma jesenskem času je bilo na usposabljanju v STT Trbovlje 45 delavcev iz Valandova. Pripravljajo pa se tudi na uredništev druge faze projekta, o čemer se že dogovarjajo z rudarsko metalurškim kombinatom Bor.

Na otvoritvi novega obrata v Valandovem, so sodelovali predstavniki Strojne tovarne Trbovlje, občine Trbovlje in družbeno-političnih organizacij v kulturnem programu pa Delavska godba Trbovlje pod vodstvom Mihe Gunzka. Pripravila je koncert v Valandovem, sodelovala pri otvoritvi novega obrata, ter koncerte v Ohridu — za bolnike v bolnici za kostno tuberkulozo, v Kruševu in Skopju.

TURISTIČNA POSLOVALNICA RAZŠIRJA SVOJ OBSEG

Integral — SAP TOZD Kum Trbovlje ima na Trgu revolucije Trbovlje že nekaj časa turistično poslovalnico. Od 15. novembra tega leta dalje pa ta poslovalnica nudi kompleten servis uslug, storitev in rezervacij za vse vrste naročnikov. Te storitve obsegajo: mednarodne in domače letalske vozovnice, nadalje domače in mednarodne vozovnice in spalnice na železnicah, avtobusne prevoze doma in v tujino, najemanje osebnih vozil — rentacar in rezervacijo nočitvenih objektov za poslovna potovanja. Nova telefonska številka turistične poslovalnice Trbovlje je 822-955. Poslovalnica se namerava posebej posvetiti razvoju domačega turizma v revirjih, to je turističnih in planskih zmogljivosti.

V nekaj vrstah

STROJNA TOVARNA TRBOVLJE ODPRLA OBRAT V VALANDOVEM

Dne 5. novembra letos je Strojna tovarna Trbovlje odprla v pobratenem mestu Valandovo nov obrat rudarske investicijske opreme. Predračunska vrednost za postavitev tega objekta je znašala 246,2 milijona din, od tega je bilo 39,1 milijona din namenjenih za obratna sredstva. Polovico potrebnih

sredstev so s posebnim samoupravnim sporazumom združili v okviru SOZD Združena podjetja strojegradnje Slovenije drugo polovico pa so prispevali Ljubljanska banka, in Temeljna banka Skopje. Dobavitelji pa so kreditirali opremo. Obrat so odprli v okviru občinskega praznika mesta Valandovo. V začetku, to je v času poskusne proizvodnje, naj bi bilo zaposlenih 105 delavcev. Z novim letom pa naj bi že normalno proizvajali. Že v prihodnjem letu

RAZSTAVA PTIC PEVK IN PAPIG

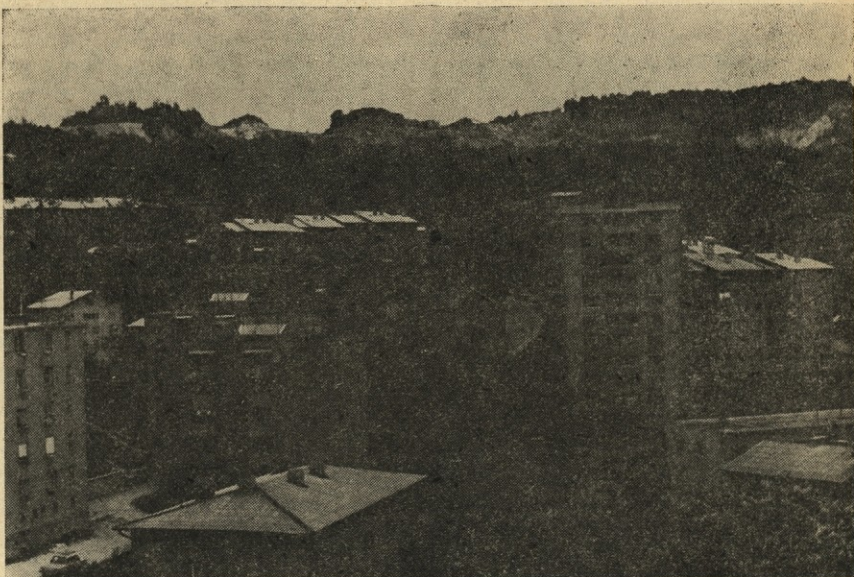
Prizadevno društvo za varstvo ptic pevk Trbovlje je tudi letos pripravilo tradicionalno razstavo v avli Delavskega doma. Trajala je od 12. do 18. novembra, in to vsak dan od 8. do 20. ure. Razstavljali so papige, kanarčke in druge eksotične ptice.

PROBLEMATIKA OSKRBE Z VODO

Razprava o problematiki oskrbe s pitno vodo se vleče že več let. O zajetju drugega dela vodnih virov v Sklendrovcu — krajevna skupnost Podkum je bilo v zadnjih tednih precej govora na različnih ravneh. Tako so koncem oktobra razpravljali o tem tudi na skupščini občine Zagorje. Oba zborata sta sprejela vrsto zaključkov, ki se nanašajo na KS Podkum pa tudi na zajetje vode, tako za oskrbo prebivalcev Podkuma kot tudi Trbovelj. Zadeva se je zaradi stališča KS Podkum zelo zaostрила. Do marca 1984 bodo pripravili program nadaljnjega razvoja Podkuma. Sicer pa je bil Podkum že doslej deležen precejšnje pomoči v raznih oblikah. Prav tako pa lahko pričakuje pomoč tudi v naslednjih letih. Gre namreč za področje PTT prometa, avtobusnih prevozov itd.

V HRASTNIKU NOV HOTEL ZA DAN REPUBLIKE

Dne 26. novembra t. l. v Hrastniku na Logu odprli nov hotel B kategorije. V bistvu gre za dograditev oziroma dokončanje že postavljenega objekta, ki so ga pozidali pred tremi leti. Spodnji del je služil doslej kot obrat družbene prehrane za delovne ljudi in občane Hrastnika, sedaj pa so dokončali tudi zgornji — prenočitveni del.

Med starimi rudarskimi kolonijami je bilo v Trbovljah v povojnem času zgrajenih precej novih stanovanj. Posnetek dela naselja Opekarna in Šuštarjeve kolonije.

Foto: Trbovlje

Po otvoritvi bo imel novozgrajeni hotel v restavraciji 200 sedežev, 43 dvo in triposteljnih sob, kuhinjo za vse vrste jedi, prav tako pa bodo poskrbeli tudi za zabavo z organiziranjem raznih zabavnih večerov. V tozdu Jelka, ki sodi v sestav Mercator, bodo zaposlili 15 novih delavcev, nekaj delavcev pa je bilo na strokovnem izpopolnjevanju. Stroški za gradnjo objekta so znašali 35 milijonov din. Velik delež je prispevalo hrastniško združeno delo, del sredstev pa sozd Mercator—Ljubljana.

GRADNJA STOLPNIC NA TRGU REVOLUCIJE

Samoupravna stanovanjska skupnost Trbovlje se je s pristojnimi organi občine Trbovlje pred dvema letoma odločila, da zgradi, s sodelovanjem stavbno zemljiške skupnosti, na območju Trga revolucije v tako imenovanem kareju 3 (K—3) dve stanovanjski stolpnici in poslovno stavbo. Ti trije objekti naj bi stali na območju, kjer ima DO RGD svoje poslovne prostore in separacija del pisarniških prostorov, DO ZPT revizijski oddelek ter DS Pomož-

na dejavnost Trbovlje vrtinarijo. Na tem prostoru pa stoje tudi stanovanjski objekti. V pripravljalnem obdobju je bila opravljena cenitev vseh objektov, zagotovljena stanovanja. Sklenjeno je bilo, da se s 30. 9. 1983 ukine vrtinarija in, da DO RGD postavi v neposredni bližini, to je med novim vrtcem pod avtoparkom ter staro stanovanjsko hišo poslovno stavbo montažnega značaja. Z deli je DO RGD začel in postavil temelje, problem pa je nastal zaradi namestitve delavcev skupnih služb DO RGD in TOZD RIG v času, ko bi sedanjo upravno zgradbo demontirali in postavili na novo lokacijo. O tem objavljamo v tej številki poseben prispevek. Težave so nastale pri varnem dostopu otrok v otroški vrtec v času gradnje. Okoli tega je bilo precej razprav tudi žolčnih, na koncu pa se je komisija za urbanizem pri izvršnem svetu občine Trbovlje odločila tako, da naj bi postavili čez Trboveljščico, južno od Petrola most in nadelali pot do vrtca. S tem bi se izognili nevarnemu prometu, pa tudi gradbenim delom, ki potekajo v zvezi s premestitvijo poslovne stavbe DO RGD na novo lokacijo. Gre za varen

dostop 230 otrok v ta vrtec pa tudi za varen povratek domov.

OGREVANJE IN PREVOZ JE DRAŽJE

Koristniki toplotne energije, ki jo prejemajo iz trboveljske toplotarne, plačujejo od začetka novembra dalje toplotno energijo dražje za 29,57 %. Skupščina komunalne skupnosti Trbovlje pa je odobrila tudi nove cene za odvoz smeti, ki so višje za 4,5 %, kanalsčine za 4,9 %, odvažanje in kontroliranje za 5,3 % od 6,6 do 13 % pa so višje tudi cene specialnih komunalnih vozil oziroma njihovih storitev. Avtobusni prevozi veljajo od začetka novembra dalje 18,00 din, pri čemer sta všteta dva dinarja za razširjeno reprodukcijo. Vozovnica na relaciji Trbovlje — Dobovec stane 35 din, Trbovlje — Vrhe 48 din, Trbovlje — Čeče 35 din in podobno.

RAZGRNITEV ZAZIDALNIH NAČRTOV

Izvršni svet občine Trbovlje je 5. novembra tega leta sklenil javno razgrniti:

— osnutek zazidalnega načrta športnega centra Partizan — Rudar v Trbovljah

— osnutek zazidalnega načrta širšega območja Trga Franca Fakina v Trbovljah;

— idejno zasnovo tržnice v Trbovljah.

Osnutki zazidalnih načrtov so javno razgrnjeni 30. dni, in to od 15. novembra do 15. decembra tega leta v dvorani občinske skupščine Trbovlje. Oddelek za urejanje prostora in varstvo okolja občine Trbovlje je organiziral javno razpravo o razgrnjenih dokumentih z namenom, da se delovni ljudje in občani seznani z vsebino razgrnjenih dokumentov in dajo nanje svoje mnenje oziroma pripombe.

Naj omenimo, da predvideva osnutek zazidalnega načrta

športnega centra Partizan — Rudar v Trbovljah ureditev letnega na obstoječih lokacijah s tem, da bi ukiniteli vmesno cesto, kasneje zgradili športno dvorano za Partizanom, uredili igrišče za odbojko in košarko ter celotno področje zaokrožili.

Osnutek zazidalnega načrta širšega območja Trga Franca Fakina pa predvideva ureditev celotnega kompleksa od starega pokopališča do Komunalne ob Savijski cesti. V tem okviru so obdelane cestne povezave, regulacija Trboveljščice, namestitev toplovoda, kanalov itd., pa tudi izgradnja večjega števila stanovanjskih blokov. Posledično je obdelano staro mestno jedro na Trgu Franca Fakina, ki naj bi ga ohranili takšnega, kot je oziroma ga obnovili.

Idejna zasnova tržnice predvideva ureditev z raznimi zaprtimi in prostimi prodajalnami na prostoru bivše tržnice na Trgu svobode poleg bivše klavnice. Prostor naj bi bil v celoti pokrit, v spodnjem južnem delu prodajnih mest pa naj bi bilo parkirišče za avtomobile.

Kdaj bo možno izdelati dokončne zazidalne načrte in kdaj pričeti z zidavo pa je seveda vprašanje sredstev in tudi drugih okoliščin, ki vplivajo na realizacijo takšnih načrtov.

LETOVANJE V ČSSR

Samoupravna počitniška skupnost Hrastnik je omogočila tudi našemu kolektivu možnost zimskega letovanja v kraju Donovaly v ČSSR v času od 19. do 29. januarja za 24 sob — osem sob s po tremi posteljami. Cena za 10-dnevno letovanje za eno odraslo osebo znaša 7.100 din, za otroke od 5 do 14 let pa 5.600 din. V ceno je všteta hrana s prenočiščem za 10 dni, žepnina, stroški izleta in podobno. Stroške prevoza krije vsak udeleženec sam. Prijave sprejema do 20. decembra oddelka za družbeni standard DS ASO. Za izmenja-

vo letovalcev na podlagi brezdevizne recipročne pogodbe ni potrebno vplačati depozita.

UPOKOJENCI SO TEKMOVALI

Koncem septembra je bilo v Ljubljani 8. republiško prvenstvo upokojencev v kegljanju. Tekmovanje je potekalo na štiristeznem avtomatskem kegljišču v domu borcev NOB. Pokrovitelj tekmovanja je bil sindikalni svet Ljubljana — Šiška. Od 9. ekip je prvo mesto zasedla pomlajena ekipa iz Trbovelj.

POPOLDANSKI VRTEC V TRBOVLJAH

Vzgojno varstveni zavod Trbovlje je organiziral uvedbo popoldanskega varstva v dveh vrtcih, in sicer v Pikapolonici in Cicibanu. Organizirali so ga dvakrat tedensko po dve uri. Ta program se zelo obnese in ga imajo otroci radi, starši pa so tudi zadovoljni, ker lahko v v tem času marsikaj opravijo, bodisi doma ali pa izven doma. Cena za varstvo je simbolična. Tudi uprava vzgojno zdravstvenega zavoda je zainteresirana za to obliko popoldanskega otroškega varstva.

TOVARNA KEMIČNIH IZDELKOV ZAKLJUČUJE INVESTICIJE

Tovarna kemičnih izdelkov Hrastnik izvaja že nekaj časa večja investicijska dela. V zadnjem času so nastopile težave zaradi uvoza opreme iz Nemčije. Vse pa kaže, da je zadeva sedaj ugodno rešena in bo po vsej verjetnosti do konca novembra vsa potrebna oprema dobavljena. Upajo, da bodo z montažnimi deli končali vsaj do maja 1984. Takoj nato pa bi začeli s poskusno proizvodnjo. Celotna investicija je izvozno usmerjena.

Pripravljajo pa se tudi na drugo fazo obnove tovarne. Kupiti nameravajo novo napravo za izdelovanje natrijevega tripolifosfata, kar pa je povezano z novo napravo za fosforno kislino. Z minimalnim sredstvi bi z uvoženo opremo končali drugi del investicije jeseni leta 1985. Po končani investiciji bi lahko proizvajali 40.000 ton natrijevega tripolifosfata.

KS TOPLICE SPRAŠUJE

Krajevna skupnost Toplice v Zagorju je na zboru krajanov obravnavala med drugim tudi vprašanje nadaljnega rudarjenja na njenem območju. Pred časom so navrtali na tem področju premog, zato je občinska skupščina Zagorje s posebnim odlokom omejila tod gradnje in podobna dela. Krajanje se sprašujejo, kako daleč je s pripravami na eventualno odkopavanje premoga na tem območju oziroma možnostmi gradnje oziroma obnavljanja stavb.

ZOI 84 V DELAJSKEM DOMU ZAGORJE

V prvi polovici novembra tega leta je potekala v prostorih Delavskega doma Zagorje razstava propagandnega gradiva za zimske olimpijske igre Sarajevo 84. Ogledalo si jo je precejšnje število obiskovalcev. (tl)

Toplarna

V ČRNOMLJU
ZA OGREVANJE
STANOVANJ

V Črnomlju ima kotlarna dva kotla. 15. oktobra je nova kotlarna pričela ogrevati 235 stanovanj v desetih blokih v naselju Čardak. Kurilnico oz. toplarno pa nameravajo še razširiti tako, da bi ogrevali skup-

no 650 stanovanj, poleg tega pa bi na toplarno priključili tudi objekte nekaterih delovnih organizacij. V teku je poskusno obratovanje toplarne in vse kaže, da bosta sedaj vgrajena kotla zadostovala za doslej priključene objekte. Prva faza gradnje toplarne je vredna 50 milijonov din. V drugi fazi pa nameravajo postaviti še tri kotle. Naložba pa naj bi stala 70 milijonov din. Premog za kotlarno bo po dogovoru dobavljal rudnik Kanižarica. Toplarna v Črnomlju je prva tovrstna v Beli Krajini in na Dolenjskem, zato so nekateri že sedaj zelo navdušeni nad tem, da bi se nanjo priključilo čim več porabnikov, le na ta način bi bila namreč toplotna energija cenejša, kot pa v individualnih kurilnicah.

Zgodovinski arhiv Celje bo gradil

Zgodovinski arhiv Celje pokriva s svojo dejavnostjo več občin, med drugim tudi zasavske občine. Njegovo dejavnost narekuje oz. določa poseben republiški zakon in samoupravni sporazumi s kulturnimi skupnostmi na področju občin, ki jih pokrivajo s svojo dejavnostjo. Glede na to, da v Celju nimajo dovolj prostorov, so se odločili, da bodo zgradili novo stavbo v Celju, ki bo namenjena v celoti temu arhivu. Arhivsko gradivo bi vskladiščili za okoli 1000 organizacij s celjskega, posavskega in zasavskega področja. Novo zgradbo naj bi zgradili v prihodnjem srednjeročnem obdobju v času od leta 1986 do leta 1990. Lokacija za novo zgradbo je določena na Levstikovi ulici v Celju.

Vse občine tega področja bi morale zbrati za gradnjo objekta bodočega arhiva in nakup treh stanovanj skupno 200 mi-

lijonov din. Po pripravljenem družbenem dogovoru bi največji delež, to je 41,2 % odpadel na celjsko občino, 7,6 % na velenjsko, po 6 % žalsko in trboveljsko, 5,5 % krško, 5,2 % šmarsko, itd., najmanj pa občino Hrastnik 2,9 %.

100 DRUŽIN NA MRZLICO

Planinsko društvo Trbovlje prireja tudi letos tradicionalen izlet na Mrzlico ob izteku letošnje izletniške sezone in ob Dnevu republike. Izlet je bil v nedeljo, 27. novembra 1983 s skupnim odhodom ob 7. uri od zgradbe občinske skupščine Trbovlje.

Naša pot po Jugoslaviji

Učenci 8. razredov obeh hrastniških osnovnih šol so se udeležili oktobra tega leta ekskurzije po Jugoslaviji. Obiskali so Beograd, Kragujevac, Raško, Dubrovnik, Kozaro, Neretvo, Jasenovac in Banja Luko. V drugi številki Informatorja je njihov literarno-novinarski krožek objavil nekaj vtisov iz te ekskurzije, od katerih tri objavljamo:

Ekskurzija po Jugoslaviji. Edinstveno doživetje s sošolci, ki sem si ga predstavljala nekoliko drugače, bolj zaskrbljujoče — kako se bom znašla v Raški, na prireditvi, v avtobusu. Potem pa je vse prišlo kar samo od sebe, brez zadrege. Vsak po svoje se je poskušal prilagoditi okolici in šlo je.

Mojca Deželak

Spomenik v Kragujevcu je postavljen v spomin dijakom in učiteljem kragujevske šole, ki so junaško stopili pred naperjene puške sovražnikov, držec se za roke. Vedeli so za svojo nesrečno usodo, a so padli za nas, da bi bila naša usoda srečnejša in lepša. V spominskem muzeju 21. oktober smo videli izvezeno pesem Krvava Bajka Desanke Maksimović, ki je posvečena spominu dijakov.

Mateja Potočan

Najbolj žalostno je bilo v Jasenovcu. V spominu mi je ostala trpka žalost, saj so tam pobili na tisoče ljudi. Med njimi je bilo veliko mojih vrstnikov, kar je bilo zame najstrašnejše. V filmu pa je prikazano zverinsko mučenje ljudi, zato so marsikomu pritekale solze.

Anita Bremec

ZAHVALA

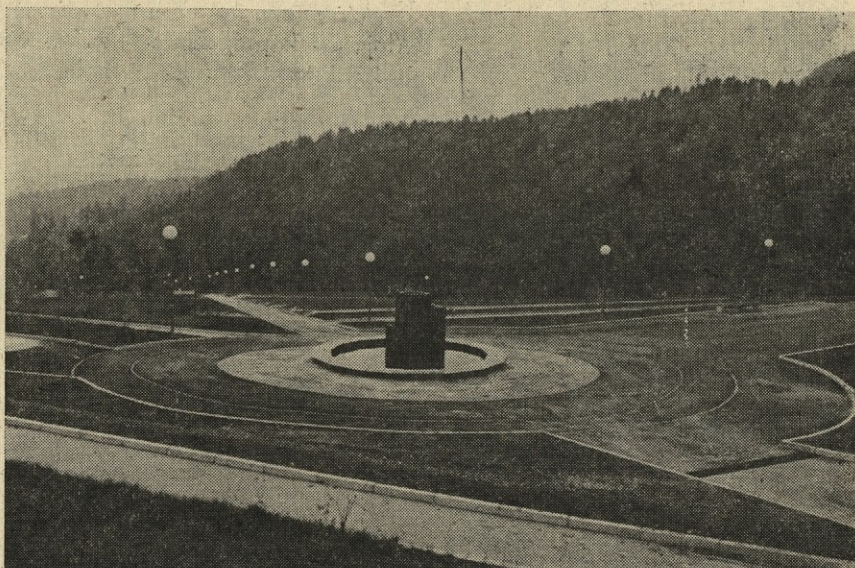
Ob smrti Antona Kmetiča, rudarskega upokojenca, se zahvaljujem vsem delavcem TOZD Separacija premoga Zagorje za darovano cvetje in sveče.

hčerka Ani

ZAHVALA

Ob nenadni, boleči izgubi moža, očeta starega očeta Jožeta Biruša, člana kolektiva TOZD RESD Zagorje, se zahvaljujem govornikom za poslovilne besede, Loškemu glasu za odpeti žalostinki, godbi na pihala, Društvu za vzrejo in vzgojo ptic Zagorje, vsem darovalcem cvetja in vencev ter vsem, ki so z nami sočustvovali in ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Žena Milena, hči Joži in sin Slavo z družinama

Dne 31. oktobra t. l. je bila žalna komemoracija na obeh trboveljskih pokopališčih. Ob tej priliki so godbeniki Delavske godbe skupno s pevci Zarje, Slavčka in Svobode II ter Lovskega pevskega zbora zaigrali in zapeli tudi v neposredni bližini novega dela pokopališča v Gabrskem v Trbovljah. S tem so brez kakih otvoritvenih govorov označili termín, ko je ta del pokopališča pripravljen za pokope.

Foto: B. Klančar

V četrtek 3. novembra 1983 smo v popoldanskih urah pokopali na pokopališču na Dolu pri Hrašniku ponesrečenega rudarja Dražga Trška, ki se je 29. oktobra t. l. ponesrečil v vzhodnem talnem skladu jame TOZD Premogovnik Hrašnik. Na zadnji poti ga je pospremila množica sodelavcev, med njimi tudi uniformirani rudarji, godba in drugi občani.

Foto: B. Klančar

NOVA LOVSKO GOJITVENA OBMOČJA V SLOVENIJI

Izvršni svet SR Slovenije je v oktobru t.l. sprejel odlok o določitvi lovsko gojitvenih območij v SR Sloveniji. Teh območij je 18. Na podlagi teh se združujejo tudi lovске družine v svoje zveze. Z izidom novega odloka je prenehal veljati dosedanja odlok o lovsko gojitvenih območjih v Sloveniji iz leta 1978.

Zasavsko lovsko gojitveno območje zajema lovišča, s katerimi upravljajo lovске družine. To so: Čemšenik, Dobovec, Dol, Dole, Gabrovka, Hrastnik, Izlake, Kresnice, Laze, Litija, Mlinše, Podkum, Polšnik, Pugled, Radeče, Senožeti, Smartno pri Litiji, Trbovlje, Vače, Zagorje, in ki so na območju občin Hrastnik, Laško, Litija, Ljubljana, Moste-polje, Trbovlje, Zagorje.

Območje Senovega in Globokega spada po tem odloku v Posavsko lovsko gojitveno območje, Laško z Rečico pri Laškem ob Savinji spada v savinjsko-kozjansko lovsko gojitveno območje, Črnomelj z okolico pa v kočevsko-belokranjsko lovsko gojitveno območje.

Izdani odlok temelji na predlogu Lovske zveze Slovenije, skupnosti organizacij združenega dela za lovstvo in ribištvo Slovenije ter na podlagi mnenj občinskih skupščin v Sloveniji.

Kadrovske vesti

za čas od 1. do 31. 10. 1983

PRIHOD

DO ZPT

TOZD PH: Kajič Milovane — učnik, Kovačič Stanislav — učnik, Zahirovič Meho — kop. pom., Pungaršek Milan — vodja vrtal. ekipe, Lalovič Zvonko — učnik, Matek Karel — kop. pom., Jurič Niko — učnik, Češnovar Marjan — kopač, Tovornik Matija — učnik, Sotošek Viktor — učnik

TOZD RESD Hr.: Šrot Stane — kovinar, Zelenik Marjan — kovinar,

Dremšak Danica — čistilka, Merzelj Alojz — kopač, Kmet Olga — čistilka, Pavlič Rozalija — čistilka

TOZD P Oj.: Hodič Atif — učnik, Madžarevič Žarko — učnik

TOZD PT: Paveljšek Roman — vozač, Zidar Franc — vozač, Petrovič Stipe — kopač, Krivec Stanko — kopač, Karahasanović Mehmed — kopač, Hlade Zvone — izločanje jalovine iz premoga, Bendra Anton — kopač

TOZD sep. Trb.: Kajič Pavel — zbiralec premoga, Forte Niko — sep. del., Zaletel Bogomir — sep. del., Premec Vinko — sep. del., Gašparič Pavel — sep. del., Pavšelj Darko — sep. del., Pejčinović Miloš — sep. del., Lokan Roman — sep. del., Perc Roman — zbiralec premoga, Zelenšek Peter — sep. del., Krstič Janez — sep. del., Špan Rudolf — sep. del., Zakšek Ivan — sep. del., Juršič Stanislav — sep. del., Prašnikar Andrej — sep. del., Čilenšek Bojan — sep. del., Vajdič Jože — sep. del., Žagar Ivo — sep. del., Doberšek Zmago — sep. del.

TOZD RESD Trb.: Bevc Zlatko — kovinar

DS PD Trb.: Čufurovič Meho — kop. pom., Kišek Jernej — čuvaj

TOZD P Ko.: Hribar Leopold — učnik, Lapornik Andrej — učnik, Topalovič Savo — kopač, Ključevšek Jože III — kopač, Sevšek Hari — učnik, Kotnik Karel — električar, Škrabe Vinko — učnik, Sušnik Stane — učnik

TOZD sep. Zag.: Odlazek Karel II — sep. del., Strmljan Andrej — sep. del., Prelogar Roman — sep. del.

TOZD RŠC: Huseinović Meho — kop. pom., Dornik Mihael — vzgojitelj v domu uč.

DO RGD

TOZD RIG: Babič Zdravko — vozač, Osmanović Abid — kopač, Jannaškovič Krsta — vozač, Mešaljič Šefik — kopač, Palavrič Mustafa — vozač, Petrušič Anton — vozač, Trišič Vitomir — kopač, Hodžič Omer — kopač, Mrkaljevič Omer — kopač, Perc Peter — kopač, Pajc Hajrudin — kopač, Bilabič Čamil

— kopač, Hotič Senad — kopač, Mešič Džemil — vozač, Debak Miloš — vozač, Grebenc Miha — kopač, Lišič Rešid — kopač, Čosič Enver — vozač, Kalender Ibro — kop. pom.

TOZD GRAMAT: Delić Husejn — izvaj. tesar. oprav.

DO IMD

TOZD SIMD: Gabrijel Boris — varilska dela, Ahac Silvester — varilska dela, Borštnar Ivan — del. — pomotoma črtan iz staleža

DS SS IMD: Vodiškar Stane — strojni tehnik, Podmenik Samo — dipl. stroj. inž.

DO TET

TOZD PEE: Kuder Slavko — del., Ivšek Emil — elektrotehnik

TOZD VN: Ahac Jože II — elektro inž.

ODHOD

DO ZPT

TOZD PH: Jakopič Stanko, pom. del. — v JLA; Karupović Zafir, učnik — disc. odp.; Jančič Urban, zun. del. — disc. odp.; Džeko Atif, učnik — disc. odp.; Perc Miro, učnik — disc. odp.

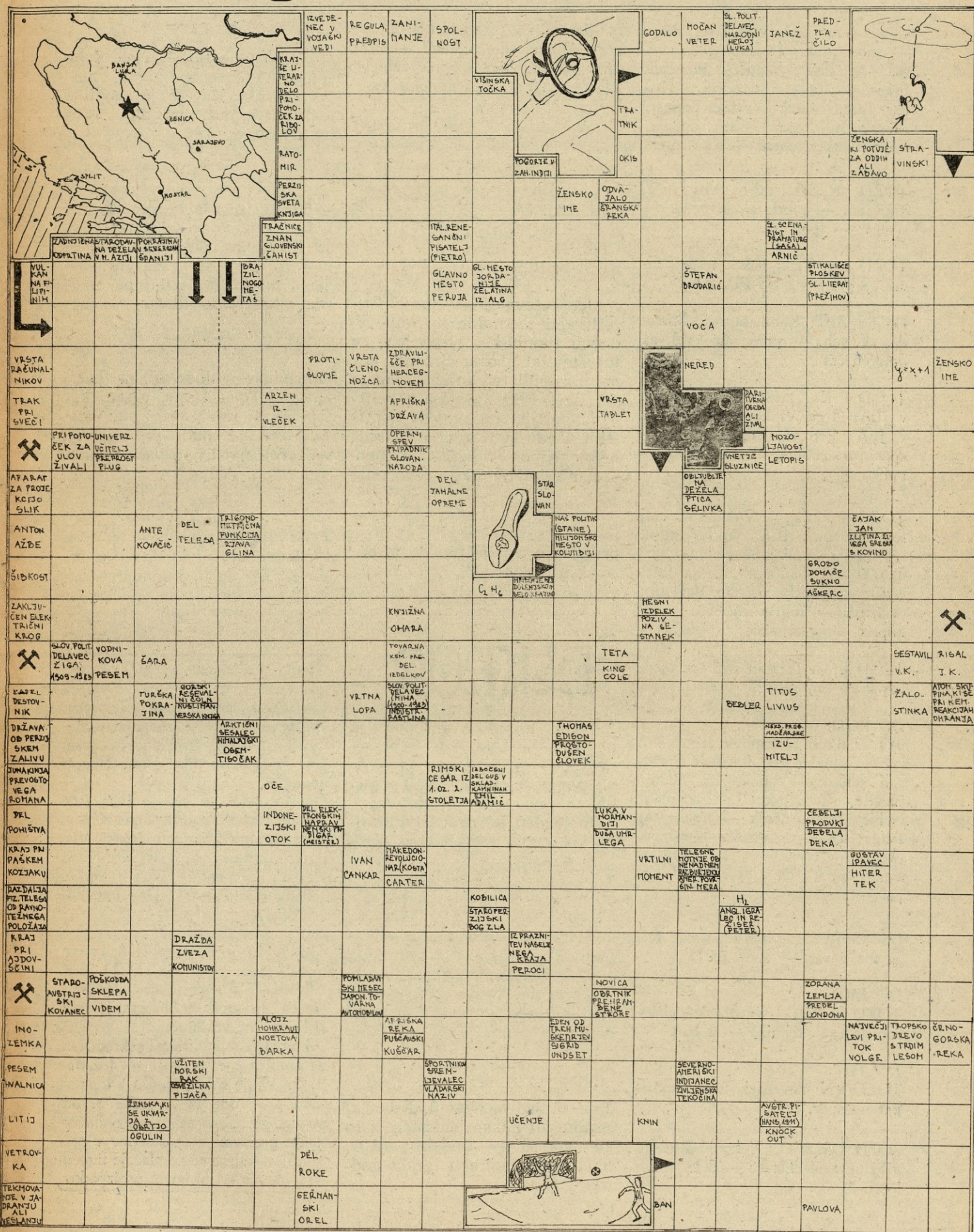
TOZD P Ojstro: Eminović Simon, pom. del. — v JLA; Prijatelj Jože, učnik — v JLA; Igrec Antun, učnik — samov. pr.; Sehur Alojzij, učnik — spor. prek.; Vinter Jože, kopač — upokojen; Pungaršek Milan, vodja vrtal. ekipe — prem. na PH; Poglavec Leopold, kopač — upokojen; Merzelj Alojz, kopač — prem. na DS PD Hr.; Zorko Jože, kopač — upokojen; Flajsinger Dalibor, učnik — disc. odp.; Šeho Bahredin, učnik — disc. odp.; Duratović Nuriya, učnik — disc. odp.

TOZD RESD Hr.: Kreže Marjan, kovinar — spor. prek.

DS PD Hr.: Jovanović Fanika, čistilka — spor. prek.; Plaznik Jožefa, pom. del. — spor. prek.

TOZD PT: Jelen Bojan, vozač — pren. za določ. čas; Glanočič Ramis, vozač — v JLA; Markelj Srečko,

Nagradna križanka

vozač — v JLA; Brtan Jože, vozač — spor. prek.; Dolanc Milan, vozač — disc. odpust; Potočnik Franc, vozač — disc. odpust; Hribar Jože, vozač — disc. odpust; Mlinar Oto, kopač — disc. odpust; Vajdič Dušan, vozač — spor. prek.

TOZD RESD Trb.: Flis Jože, ključavn. — umrl; Kraševac Boris, strugar — spor. prek.

TOZD sep. Trb.: Kišek Jernej, čuvaj — prem. na DS PD Trb.

DS SS ZPT: Karahasanovič Mirsada, ek. teh. — prenehalo del. za določen čas

TOZD P Ko: Trošt Igor, učnik — v JLA; Grgič Vinko, kop. pom. — v JLA; Petrovič Stipe, kopač — spor. prek.; Šink Viktor, kopač — upokojen

TOZD sep. Zag.: Vukalič Mesud, sep. del. — v JLA; Vukič Anton, sep. del. — poč. praksa
TOZD RESD Zag.: Biruša Jože, sedlar — umrl; Benko Valentin, električar — umrl; Kraševac Franc, kopač — inv. upokoj.

TOZD RŠC: Ibrahimović Mehmed, kopač — samov. pr.

DO RGD

TOZD RIG: Hukanović Ismet, vozač — samov. pr.; Jurković Stane, rud. tehnik — upokojen; Ramič Novica, kop. pom. — upokojen; Nebić Hasan, učnik — upokojen; Babič Zdravko, vozač — samov. prek.; Jovanović Bosijak, vozač — samov. prek.; Duratović Vehid, kopač — v JLA

DS SS RGD: Arzenšek Ruža, ref. za soc. zavar. — spor. prek.

DO IMD

TOZD SIMD: Savič Branko, elekt. dela (el. tehnik) — v JLA

DO TET

TOZD VN: Arzenšek Jože, električar — spor. prek.

SOZD DS ASO: Kuković Roman, višji upravni delavec — delo za določen č.

SOZD DS TSO: Ozis Martin, oprav. zahtev. adm. opravil — inv. upok.; Mlakar Sanda, oprav. zahtev. adm. opravil — delo za določ. čas

Ljuba Poznič

NAGRADNA KRIŽANKA OB DNEVU REPUBLIKE

Med reševalce s pravičnimi rešitvami nagradne križanke ob dnevu republike, objavljene v tej številki glasila Srečno, bomo razdelili tri knjižne nagrade. Izrezek iz časopisa z rešitvami pošljite na naslov: SOZD REK Edvarda Kardelja, Uredniški odbor glasila Srečno, 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12.

Pri žrebanju bomo upoštevali vse pravilne rešitve, ki bodo prispele v uredništvo do 8. decembra 1983.

Humor

Francelj je zelo vnet lovec, ni pa dober strelec. Po neuspešnem lovu je stopil kar v trgovino po zajca. Žena žival pogleda, pa reče: — Dragi mož, prihodnji teden lahko nabavim zajca jaz, ti pa ustrelj kakšno zeljno glavo!

— No, Jože kako je bilo včeraj na predavanju za abstinentne! — Dolgčas! Samo enkrat je bilo živahno, takrat ko je govornik vzel kozarec z vodo in hotel odpihniti peno.

Jože bi rad razveselil dedka, ki se mu zdi nekam žalosten, zato ga vpraša — Dedek, ali bo na tvojem pogrebu igrala godba?

— Za božjo voljo, Marina, kakšna pa si? Obvezana glava, mavec, bergle. Kaj se je zgodilo? — Deset minut sem bila prometna ovira.

— Veste, tovariš zdravnik, ta vaša medicina pa zelo napreduje. Ko mi je bilo 17 let, sem se morala čisto sleči na zdravniškem pregledu, sedaj pa moram sleči samo bluzo.

Otorinolaringolog razlaga pacientu: — Tovariš, pri vašem kašlju ne bi smeli več piti vina, niti piva, še manj pa žganje. — Torej, naj bi po vašem mnenju samo kašljali?

Prijatelja se precej v rožicah vračata domov. — Kako si želim zdajle da bi bil miš! — Zakaj? ga vpraša prvi, — Ker se moja žena miši boji.

Marinka Strniša

Glasilo Srečno izdaja SOZD Revirski energetske kombinat Edvarda Kardelja, n. sol. o., 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Družbeni organ glasila je časopisni svet — predsednik Albin Hauptman.

Glasilo ureja uredniški odbor: Jože Kirič, Franc Žgalin, Slavi Guna, Boris Jesenšek, Štefan Štok, Vladimir Breznik, Stanko Drnovšek, Dragica Bregant, Janez Oberžan (odgovorni urednik), Tine Lenarčič (urednik).

Naklada 3400 izvodov.

Tisk KTL — TOZD TIKa Trbovlje. Za člane kolektiva SOZD REK Edvarda Kardelja je časopis brezplačen. Rokopisov, fotografij, skic, risb itd., ne vračamo.

Po mnenju republiškega sekretariata za Informacije, št. 421-1/74 z dne 9. 1. 1974, spada glasilo »Srečno« med proizvode iz 7. točke 1. odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljnega davka od prometa proizvodov.